
Diari Oficial
del
Consell General

Núm. 4/2009 - 56 pàgines
Sessió ordinària del dia 28 de maig del 2009

El dia 28 de maig del 2009, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 8/2009, que és el següent:

Punt únic: Elecció del cap de Govern

Un cop oberta la sessió, sota la presidència dels M. I. Srs. Josep Dallerès Codina i Esteve López Montanya, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sra. Olga Adellach Coma
M. I. Sr. Franz Armengol Avellana
M. I. Sr. Daniel Armengol Bosch
M. I. Sr. Ladislau Baró Solà
M. I. Sr. Jaume Bartumeu Cassany
M. I. Sra. Roser Bastida Areny
M. I. Sr. Carles Blasi Vidal
M. I. Sr. Josep M. Bringué Millat
M. I. Sr. Jordi Cadena Bons
M. I. Sr. Josep Dallerès Codina
M. I. Sr. Òscar Encuentra Bardina
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Albert Font Massip
M. I. Sr. Joan Gabriel Estany
M. I. Sra. Montserrat Gil Torné
M. I. Sra. Rosa Gili Casals

M. I. Sra. Mariona González Reolit
M. I. Sr. Esteve López Montanya
M. I. Sra. Celina Mandicó García
M. I. Sra. Conxita Mora Jordana
M. I. Sr. Víctor Naudi Zamora
M. I. Sr. Eusebi Nomen Calvet
M. I. Sra. M. Pilar Riba Font
M. I. Sr. Francesc Rodríguez Rossa
M. I. Sra. Bibiana Rossa Torres
M. I. Sr. Amadeu Rossell Tarradellas
M. I. Sr. Jaume Serra Serra
M. I. Sr. Joan Torres Puig

Assisteix també a la sessió el Sr. Valentí Martí Castanyer, secretari general del Consell General.

(La Sra. Montserrat Gil Torné, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 10.05h)

El Sr. síndic general:

Acte seguit, demanaria a la senyora secretària de torn, Montserrat Gil, de procedir a llegir l'ordre del dia.

La Sra. Montserrat Gil:

Gràcies Sr. síndic.

L'ordre del dia d'aquesta sessió és el següent: punt únic: elecció del cap de Govern.

Es presenten dos candidatures.

Presentació de la candidatura del Sr. Jaume Bartumeu Cassany, la qual li donen suport: el Sr. Franz Armengol Avellana, el Sr. Jaume Bartumeu Cassany, el Sr. Carles Blasi Vidal, el Sr. Jordi Cadena Bons, el Sr. Josep Dallerès Codina, el Sr. Jordi Font Mariné, el Sr. Albert Font Massip, la Sra. Rosa Gili Casals, la Sra. Mariona González Reolit, el Sr. Esteve López Montanya, el Sr. Víctor Naudi Zamora, la Sra. Maria Pilar Riba Font, el Sr. Francesc Rodríguez Rossa i la Sra. Bibiana Rossa Torres.

Pel que fa a la presentació de la candidatura del Sr. Joan Gabriel Estany, la qual li donen suport: la Sra. Olga Adellach Coma, el Sr. Daniel Armengol Bosch, el Sr. Ladislau Baró Solà, la Sra. Roser Bastida Areny, el Sr. Joan Gabriel Estany, la Sra. Montserrat Gil Torné, la Sra. Celina Mandicó García, la Sra. Conxita Mora Jordana, el Sr. Amadeu Rossell Tarradellas, el Sr. Jaume Serra Serra i el Sr. Joan Torres Puig.

El Sr. síndic general:

Moltes gràcies.

Doncs, d'acord amb el que determina l'article 122.2 del Reglament del Consell General, intervindrà en primer lloc el candidat proposat per un major número de consellers generals. Es tracta del Sr. Jaume Bartumeu Cassany.

Doncs, Sr. Jaume Bartumeu Cassany, podeu accedir a la taula central, si us plau.

(Hi ha un silenci)

Teniu la paraula i, recordo que, no hi ha limitació de temps en aquest cas.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Senyor síndic, senyores i senyors consellers, després de les eleccions del 26 d'abril i d'acord amb el que estableix l'article 68 de la nostra Constitució, comparec davant del Consell General per sol·licitar la seva confiança, no únicament per ser elegit cap de Govern, no solament per formar un Govern i presidir-lo, sinó per obrir una nova etapa política. Un nou temps per reforçar la nostra democràcia i per avançar en el projecte de modernització del país.

Un temps que suposi un pas ferm endavant pel relleu econòmic i el diàleg social i que permeti fer front a la crisi econòmica en el marc d'un ampli acord de les forces polítiques adreçat a consolidar un nou model econòmic.

Demano la seva confiança per posar les prioritats de l'acció política allí on són els problemes i les

preocupacions reals de la societat andorrana, de la gent.

Per ocupar-nos del present i del futur d'Andorra i de la seva ciutadania, especialment de la gent que pateix dificultats, de la que té problemes.

Demano la seva confiança per governar i fer d'Andorra un país millor, modern i més fort, més solidari i més just.

Ho faig, en definitiva, per encapçalar un projecte col·lectiu que ens uneixi a totes i a tots.

Perquè amb aquesta confiança em proposo impulsar propostes i projectes que siguin compartits per la gran majoria de la societat.

Vull tenir i mantenir un estil de Govern que respongui al desig de proximitat i participació que hem sentit manifestar a la ciutadania que ens ha donat l'encàrrec majoritari per formar Govern.

Aquesta decisió ha estat l'expressió d'un desig col·lectiu imparable: la voluntat de canvi.

Sóc molt conscient que aquesta voluntat expressada pels electors comporta molta esperança: la d'aconseguir una Andorra millor, l'Andorra que mereixem.

Per això sóc també molt conscient que la voluntat de canvi de la ciutadania està també plena d'exigències.

Respondrem a aquesta exigència amb una acció de Govern en la qual ningú se senti exclòs, que escolti, que expliqui sempre el perquè de cada decisió adoptada.

Farem un Govern que respecti els ciutadans, que escolti les veus i les crítiques.

En el resultat electoral hi ha, també, una exigència d'entesa i de diàleg.

La voluntat popular s'ha traduït en un Consell General plural, divers i sense majories absolutes. Així ho han volgut les ciutadanes i els ciutadans.

Estic convençut que sabrem fer un valor d'aquesta dada. Per part meua, podré compartir-les o discrepar, però respectaré la legitimitat de totes les posicions que es defensin en aquest Consell General. I treballaré per aconseguir que aquesta legislatura sigui la legislatura del diàleg, de l'entesa i de la trobada. Aquest és el meu primer compromís.

És alguna cosa més que una necessitat de suports per assolir la majoria. És la voluntat de respondre a la decisió de la ciutadania andorrana.

Comparec, doncs, per a demanar la confiança del Consell General per presidir un Govern de total lleialtat al pacte constitucional de l'any 1992. El Govern que vull encapçalar tindrà sempre la mà estesa i buscarà l'entesa amb tots aquells que estiguin

disposats a col·laborar en el desenvolupament de la societat.

El Govern actuarà d'acord amb el programa que ens ha donat la majoria relativa en aquest Consell General. I també d'acord amb aquest discurs. Però el Govern que jo presideixi tindrà també, com a objectiu polític, la voluntat d'incorporar, en l'adopció de les decisions, les visions que s'aportin lleialment des d'altres perspectives polítiques i d'aconseguir, així, el suport més ampli dels grups parlamentaris en les qüestions fonamentals.

La meua voluntat d'entesa no es limitarà als actors polítics, abastarà també els agents econòmics i socials.

Treballarem, doncs, amb la Cambra de Comerç i amb les organitzacions d'empresaris: la Confederació Empresarial, la PIME i l'Empresa Familiar Andorrana. Els sindicats de treballadors assalariats i, també, els col·legis professionals seran, d'igual manera, uns interlocutors indispensables. Com també ho seran les entitats i federacions esportives.

Aquesta voluntat d'escoltar, de parlar i d'entesa s'adreçarà també a les organitzacions socials que defensen interessos de col·lectius necessitats d'especial atenció i ajuda. I a les organitzacions no governamentals, que porten a terme una feina pacient i constant, i que sempre ens tindran al seu costat.

Perquè l'Andorra per a la qual vull treballar des del Govern és la que suma forces polítiques i socials, la que suma sentiments d'identitat, tradicions i sensibilitats distintes, per construir entre tots un país culte, obert a la modernitat, un país que destaquí per la seva qualitat democràtica, per la seva pluralitat i diversitat. És l'Andorra que es faci notar pels seus nivells de benestar i per la seva capacitat de fer front als desafiaments del futur.

El procés constituent dels anys noranta va demostrar que les propostes polítiques no són espais tancats sense relació d'unes amb altres. Sempre hi hagué, a tots els grups, persones que van tenir la sensibilitat i el valor d'apreciar les propostes dels altres.

Aquesta és, a ben segur, una bona tradició, que jo vull reivindicar avui aquí, sense cap exclusiva: la voluntat de conuiu entre propostes polítiques diferents per representar així millor el conjunt de la societat andorrana i construir un país per a tots.

Em proposo, doncs, encapçalar un Govern que uneixi i cohesioni el país des del diàleg i l'acord entre opcions diferents, amb polítiques que garanteixin la igualtat d'oportunitats, tenint en compte els drets universals de la ciutadania.

Perquè el Govern que vull encapçalar serà el de la política del sí: sí al diàleg entre les forces polítiques, sí a la cooperació entre institucions, sí als drets de la ciutadania.

Perquè els ciutadans i les ciutadanes també ens exigeixen eficàcia. Hem dit que faríem una gestió destinada a aconseguir una Andorra millor. Estic decidit a complir-ho.

Per fer-ho designaré un Govern en el qual hi treballaran persones en les quals tingui plena confiança.

Serà un Govern que treballarà tant per encarar els grans problemes del país com els problemes de cada dia de tota la ciutadania, els que afecten a la seva vida diària i a la de les seves famílies.

L'habitatge, l'atenció a les persones amb dependència, l'educació i la sanitat, el poder adquisitiu de salaris i pensions, la feina, seran preocupacions del conjunt del Govern.

Em comprometo a defensar els interessos de totes les ciutadanes i tots els ciutadans, especialment dels més desfavorits.

Crec en la solidaritat, en una societat en la qual ningú es quedi pel camí. Crec en la igualtat perquè dóna cohesió social, uneix el país.

I crec en la necessitat de protegir els més vulnerables i en la idea que per aconseguir aquest objectiu són necessaris l'Estat i uns serveis públics de qualitat.

Vull que la ciutadania tingui més expectatives vitals, nous drets i millors prestacions públiques per tenir una millor oportunitat de desenvolupament social i laboral.

Però també sóc conscient que potser no ens serà possible aconseguir totes les reformes que voldríem. Tant és així que he tornat a llegir aquests dies aquell extraordinari "Discours à la jeunesse" que Jean Jaurès va fer al Lycée d'Albi el 30 de juliol de l'any 1903.

Jaurès hi fa una extraordinària i positiva argumentació sobre les virtuts i els valors que cal defensar en la societat. Hi ha un moment del discurs que crec que reflecteix perfectament el que voldria intentar transmetre, que expressa, al capdavant, el meu estat d'ànim en aquest moment.

Diu així: "El coratge comporta dominar les seves pròpies mancances, patir-ne però no deixar-se aclaparar i continuar el camí. El coratge comporta anar cap a l'ideal i entendre el que és la realitat."

L'ideal i el real. Anem a treballar per l'ideal però haurem de tenir molt en compte l'Andorra real. I ho farem, tocant de peus a terra. Amb gent que sap on va.

Senyor síndic, senyores i senyors consellers:

No sóc dels que creuen que tot torna a començar amb la nostra victòria electoral. Estic convençut, pel contrari, que la recent història constitucional d'Andorra és un procés compartit en el qual, en les seves diferents fases, tots hem jugat un paper que hem de reivindicar i assumir col·lectivament. I responsabilitzar-nos.

En la feina que els Socialdemòcrates i l'Alternativa encetem ara no podem, ni volem, començar de zero.

Respecto la feina feta de tots els governs anteriors. També del Govern sortint, encara que hagi discrepat sovint de la seva interpretació dels interessos generals d'Andorra.

Estic convençut que s'ha equivocat en qüestions essencials del nostre progrés. I crec que la ciutadania ha confirmat aquest criteri amb els seus vots.

S'obre ara un nou cicle en la vida política andorrana. Un cicle en el qual ens esforçarem a assegurar el protagonisme ciutadà en una societat tolerant, culta i desenvolupada, com ha de ser la nostra.

Un cicle que, com acabo d'exposar, no pot ignorar la realitat de la qual sortim ni vol ser continuació de l'etapa que ara acaba.

Defensaré la transparència, l'austeritat, la participació ciutadana, la pluralitat i la qualitat de la informació i del debat públic.

Però sóc molt conscient que comparec a demanar la confiança del Consell General en un moment especialment delicat per a la nostra economia.

Molts homes i dones d'Andorra ho pateixen de manera directa, perquè han perdut la feina, tenen dificultats per aconseguir crèdit bancari o tenen problemes per arribar a final de mes.

Elles i ells poden tenir la seguretat que la prioritat del nostre Govern serà buscar i trobar solucions per millorar aquesta situació de dificultat en la qual es troben. I que promouem mesures de manera immediata.

Durant aquests primers mesos de l'any la taxa de creixement de la nostra economia ha estat negativa, la qual cosa té una repercussió immediata en la feina i també en els ingressos públics.

La crisi s'està deixant sentir ja, de manera contundent, en tots els sectors de la nostra economia. Primer en la construcció i el negoci immobiliari i després en el comerç.

La fortalesa del nostre turisme d'hivern i el factor neu han estat uns bons amortidors a l'hora de notar els efectes de la crisi, però no són una tanca que ens pugui aïllar de les turbulències de l'economia nacional i internacional.

Tot plegat dibuixa un panorama molt complicat per a la primera fase d'aquesta nova legislatura, especialment pel que fa referència als ingressos públics derivats de les importacions de mercaderies, que han caigut significativament. Si comparem els ingressos per IMI del 2008 en relació als ingressos del 2007 constatarem ja una caiguda del -4,6%.

I és que l'interès amb el qual s'està seguint l'evolució de l'arc parlamentari establert pel resultat de les eleccions generals no hauria de fer-nos oblidar el punt de partida de la nostra economia. I la seva relació amb el nostre entorn.

Les previsions de la Comissió Europea de fa pocs dies pronostiquen una caiguda del 4% del PIB per aquest any 2009 front a l'1,8% pronosticat només fa tres mesos. A Espanya es parla d'una caiguda del 3%. I es preveu, per l'any vinent que la taxa d'aturats arribi al 20%. La crisi és efectivament, internacional. I alhora molt propera.

El passat 3 d'abril, a Brussel·les, polítics progressistes, sindicalistes i representants d'ONG's procedents de més de quaranta països reunits, en el marc del Fòrum Progressista Global, a la seu del Parlament Europeu van llençar una crida: "Les ciutadans d'abandó -le temps d'un New Deal mundial est arribé". Pels signants de la crida i els cito "La crisi actual no és una recessió com les altres. No, avui, tot el món es troba devastat per una crisi sistèmica: la d'un sistema de mercats financers mundialitzats i desregulats, que ha sacrificat en benefici d'una petita minoria les inversions de llarg termini, la feina, els salaris, el medi ambient i, en general, el benestar del planeta i dels seus habitants."

A la crisi estructural de l'economia andorrana s'hi afegeix, doncs, aquesta crisi global, que també ens afecta.

Podem coincidir així amb l'opinió de l'economista italiana Loretta Napoleoni, que ens donava fa pocs dies una bona síntesi de la situació internacional en què ens trobem: "L'economia no és una ciència exacta i la teoria perfecta no existeix."

Sigui com sigui, el fet que estiguem al bell mig d'aquesta complicada i globalitzada situació econòmica no significa que no hi puguem fer res. Des de l'edifici administratiu del Govern i en estreta col·laboració amb el Consell General es poden fer moltes coses. I estic convençut que les farem.

D'entrada, cal un diagnòstic clar i realista de la nostra situació, perquè, com en tots els àmbits de la vida, un bon diagnòstic és clau per adoptar l'estratègia i les polítiques públiques adequades. D'aquest primer diagnòstic podem treure les claus de la nostra actuació en matèria econòmica i social en els propers quatre anys.

Primer. Sabem que ens trobem amb una crisi financera internacional que, no podia ser d'una altra manera, té conseqüències induïdes a Andorra, que repercuteixen sobre el finançament d'empreses i famílies. Ens cal, doncs, actuar per facilitar aquest finançament.

En segon lloc, hi ha una crisi immobiliària que s'ha vist reflectida molt durament en el sector de la construcció. Hem de ser capaços, des de la iniciativa pública, de fomentar les inversions en infraestructures, inclosa la vivenda, per amortir aquesta caiguda.

En tercer lloc, es constata cada dia un estancament del consum per la qual cosa cal activar mesures per evitar una davallada de la demanda interna.

En quart lloc, conseqüència dels tres apartats anteriors, hi ha una preocupant caiguda dels llocs de treball.

En aquests moments les persones sense feina inscrites a l'Oficina de col·locació són més de sis-cents. I aquest fet haurà de ser un dels eixos bàsics de la nostra actuació, tant a través de polítiques actives com amb mesures pal·liatives.

En cinquè i darrer lloc, s'estan produint situacions, personals i familiars, derivades de la pèrdua de la feina i de recursos econòmics, que han de ser ateses amb urgència des de les polítiques públiques. I tot això s'haurà de fer, no cal dir-ho, sense menyscapse dels serveis públics que el Govern ja presta a les ciutadanes i als ciutadans.

Aquestes grans línies de mesures urgents són fonamentals per a reduir les conseqüències de la crisi.

Però, per aconseguir-ho, tots -Govern, oposició, grups parlamentaris, comuns, organitzacions empresarials, agents econòmics i sindicats- haurem d'arremangar-nos les mànigues. Caldrà concertar i desenvolupar una política econòmica, que contribueixi a la sostenibilitat del nostre país.

Per això, la política econòmica del nostre Govern anirà dirigida a reforçar i ordenar les capacitats de l'economia andorrana. I ho farem guiats per tres principis essencials.

En primer lloc, una política fiscal i pressupostària que reforci la competitivitat del nostre comerç.

En segon lloc, una política de promoció econòmica que millori el posicionament del nostre turisme.

I en tercer lloc, un diàleg permanent entre els agents econòmics i socials per a involucrar en un gran projecte de país tots els que tenim responsabilitat en el futur socioeconòmic d'Andorra.

És evident que la nostra capacitat de dur a terme les mesures necessàries per fomentar l'activitat econòmica i el manteniment i la creació de llocs de treball dependrà de la correcta gestió dels ingressos públics. Més encara quan aquests primers mesos del 2009 han confirmat i ampliat la caiguda dels ingressos de l'Estat.

I també hem de tenir ben present que l'endeutament de l'Estat a finals de l'any 2008 se situava en la preocupant xifra global dels 889 milions d'euros, dels quals 639,1 milions corresponen al Govern i 249,9 milions als comuns.

D'aquests 639,1 milions d'endeutament del Govern, 506,2 corresponen a deute amb les entitats bancàries, 44,7 a obres a llarg termini, 86 milions al Centre de Tractament de Residus i 2,2 milions a RTVA, SA.

Si volguéssim fer una relació entre el deute global i el PIB arribem a un 36%, que suposa gairebé dues vegades la pressió fiscal estimada.

Gairebé no cal dir que la prioritat de les prioritats, en l'àmbit de les finances públiques serà seure amb les entitats bancàries andorranes per a procedir a renegociar l'endeutament, tot i establint l'escaient planificació per a sortir esglaonadament d'aquesta preocupant situació.

Amb aquest horitzó em proposo centrar l'activitat del Govern en els tres grans eixos que els Socialdemòcrates i l'Alternativa hem defensat durant la campanya electoral: l'actuació en matèria econòmica, el benestar de la societat, i la reforma de l'Administració i el reforçament de les institucions.

De fet, aquests tres eixos vertebradors del nostre programa responen a problemes reals dels ciutadans. El seu objectiu és avançar vers una societat moderna per encarar millor els reptes de futur.

La prioritat en l'acció del Govern en l'àmbit de l'economia és la modernització i l'impuls. Perquè el benestar arribi a tots. Perquè tots vegin que és possible combinar creixement i benestar social.

Andorra es troba en un moment decisiu per definir el seu futur com a país. Cal canviar de rumb sense perdre més temps.

El model que proposem cerca l'equilibri entre el mercat i la societat, entre la lliure competència dels agents econòmics i la cooperació social. L'Estat ha d'actuar per facilitar i permetre un creixement econòmic equilibrat, harmònic amb l'entorn i sostenible ecològicament. Aquesta intervenció en el mercat s'ha de dur a terme, bàsicament, mitjançant la inversió en infraestructures i la regulació normativa que doni al sector privat la seguretat

jurídica necessària per a desenvolupar els seus projectes.

El nou model econòmic ha de ser sostenible i també ha de tenir en compte la necessitat de mantenir una bona relació amb els nostres veïns. Estem convençuts que l'establiment de les bases d'aquest nou model ha de ser fet en estret diàleg amb Europa, amb transparència i sense dobles llenguatges. El marc del nou model econòmic del país ha d'anar acompanyat d'una ferma i positiva vinculació d'Andorra amb la Unió Europea.

Estem també convençuts que el canvi que proposem i que ha de tornar a portar la prosperitat econòmica al nostre país s'ha de fer des del consens intern. Proposo dues actuacions concretes, que volem portar a terme el mes següent a la constitució del nou Govern:

la celebració immediata d'una reunió amb el conjunt de grups parlamentaris per plantejar un acord polític nacional per a les relacions econòmiques i socials amb Europa;

i, la convocatòria d'una taula de diàleg amb les entitats i les associacions econòmiques i empresarials i amb els sindicats per proposar un gran Pacte per al treball i el desenvolupament econòmic, i que hauria de ser el referent per establir, d'una vegada, allò que ja fa massa anys que una majoria demana amb el nom de "Constitució econòmica".

L'acció que plantegem es basa en la recerca de l'acord, del diàleg positiu i no retòric, en la participació de la societat civil i el respecte a la seva pluralitat. És imprescindible que s'assumeixin les quotes necessàries de responsabilitat i sentit comú per part de tots els agents empresarials, sindicals, professionals i institucionals implicats en el desenvolupament econòmic d'Andorra, per encarar de la millor manera possible els reptes del futur.

L'agenda institucional situa la qüestió de la transparència de l'activitat financera al nivell de l'extrema urgència. Crec poder afirmar que hi ha unanimitat en aquesta sala a l'hora de reconèixer que en les properes setmanes ens caldrà dedicar la màxima prioritat al desenvolupament de l'anomenada "Declaració del Principat d'Andorra" que el cap de Govern en funcions va signar a París el dia 10 de març d'enguany.

En aquella declaració, que hem d'assumir i, en conseqüència, complir, queda prefixat un calendari: el Govern ha d'aprovar abans de primer de setembre un projecte de llei que autoritzi l'aixecament parcial, cito el compromís: "... del secret bancari en cas d'intercanvi d'informacions fiscals ...". I el compromís assenyala també el 15 de novembre del

2009 com a data límit per a l'aprovació del projecte per part del Consell General.

En conseqüència, el Govern tindrà com a prioritat absoluta concertar-se amb els grups parlamentaris i, també, amb la presidència de la República Francesa, per poder disposar, a finals d'estiu, d'un projecte de llei que pugui iniciar la seva tramitació al Consell General el mes de setembre.

L'OCDE, el Fons Monetari Internacional, la Unió Europea i els nostres dos veïns, França i Espanya, volen i defensen un nou sistema financer internacional sòlid, transparent i ètic. I aquest objectiu -ho van dir el 22 de febrer a Berlín, seguint la línia traçada pel president de la República Francesa, Nicolas Sarkozy, des del dia 5 de febrer- passa per "eradicar els paradisos fiscals".

La resolució final de la reunió de Londres del G20, el 2 d'abril del 2009, és molt dura. Recordem-la: "Estem d'acord en actuar contra les administracions que no cooperin, inclosos els paradisos fiscals. Estem disposats a aplicar sancions per protegir les nostres finances públiques i els nostres sistemes financers. L'era del secret bancari queda darrere nostre."

No es podia dir més clar.

El que se'ns retreu a Andorra no és pas que siguem poc curosos en la lluita contra el blanqueig i el finançament del terrorisme. A Europa saben que això Andorra ho fa i ho fa correctament. El problema és un altre: es fa greuge a Andorra de no facilitar informació quan la contrapart, generalment l'Administració tributària veïna voldria conèixer l'eventual titularitat d'un compte bancari d'algunes persones no residents sobre les quals pesa la sospita de comissió d'un delicte fiscal.

El problema no és tècnic, sinó estratègic i polític. I les solucions proposades -i també les actituds- no volem que suposin un menyspreu de l'economia real i de les empreses, perquè sense empreses l'economia andorrana no sobreviurà.

La qüestió fonamental per aconseguir una bona col·laboració financera amb Europa és l'intercanvi d'informació a nivell administratiu. És una qüestió que també esdevé essencial per al futur de la inversió estrangera a Andorra: els operadors francesos, espanyols, els empresaris europeus en general, quan valorin els pros i els contres de fer empresa a Andorra ho han de fer sobre unes bases clares i avantatjoses.

El 25 de febrer d'aquest any, un mes abans d'aquella reunió del G20, el "Grup d'Alt Nivell sobre la supervisió financera a la Unió Europea", presidit per Jacques de Larosière, va publicar a Brussel·les un informe sobre la crisi financera internacional que li

havia estat encarregat per la Comissió Europea. L'informe diu ben clar i el cito, que: "... la comunitat internacional ha de fer front als països... que no cooperin en l'intercanvi d'informació."

I fa referència, per exemple, a la possibilitat d'aplicar mesures com, i també cito: "... prohibir a les entitats financeres... realitzar transaccions amb entitats establertes en aquelles jurisdiccions."

Un altre toc d'atenció que no podem ignorar ni menystenir.

Avui, la prioritat del sector financer andorrà, al qual hem de reconèixer equilibri i sentit de la responsabilitat, és mantenir tant el seu embrancament europeu com la relació adequada amb el sistema de compensació interbancari internacional. I això significa donar respostes als requeriments d'informació sobre determinats clients que ens puguin trametre els ministeris de finances dels països veïns.

Com a complement necessari d'aquesta acció general caldrà dotar l'INAF dels mitjans tècnics i professionals i, evidentment, de les competències necessàries perquè pugui exercir amb plenitud i responsabilitat el seu paper d'autoritat financera.

El món es troba en un procés de canvi estructural, -ja ho he dit- marcat pel fenomen de la globalització i la revolució tecnològica.

Defensem la necessitat de treballar per al coneixement -amb l'educació com a factor estratègic del desenvolupament de la societat-, i de canviar el model econòmic per augmentar la competitivitat, apostant per la innovació i el desenvolupament tecnològic. Sense oblidar la necessitat d'atraure noves inversions, de donar suport a les iniciatives empresarials i de consolidar, modernitzar i diversificar el teixit empresarial. Ho fem, també, amb un compromís a favor de la sostenibilitat dels recursos naturals i mediambientals.

Volem encarar aquests reptes des de plantejaments progressistes i assumint el lideratge del Govern, amb polítiques fonamentades en el diàleg institucional i social, per al progrés i el benestar de la ciutadania. I ho volem fer aplicant una gestió dels recursos públics assentada en els principis d'austeritat, eficàcia i transparència dels comptes i les polítiques públiques.

Hem fonamentat el seu model de creixement econòmic d'Andorra els darrers anys en l'augment de la construcció i en l'especulació immobiliària. Això ha comportat un nivell molt fort d'endeutament de les famílies, hipotecades en nivells massa alts pel forassenyat preu de l'habitatge, amb un estalvi molt reduït i amb el risc latent que un moviment dels tipus d'interès fes trontollar aquesta aparent

prosperitat que es recolzava en un "efecte riquesa" generat pels actius immobiliaris i financers. Ara veiem -i patim- les conseqüències d'aquell model de creixement gens assenyat.

Pel benestar i desenvolupament és fonamental que Andorra pugui comptar amb un teixit econòmic potent, obert al món i que, mitjançant la innovació i la qualificació es pugui adaptar al canvi estructural que estem vivint. Aquest objectiu estratègic només es podrà assolir en unes condicions i amb un clima social, polític i econòmic favorables al creixement empresarial i a l'exportació de serveis, i a la captació de noves inversions.

Per això entenem que cal fer un esforç per adaptar l'economia andorrana a la societat del coneixement, desenvolupant la capacitat d'innovar. Cal estimular la cooperació i fomentar la igualtat d'oportunitats i la col·laboració públic-privada, promovent la solidaritat i la cohesió social com a elements d'inclusió i d'atansament a les persones més desfavorides. I cal fer-ho incorporant el medi ambient com a factor de competitivitat i com a element de generació sostinguda de riquesa.

Alhora cal crear aquest clima afavoridor de l'assumpció de riscos empresarials, donant al país un marc legal estable i modern, conjuntament amb instruments de suport públic a les noves inversions.

I això ens porta a parlar de la necessitat de l'acostament a la Unió Europea.)

El dia primer de juny del 1982, dilluns, farà vint-i-set anys, que el cap de Govern Òscar Ribas compareixia en aquesta mateixa sala de sessions assenyalant que havia sol·licitat dels serveis dels coprínceps, el cito: "... la possibilitat d'un contacte directe del Govern amb els responsables de la Comunitat Econòmica Europea per tal de poder estudiar les conseqüències econòmiques que la legislació comunitària pugui incidir en la vida econòmica del país, i, en el seu cas, per a possibilitar una política de respecte encaminada a formar part o no d'aquesta comunitat o intentar arribar, si s'escau, a tractaments especials."

Un any després, el 19 de maig del 1983, el cap de Govern, Òscar Ribas, tornava a comparèixer en aquesta sala i deia: "És evident que Andorra no pot, de cap de les maneres, romandre aïllada del desenvolupament econòmic [...]. Per tant, és precís que Andorra s'integri de ple en el món internacional, mantenint la seva personalitat, salvaguardant la seva llibertat i vetllant per la seva sobirania.

Les alternatives que aquesta situació presenta, són: adhesió de ple dret a la Comunitat Europea; associació; conclusió d'un tractat de lliure intercanvi.

(I seguia dient)

Cal, per tant, analitzar escrupolosament les diferents opcions davant les quals Andorra es troba en relació a la Comunitat Europea i deduir quantitativament i qualitativament els avantatges i inconvenients, i actuar d'una manera pragmàtica i realista. És precís examinar, dins el context global, els aspectes particulars que poden tenir una influència decisiva pel futur d'Andorra: la lliure circulació de mercaderies, la influència de l'aplicació de les taxes de consum sobre el cost de la vida i el comerç, la lliure circulació pels estrangers i el dret d'establiment, entre altres problemes complexos i delicats.”. (Fi de citació)

L'establiment de l'acord comercial entre Andorra i la Comunitat Econòmica Europea el desembre del 1989 per part del cap de Govern Josep Pintat, la seva signatura formal a Brussel·les i a Luxemburg el mes de juny del 1990 per part del cap de Govern Òscar Ribas, i la seva aplicació a partir del primer de juliol del 1991 -en la qual vaig tenir l'honor de treballar en primera línia en tant que ministre d'Economia i Finances-, van permetre acostar-nos a Europa i poder valorar els efectes positius que tenia, ha tingut i té encara avui l'establiment de la Unió duanera en els productes industrials.

Tanmateix, divuit anys després, cal anar més lluny en la relació.

Estic convençut que Europa no és el problema sinó el camí cap a la solució a moltes de les dificultats que ens amenacen. Per això, proposem negociar un acord amb la Unió Europea.

A Andorra li convé la conclusió d'un Acord que prengui en consideració: la proximitat específica que contempla l'anomenat veïnatge “interior”, ja que Andorra és un Estat situat geogràficament dins la Unió; la nostra talla de petit país, que comporta la possibilitat d'excepcions -com, per exemple, una restricció a la lliure circulació de persones sota determinades condicions; la possibilitat d'aplicació immediata d'una gran part dels continguts de l'acord d'associació per la via d'acords provisionals de caràcter comercial; la inclusió d'Andorra als organismes i als programes comunitaris, -hem de pensar, d'altra banda, que la cooperació transfronterera ja és possible avui mitjançant les previsions del Programa Operatiu França-Espanya-Andorra 2007-2013.

La proposta que plantejem -a la vegada segura i flexible- permet, amb les noves bases jurídiques de l'article 8 del Tractat de la Unió Europea, un acostament a Europa en un marc institucional clar, amb drets i obligacions recíprocs.

L'acord, sigui quina sigui la seva denominació que rebí -no volem un debat nominalista perquè, aquí, el nom no fa la cosa-, ha de suposar un ferm embrancament a Europa per donar noves possibilitats a empresaris i treballadors, en un marc econòmic tan ampli i potent com el que representa la Unió Europea: les empreses tindran la possibilitat d'exportar serveis i béns des d'Andorra amb un tracte fiscal -un cop feta la reforma fiscal- no discriminatori; les empreses europees es plantejaran la possibilitat d'invertir a Andorra en un entorn jurídic estable, fet que permetrà crear noves empreses i més llocs de treball; els treballadors veuran reforçada la creació de llocs de treball a Andorra i, en el cas que ho desitgin, la possibilitat de desenvolupar-se professionalment a tota la Unió Europea.

Tots aquests aspectes són prou importants, però encara ho és més dotar d'un ampli marc de possibilitats de desenvolupament professional i personal els nostres joves que estan estudiant, o que començaran aviat a fer-ho, i als quals la situació econòmica d'Andorra no els permet tenir garantits llocs de treball adequats al nivell de formació que estan assolint.

Per reforçar aquesta política d'embranchament positiu amb Europa he demanat al Sr. Òscar Ribas Reig, excap de Govern, que sigui Ambaixador Extraordinari per a les relacions amb la Unió Europea, amb l'alta missió d'orientar tant les accions d'acostament a les institucions comunitàries com els debats sobre les relacions econòmiques i socials amb Europa.

La seva experiència, el seu sentit de l'Estat i la seva adscripció a una família ideològica, distinta a la socialdemocràcia a la qual jo pertanyo, permetrà reforçar la concertació transversal que requereix el tractament de les relacions d'Andorra amb Europa.

És hora de recuperar un acord polític nacional en la política exterior. Un acord que ha de deixar clar un convençut compromís europeista. Això ha d'anar acompanyat per una seriosa reforma del servei exterior de l'Estat, que situarem al nivell i en la modèstia que correspon a un micro-estat com el nostre. S'han acabat els deliris de grandesa.

Reduirem en conseqüència la nostra representació exterior i concentrarem la feina allí on hem de dur a terme prioritàriament la nostra acció exterior: Brussel·les, París, Madrid i Estrasburg. Amb el ben entès que la presència d'Andorra al sistema de Nacions Unides s'ha de mantenir, tot precisant els objectius i definint les limitacions de la nostra acció.

Tenim un compromís amb els emprenedors i els treballadors autònoms, un compromís de suport i de

reconeixement a aquells que, amb el seu esforç personal i en la seva doble condició de treballadors i empresaris, assumeixen riscos i impulsen projectes empresarials que són creadors de riquesa i de llocs de treball.

Convé recordar la importància del sector comercial. Un sector que té una rellevància econòmica cabdal en els ingressos públics i en el nombre de llocs de treball, un sector que assumeix altres valors econòmics i socials, relacionats amb la renda familiar, la feina i l'ordenació urbana.

L'activitat comercial està experimentant un gran procés de canvi des de fa uns anys, amb l'aparició de nous formats comercials, l'increment de la capacitat de compra i el canvi d'hàbits dels consumidors. Això ha comportat una reducció del nombre d'establiments i un augment de la superfície de venda per unitat empresarial.

Aquesta evolució fa necessària la recerca d'un equilibri entre liberalització, supervivència del teixit econòmic i desenvolupament urbà harmònic. Treballarem per aconseguir unes mesures que permetin combinar les necessitats d'evolució del comerç -d'acord amb les demandes dels consumidors- amb el manteniment i la modernització del teixit comercial minorista.

Les indústries implantades al país, i les que ho vulguin fer, necessiten de forma inequívoca el suport de l'Administració en àmbits concrets: la millora de la logística i el transport; l'agilitat decidida de tots els tràmits, especialment els duaners; la concertació de les diverses Administracions per alliberar sòl industrial.

En relació a l'obra pública, cal dir que l'actual sistema de contractació i d'homologació d'empreses ha comportat encariments importants i incontrolats. Ens troben amb una gran concentració d'obres i una elevada quantitat de subcontractacions a empreses de fora del país. Això aconsella una modificació urgent de la Llei de contractació pública.

El turisme s'ha consolidat a Andorra com un dels sectors econòmics més dinàmics i oberts al món i està augmentant el seu pes específic en l'estructura econòmica.

És necessari apuntalar aquest creixement, adaptant l'oferta per aconseguir, la seva inclusió en els circuits turístics internacionals, modernitzant les infraestructures turístiques, millorant la qualificació dels professionals del sector, adaptant-se a les noves modalitats i tendències i preservant la sostenibilitat dels nostres recursos naturals i mediambientals.

La innovació positiva, basada en el diàleg i un projecte compartit, sumant tots els esforços en una

mateixa direcció, ja no és únicament una prioritat, sinó que ha esdevingut una necessitat.

En aquesta línia una prioritat serà modificar la Llei de creació de la societat pública Andorra Turisme, SA, transformant-la en una societat de capital mixt per tal d'implicar activament la iniciativa privada en la promoció i la gestió del turisme.

D'altra banda, serà necessari comptar amb la col·laboració dels comuns i els agents turístics en el disseny i la promoció d'accions de promoció turística i, també, fomentar la participació andorrana en les xarxes interregionals de promoció turística del Pirineu.

La Constitució faculta l'Estat per intervenir en l'ordenació del sistema econòmic, mercantil, laboral i financer per fer possible, en el marc de l'economia de mercat, el desenvolupament equilibrat de la societat i el benestar general.

L'acord amb la Unió Europea i la instauració del nou model fiscal que proposem permetran captar inversió estrangera i, alhora, poder exportar productes i serveis sense haver de tributar fora d'Andorra. Aquest model obre per al país unes perspectives de futur enormes que hem de poder i saber aprofitar.

També cal valorar la necessitat de fixar els mecanismes jurídics i normatius adequats per tal de garantir als professionals andorrans i a les generacions futures el poder triar entre establir-se al país o, si així ho desitgen, poder desenvolupar-se professionalment, en igualtat de condicions, a Europa.

Algunes de les iniciatives que el nostre Govern vol dur a terme en l'àmbit econòmic i en concertació amb els grups parlamentaris són les següents:

- Modificar la Llei d'inversions estrangeres -una vegada s'hagi aprovat la reforma fiscal- per facilitar i atraure les inversions amb una major seguretat jurídica.
- Establir convenis per evitar la doble imposició, per tal d'equiparar drets de pràctica professional entre nacionals i estrangers i permetre una obertura cap al mercat exterior dels professionals d'Andorra.
- Establir a l'Administració general un servei per a la racionalització dels costos i les despeses, amb implicació directa en la gestió de les compres i el control dels projectes d'obra pública.
- Tal com s'assenyala en el Conveni penal sobre la corrupció del Consell d'Europa, ratificat per Andorra, la corrupció constitueix una amenaça per a la preeminència del dret, la democràcia i els drets humans, malmet els principis de bona administració, d'equitat i de justícia social, falseja la lliure competència, posa entrebancs al desenvolupament

econòmic i posa en perill l'estabilitat de les institucions democràtiques i els fonaments morals de la societat. Per lluitar eficaçment contra la corrupció emprendrem diferents accions: promoure la ràpida ratificació per part del Consell General del Conveni civil sobre la corrupció, adoptat pel Consell d'Europa, i ja signat per Andorra; avançar en l'acompliment de les recomanacions del Grup d'Estat contra la Corrupció que encara romanen pendents de solució per obtenir una avaluació de conformitat; reforçar la independència de les persones responsables de la prevenció, les enquestes i les sancions per corrupció.

Pel que fa a la reforma fiscal, és ben sabut que els sistemes fiscals moderns es basen en els principis de suficiència, equitat, eficiència i senzillesa. Per assolir aquests principis s'estableixen diverses figures impositives, però les més importants recauen fonamentalment sobre dues bases imposables: ingressos i beneficis, per una banda, i consum, per l'altra banda. L'aplicació a Andorra d'aquestes bases àmplies ha de donar estabilitat al sistema fiscal i permetre l'harmonització, quant a figures impositives, amb l'entorn exterior.

La modernització del sistema fiscal ha de suposar, per tant, l'establiment de figures impositives clares que girin al voltant d'aquestes dues bases imposables fonamentals. Això significa que ens hem de referir tant a la imposició directa com a la indirecta, però adaptades a les peculiaritats andorranes i, per tant, mantenint un nivell reduït de pressió fiscal.

Lògicament, aquest procés s'ha de fer paral·lelament amb una negociació amb els comuns per harmonitzar la fiscalitat global de l'Estat, amb la finalitat d'evitar la competència fiscal entre parròquies i d'impedir que es donin situacions de doble imposició.

La imposició sobre els ingressos i els beneficis és una línia de reforma cap a la qual Andorra ha d'anar, tant per necessitat interna com per poder fer front a la necessària obertura de la nostra economia a l'exterior. Proposem iniciar aquest canvi gravant els beneficis de les activitats econòmiques i certes rendes del capital.

La imposició indirecta es caracteritza en el moment actual per la seva complexitat com a conseqüència de l'existència d'un nombre elevat de figures impositives que, d'una manera o una altra, recauen sobre el consum: ISI empresarial i professional, ISI bancari i financer, ISI d'assegurança, IAC i IPI, IMI, cànon sobre l'electricitat i el telèfon i taxa sobre el consum.

Cal suprimir tots aquests impostos i implantar un veritable impost general indirecte, un sol impost que s'aplicaria sempre que una activitat econòmica ven

un producte o presta un servei. Això permet assegurar que l'impost sigui neutral per a totes les activitats econòmiques i que només recaigui sobre el consumidor final.

Una imposició sobre el consum, moderna i lògica, ha de basar-se en figures impositives en les quals quedi clar quin és l'objecte de gravamen de cadascuna; és a dir, què es vol gravar. L'esquema ha d'incloure un impost sobre el consum general, un impost sobre els consums especials i un impost duaner.

El desenvolupament concret de la nova fiscalitat serà objecte d'una àmplia concertació entre el Govern i els grups parlamentaris abans d'entrar a tràmit els escaients projectes de llei, per la qual cosa entendran, senyores conselleres i senyors consellers, que no m'estengui ara a comentar-ne més àmpliament les diverses hipòtesis de treball avui existents.

En qualsevol cas, els objectius del nou sistema fiscal són la simplificació, la racionalitat i la contenció de la pressió fiscal.

Referint-me al benestar de la societat, al segon eix de la meua exposició i parlant d'educació, he de dir que volem atorgar a l'educació una prioritat política i pressupostària. Per això proposem impulsar una política educativa que afavoreixi una societat moderna, que ens incorpori de manera activa i creativa a la societat del coneixement, que posi les bases per una educació més cosmopolita, que desenvolupi les estratègies necessàries per una educació en valors significativa i profusa, que sigui capaç de respondre amb eficiència i eficàcia als serveis extraescolars que demanen les famílies i que defineixi un model respectuós amb la diversitat cultural i lingüística del nostre país.

Per poder desenvolupar plenament aquestes finalitats, plantejades com a repte per respondre a la necessitat que l'educació vagi més enllà de la formació acadèmica, ens hem fixat uns objectius generals que foren àmpliament detallats en el nostre programa electoral.

N'esmentaré els següents principis: reajustar els reglaments i els mecanismes de suport al treball de mestres i professors; definir un sistema real d'orientació adaptat a tots els alumnes i a tots els nivells de formació; enfortir la comunicació i la col·laboració entre els tres sistemes educatius que conviuen al país, i que cal mantenir; afavorir l'ensenyament al llarg de la vida, segons les directrius del Consell d'Europa per al període 2007-2013; crear una prova oficial de batxillerat que garanteixi una avaluació justa dels aprenentatges dels estudiants d'aquest nivell educatiu i que estigui al nivell de les que existeixen als països veïns; establir un sistema de

beques i ajuts a l'estudi adaptat a les necessitats reals dels alumnes; afavorir la relació entre família i escola; i, millorar la competència lingüística dels nostres alumnes, plantejant una didàctica integrada de l'ensenyament de les llengües que optimitzi el seu caràcter plurilingüe i pluricultural i que afavoreixi l'eficàcia de l'activitat docent de mestres i professors.

Pel que fa a la cultura, el desconcert que s'ha viscut en l'àmbit de la cultura durant els últims anys ens obliga a fer una reflexió profunda i seriosa sobre la necessitat de replantejar i activar una dinàmica cultural per a Andorra que sigui realment efectiva. La política cultural que plantegem vol marcar unes línies estratègiques claus per reactivar l'acció cultural, el patrimoni cultural, la política lingüística i les indústries culturals en benefici de la ciutadania, així com crear un marca de turisme cultural pròpia.

Entenem que la cultura ha d'estar present en el lideratge dels reptes socials. Estem convençuts que la cultura, a més d'espectacle, coneixement o entreteniment, té el valor de generar una actitud crítica alhora que creativa, així com d'afavorir la comprensió de la complexitat de la societat actual i de crear una dinàmica social més cohesionadora. Volem fer de la cultura un element clau de la inclusió i la cohesió social, fent efectiva la política de proximitat i d'identitat de la comunitat andorrana com a garantia de la universalització dels drets culturals.

Tampoc podem perdre de vista la incorporació a la societat de la informació mitjançant el desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

Pel que fa a les polítiques d'igualtat, recordem que totes les persones han de tenir les mateixes possibilitats de desenvolupar plenament les seves capacitats en la societat, amb independència del seu sexe o d'altres condicions personals, i l'Estat ha de ser el responsable que s'assoleixi aquesta realitat.

La lluita ferma i decidida per eradicar tota forma de violència contra les dones és una prioritat a escala europea de la qual Andorra no pot quedar al marge. En aquest àmbit cal, també, l'aprovació d'una llei específica que contempli, entre altres aspectes, l'elaboració i l'aplicació d'un Pla nacional de tractament integral de la violència contra les dones, que ha de dirigir el Govern i que ha d'abordar aquest problema social des de la prevenció -educant en les escoles en el valor de la igualtat-, i la conscienciació social, la detecció precoç, i l'atenció integral de les víctimes i els seus fills, tant a nivell sanitari i social com judicial.

Seguint les recomanacions del Consell d'Europa, com a recurs d'acollida i protecció per a les víctimes,

haurem de disposar d'una llar refugi o pisos d'acollida temporal per a les que ho necessitin.

Per poder portar a terme de forma eficient aquestes accions, crearem la Secretaria per a la igualtat, adscrita al departament de Presidència, amb la ferma voluntat de col·laborar amb els organismes i les institucions europees per orientar i proposar diferents accions polítiques.

No ens podem quedar tancats en els nostres despatxos. Hem de tenir molt i molt present l'estat del carrer, és a dir, la situació i els problemes de la gent, dels empresaris, dels professionals i dels treballadors assalariats.

Els serveis comunals veuen en primera línia i amb preocupació la intensitat amb la qual la crisi colpeja als més vulnerables.

En aquest àmbit totes les previsions han quedat desbordades.

Hem d'anar cap a una política ordenada, efectiva i més preventiva, que escolti les necessitats dels col·lectius i de les diferents realitats, passant de la política de la subvenció a la concertació amb la iniciativa social. Prioritzant els serveis de proximitat. Una política que durem a terme en permanent col·laboració amb els serveis socials, l'educació, la salut i la seguretat social.

Les principals línies de treball en aquest sentit són: modificar urgentment l'actual reglament de prestacions d'assistència social de l'any 2008 pel que fa als tipus d'ajuts; elaborar la Llei de drets i serveis socials, que ha de configurar el dret a l'accés als serveis socials; impulsar polítiques de suport a les famílies; reorganitzar, conjuntament amb els comuns, una xarxa pública única d'atenció primària.

Pel que fa a l'atenció a la dependència ens proposem: elaborar un Pla integral d'atenció a la dependència; promoure, de forma consensuada amb els comuns, el creixement ordenat i harmonitzat de l'atenció domiciliària; i, donar suport al conjunt de persones (familiars, amics i voluntaris, sobretot dones) que de manera informal assumeixen l'atenció de les persones que es troben en situació de dependència.

Quant a la gent gran, la passada legislatura el Consell General va aprovar la pensió de solidaritat per a la gent gran, que ha permès garantir unes pensions mínimes a moltes persones grans que es trobaven en una situació de precarietat. Tanmateix som conscients que aquesta mesura no soluciona tots els problemes i que hem de continuar treballant i aprofundint en les mesures concretes que donin resposta a les necessitats de la gent gran.

L'envelliment ha de ser una experiència positiva, el resultat de la qual sigui una vida més llarga que vagi

acompanyada d'oportunitats contínues d'autonomia, salut, activitat i protecció.

Per això volem: Actualitzar anyalment, d'acord amb les variacions de l'IPC, el llindar econòmic de precarietat que determina l'import de la pensió de solidaritat per a la gent gran; i garantir l'accés als serveis de teleassistència, centre de dia i residència a les persones grans que ho necessitin.

Per aconseguir una aplicació eficaç de la Llei de l'any 2002 sobre les persones amb discapacitat caldrà: fer, de forma immediata, el cens de persones amb discapacitat; elaborar el Pla nacional de prevenció de la discapacitat; i, garantir una pensió de jubilació igual, almenys, a la pensió que perceben les persones discapacitades quan arribin als 65 anys.

Durant molts anys l'esport ha estat considerat tan sols des de l'òptica competitiva. També cal veure l'esport com un element educatiu de primera magnitud per formar en valors: esperit de superació, de sana competència i joc net, de treball en equip, de cooperació, de respecte als altres, de companyonia i participació, d'obertura al món, d'integració i solidaritat, de formació dels joves, de foment de la salut o de respecte al medi ambient. La identificació amb els valors crea una determinada visió dels reptes col·lectius, reforça els signes d'identitat i de cohesió social i fomenta una joventut millor preparada per encarar els reptes de futur, col·lectivament i individualment.

En aquest aspecte, l'esport ha de servir per contribuir a una educació no formal, tal com ho preconitza el Consell d'Europa. També cal permetre que la tasca de monitor esportiu esdevingui una carrera professional en tots els aspectes, amb el seu reconeixement professional i econòmic.

Cal tenir present, també, que l'esport és un element de competitivitat de primer ordre d'un país. A Andorra, més enllà d'una política esportiva forta, l'aposta ha de ser selectiva d'acord amb els recursos disponibles, diferenciant l'esport de base i formació de l'esport professional o semiprofessional. Hem de donar l'ajut i el suport necessaris a l'esport de rendiment i competició, als esportistes que poden assolir un nivell digne per figurar en competicions de reconegut renom. En el cas de l'esport professional cal trobar el just equilibri entre la subvenció i la capacitat de generar recursos més enllà del diner públic, buscant sempre el suport i la complicitat del públic, i els resultats.

El canvi climàtic és, sense cap mena de dubte, una de les majors amenaces. Andorra, país de muntanya, ja nota els seus efectes, i hem de fer-hi front. El seu impacte serà molt important en la salut de les persones i cal que ens preparem perquè, en les

properes dècades, també haurem de fer front als riscos derivats dels focs forestals i de l'increment de fenòmens meteorològics extraordinaris a nivell global.

Els principals objectius que ens han de guiar per assolir el futur sostenible que volem aconseguir són: una economia neta -no contaminant-, generadora de noves oportunitats, enfortidora del teixit empresarial productiu i creadora de llocs de treball; l'adopció de les energies renovables; l'increment de l'eficiència energètica; i, el foment de la implicació ciutadana i empresarial, imprescindible per anar avançant de forma correcta.

De manera immediata, les principals fites posen ser la reducció de les emissions de gasos contaminants, la millora de l'eficiència energètica dels edificis i els vehicles de l'Administració i l'increment de la utilització d'energies renovables.

Per reduir l'emissió de gasos contaminants, fomentar la reducció i el reciclatge dels residus i encaminar-nos cap a un model més racional de gestió és necessari; cal redreçar el projecte vigent d'incineració i reconvertir-lo en un veritable projecte de centre de tractament de residus modern i sostenible, posant en funcionament totes les instal·lacions necessàries per poder aprofitar al màxim els residus i reduir la quantitat dels que s'hagin d'eliminar.

Volem que, en gestió del patrimoni natural, Andorra deixi de ser una illa al mig del Pirineu. Volem tornar a estar, com en el passat, en interconnexió amb el nostre voltant, tenir una imatge de bon veïnatge, aprofitant les sinergies que poden existir actualment i beneficiar-nos dels plans de col·laboració fronterers.

El tercer i darrer de la nostra proposta de Govern és la reforma de l'Administració i el reforçament de les institucions.

La modernització de l'Administració pública, a fi de donar un millor servei a tots els ciutadans, és un dels reptes fonamentals que haurem d'afrontar aquesta legislatura. Volem crear una relació més fàcil i àgil entre el ciutadà i l'Administració.

Per aconseguir-ho, cal iniciar un procés de modernització -basat en les noves tecnologies- per obtenir una relació més fluida i eficaç, una organització més sòlida i professional i una adaptació permanent a la conjuntura existent en cada moment.

Aquesta serà la missió que encomanaré a la nova Secretaria d'Estat per a la Modernització de l'Administració i la promoció de la Societat del Coneixement, adscrita al cap de Govern.

L'Administració ha de tenir un paper bàsic en la societat andorrana i per això no compartim la política d'externalització i privatització dels serveis públics. Externalitzar un servei no ha d'anar en detriment ni del funcionari ni del servei al ciutadà, una externalització ha de millorar, justament, el servei que es dona al ciutadà. A més, no es pot externalitzar un servei si genera un monopoli de gestió privada: no és justificable treure un monopoli a l'Estat per crear-ne un altre de privat.

La nova política pública s'ha de centrar en la participació dels ciutadans, definint les necessitats col·lectives i els interessos individuals, establint prioritats, tenint en compte l'escassetat dels recursos, avaluant les polítiques per fixar uns objectius de qualitat i els principis i les estratègies a seguir.

Un punt clau del desplegament d'aquestes polítiques és la generalització de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, -en particular l'Administració electrònica-, que hauria de permetre: la reducció dels costos administratius; la millora de l'atenció al ciutadà, amb gestions i informació les 24 hores; i, l'avaluació contínua de les polítiques públiques.

Per poder tirar endavant aquest model, em comprometo a aplicar amb absolut rigor la protecció de dades personals, així com a crear i aprovar dues cartes o convencions: la Carta de valors del servei públic i de la funció pública, i, la Carta dels sistemes d'informació públics.

D'acord amb el mandat constitucional, la justícia actua en nom del poble andorrà i, per tant, cal que sigui concebuda com un servei als ciutadans. A més, una justícia ineficaç frena el desenvolupament econòmic i social d'un país mentre que el seu funcionament adequat n'assegura el progrés.

Volem una justícia propera a la ciutadania i amb els mitjans suficients per ser eficaç.

Per fer plenament efectiu el dret constitucional a la jurisdicció, cal adaptar o millorar alguns aspectes bàsics. Amb aquesta finalitat proposo:

- donar als batlles i als magistrats els mitjans per poder esvaïr qualsevol dubte sobre la independència de la justícia. Aquests passarien, entre altres, per una regulació del seu estatut;
- obtenir més rapidesa en les resolucions, perquè quan el pronunciament judicial o la seva execució arriben tard es lesiona el dret a la justícia;
- ampliar els casos d'accés gratuït a la justícia per garantir el principi d'igualtat, amb la finalitat que cap persona no deixi d'exercir els seus drets per dificultat en recórrer als tribunals;

- farem avançar la llei que ha d'establir i regular la carrera judicial, la relativa a l'estructuració funcional de la Batllia -que ha d'incloure una especialització dels batlles-, i també un Codi de procediment civil que unifiqui criteris i eviti confusions i inseguretats.

Alhora, per donar compliment al mandat que figura en l'article 3 de la Constitució, hem d'impulsar, també, l'elaboració d'un Codi civil. Esdevé urgent codificar tota la dispersa normativa civil d'aplicació a Andorra. És una tasca que serà llarga. Però cal començar-la. I ho farem en concertació amb els grups parlamentaris i amb la col·laboració del Consell Superior de la Justícia, escoltant el Col·legi d'Advocats i el Col·legi de Notaris.

Pel que fa als comuns, hem de constatar que d'ençà de l'aprovació de la Constitució no s'ha dut a terme el desenvolupament legislatiu necessari del títol corresponent a l'estructura territorial. Una acció legislativa ha de concretar el marc competencial, fixant al text constitucional i a la llei, en les noves coordenades, amb la finalitat d'evitar disfuncions o conflictes entre els comuns i les altres institucions de l'Estat, especialment el Govern. De la mateixa manera, i per afavorir una major eficàcia i transparència dels òrgans comunals, cal regular per llei la seva organització i el seu funcionament.

L'evolució de les finances comunals també ha de ser objecte d'especial atenció. Cal trencar el crònic procediment, afavorit pels topalls en la distribució de les transferències, de comprometre els comuns a gastar sense resoldre el seu horitzó financer. El Govern promourà ràpidament una concertació amb els comuns tant pel que fa a les competències com al finançament comunal.

El nostre país gaudeix d'uns bons nivells de seguretat, i aquest és un dels punts forts que tant la ciutadania com els visitants valoren positivament.

Cal augmentar el grau de seguretat ciutadana, amb l'adopció d'una nova norma que reguli totes les qüestions relatives a la protecció civil. Les competències dels diferents actors que participen en la gestió de situacions excepcionals i la coordinació entre ells ha de quedar ben definida perquè sigui el més operativa possible.

En els darrers anys ha estat regulat el règim estatutari de la majoria dels cossos especials de l'Estat, a excepció del Cos de bombers. Per això una de les nostres prioritats serà l'aprovació de la Llei del cos especial de bombers.

Per aconseguir millors serveis públics per a tots s'ha de mantenir la titularitat estatal dels serveis públics essencials. Els beneficis de FEDA i d'STA s'han de destinar a la inversió per millorar la qualitat dels

serveis o, alternativament, per contenir o reduir els preus de l'energia elèctrica i les telecomunicacions.

El servei públic de radiodifusió i televisió ha de garantir els drets dels ciutadans en relació amb la informació, l'educació, l'accés a la cultura, la participació ciutadana, l'oci o l'entreteniment. Per tot això convé modificar la situació atenent als següents objectius i valors: garantir l'accés a una informació plural i diversa que sigui model de credibilitat i d'independència; ser eina de cohesió social i de reforçament de la identitat nacional, com un procés integrador en constant evolució; i, contribuir a la consolidació de la llengua oficial.

L'elecció i la designació de càrrecs públics són inherents al funcionament d'un Estat democràtic, i en tot sentit necessàries i normals. Ara bé, la seva actuació ha d'estar sotmesa a control i ha d'assentar-se en la transparència. L'Estat no pot ser gestionat com una gran empresa i s'han d'establir certes limitacions en aspectes tan essencials com poden ser els salaris o les indemnitzacions rebudes. Els contractes blindats o les remuneracions fora de lloc difícilment es poden justificar. Impulsarem l'aprovació de la legislació necessària perquè no hi hagi cap dubte sobre el respecte d'aquests principis, començant per una llei sobre la remuneració dels càrrecs públics.

Una qüestió estretament lligada amb la millora de les relacions entre Administració i ciutadania és l'adaptació a la realitat constitucional del Codi de l'Administració. Un dels canvis essencials que proposem és la modificació del sentit del silenci administratiu.

La defensa de l'interès general, que es va invocar en el moment d'establir el silenci administratiu negatiu com a norma general, ha provocat a la pràctica -per una aplicació indiscriminada d'aquesta tècnica resolutiva- una situació d'indefensió per al ciutadà. L'obligatorietat implícita de resoldre de forma expressa i motivada s'està convertint en excepció, i això fa que el ciutadà, en el cas que consideri la decisió injusta i vulgui recórrer davant la jurisdicció, desconeix quins són els fonaments de dret i de fet que ha de recórrer, la qual cosa el situa en una posició de desigualtat enfront de l'Administració.

Cal considerar però, que determinades matèries administratives -com poden ser la nacionalitat o la immigració, per exemple- requereixen una especial protecció per part de l'Estat. En aquests casos, és evident que el silenci administratiu ha de mantenir el caràcter de decisió de rebuig.

Tenint en compte aquestes consideracions, cal modificar la normativa relativa al silenci administratiu, establint que generalment tingui valor

de decisió d'acceptació i, excepcionalment, decisió de rebuig, en els casos en què ho estableixi una norma de manera expressa.

Senyor síndic, senyores i senyors consellers,

Ara fa quatre anys, en presentar davant del Consell General el nostre programa alternatiu al del Sr. Albert Pintat, candidat que havia guanyat les eleccions, proposava tornar la centralitat política a aquesta casa: la Casa de la Vall. I deia que calia: "... reforçar el Consell General com a institució parlamentària perquè sigui l'impulsor de l'acció del Govern."

I també deia, aquell mateix dia 26 de maig del 2005, que la "... majoria -relativa o absoluta- no autoritza a adoptar decisions, que comprometin el futur del nostre país, sense que s'hagi produït un autèntic debat per a modificar les polítiques d'Estat."

Mantinc aquella voluntat i aquell criteri. I em plau molt poder dir avui que, per confirmar-ho, només em cal posar com a referent del meu compromís el discurs del síndic general del dia 19 de maig del 2009.

Estic totalment d'acord a dir que "el moment que vivim no és com per passar-lo en discussions vanes..." i que "... tal com he entès el missatge del conjunt dels ciutadans..." som els que seiem en aquesta sala "... tots junts, cadascú des del lloc que li correspon, el que els electors ens han atribuït, els qui hem de treballar, ben segur que no d'una sola veu, però sí amb voluntat comuna, amb esperit de diàleg i desig de progressar, per vertebrar el país amb el desplegament legislatiu indispensable que ens ha de marcar el camí pel qual volem avançar."

El Govern que els proposo serà un fidel executor, des del lloc que li correspon, d'aquests principis enunciat pel síndic Josep Dallerès.

Bé, he d'anar cap a la conclusió d'aquesta exposició dels eixos fonamentals del meu programa de Govern.

Però aquesta exposició no quedaria completa si no reitero el que ja he esmentat durant aquesta intervenció i que no em cansaré de repetir durant aquest mandat.

Iniciaré la meua acció de Govern amb la mà estesa a tot l'arc parlamentari d'aquest Consell General i amb la ferma voluntat de diàleg i concertació.

Aquesta voluntat de diàleg i de pacte té també interlocutors fora d'aquesta Casa de la Vall, en els agents socials i en els diferents col·lectius professionals de la societat andorrana.

Però el meu oferiment d'acord s'adreça de manera especial al partit que fins ara -i durant catorze anys- ha tingut la responsabilitat de govern i que serà, amb

una nova denominació atesa la creació de la Coalició Reformista, el partit de l'oposició en la legislatura que comença.

Donar una resposta adequada als nostres reptes col·lectius és una missió que correspon, en primer lloc, al Govern.

I el nostre Govern sabrà estar a l'alçada de les circumstàncies, com també ho estaran, a ben segur, els parlamentaris que donin suport a la seva investidura.

Però és no solament desitjable sinó també necessari que l'oposició actuï, d'igual manera, des de la seva responsabilitat, aportant una positiva contribució a l'assoliment dels grans reptes col·lectius d'Andorra.

La feina que tenim tots al davant és dura i difícil. Però també és engrescadora. Per tirar-la endavant els proposo escoltar la divisa del filòsof alemany Emmanuel Kant: "Tinguis el valor de servir-te del teu propi enteniment."

I acabo amb una referència personal.

Permetin-me tornar a citar a Jean Jaurès i el seu "Discours à la jeunesse" per exposar el que voldria que fos la meua línia de conducta:

"El valor és no abandonar la seva voluntat a l'eventualitat de les impressions i de les pressions, és mantenir, malgrat els cansaments inevitables, el costum del treball i l'acció. El valor, en el desordre infinit de la vida que ens atabala per tot arreu, és triar un ofici i fer-lo bé, sigui quin sigui, és no fer-se enrere per un detall minuciós o monòton, és esdevenir, tant com es pugui, un bon tècnic, és acceptar i comprendre aquesta llei de l'especialització en el treball que és la condició de l'acció útil, i tanmateix, guardar-se per la pròpia mirada, per l'esperit, una sortida cap al món i vers unes perspectives més àmplies.

El valor és aconseguir ser alhora un pràctic i un filòsof.

El valor és comprendre la pròpia vida, precisar-la, aprofundir-la, establir-la i aconseguir coordinar-la amb la vida general."

Em vaig comprometre davant la ciutadania a un canvi tranquil. Per això, si rebo la confiança del Consell General, governaré ferm en els principis, des del diàleg i l'esperança. I amb els valors que els acabo d'exposar.

Durant el nostre govern ningú estarà per damunt de les lleis. Les normes que promoguem aniran adreçades a evitar que ningú visqui sotmès a cap arbitrarietat.

Per a mi, la raó de ser a la política és millorar les condicions de vida de les persones i treballar pels valors de la llibertat, la solidaritat i la justícia.

I a això em dedicaré com a cap de Govern d'Andorra en els propers anys. I per això demano el suport i la confiança d'aquest Consell General.

Moltes gràcies per la seva atenció.

(Se senten aplaudiments)

El Sr. síndic general:

Se suspèn la sessió durant 10 minuts.

(Se suspèn la sessió)

(Es reprèn la sessió)

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió.

Intervé ara el Sr. Joan Gabriel Estany. Vulgueu accedir a la taula central.

Teniu la paraula per exposar el vostra programa. Us recordo que no hi ha limitació de temps tampoc.

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies, Sr. síndic.

Senyor subsíndic, senyores i senyors consellers generals; molt il·lustres tots.

La proposta que avui presento, la d'un equip de persones a les quals ens uneix el mateix model de país; la d'unes persones d'Andorra, andorranes i andorrans, als quals ens preocupa la situació internacional i la nostra pròpia; la d'una gent que som reformistes i volem, com tots, el millor per a la nostra societat, amb un plantejament assumible, realista i adaptat als nous temps.

Andorra té davant seu un desafiament global, i ens cal, als responsables polítics, fer l'esforç necessari d'informació, d'explicació i de pedagogia per fer entendre aquest moment històric excepcional. Com diu l'il·lustre erudit: "No som a la fi del món, sinó al començament d'un nou món".

Des de l'acceleració de la crisi financera i bancària el mes de setembre passat, el món ha entrat en una inestabilitat general. Tots els continents s'encaren a grans dificultats. A Europa, més que en cap altre lloc, el panorama és desolador.

Els petits estats europeus no podem quedar a la perifèria de les noves realitats mundials, hem de fer tots els esforços d'adaptació a una crisi que s'escapa absolutament del nostre control.

Els especialistes a proposar solucions diuen que estem davant un canvi global i d'un canvi estructural. Hem de redefinir, doncs, la nova societat; hem de triar el camí que ens ha de portar al nou present i a un futur millor. Avui, sens dubte, en deixarem constància per a la història en aquesta noble Sala, seu de la democràcia del nostre país.

Ara toca encertar la política que Andorra ha de fer, una política pouada dels passos endavant aconseguits per tots els andorrans democràticament i políticament, amb el suport de les majories parlamentàries de cada moment.

Podem fer una gran transformació si ens ho proposem.

És clar, que hi ha dos grans línies d'actuació: Andorra ha de fer el que li demanen des de fora, o bé Andorra ha de fer el que convé als seus interessos nacionals. Però, potser també hi ha una tercera possibilitat: Andorra ha d'articular, amb intel·ligència i des de la sobirania més plena, els interessos nacionals amb els requeriments internacionals.

L'economia andorrana ha d'entrar sense por ni complexos en l'economia internacional, però ho ha de fer sense hipotecar les seves possibilitats d'una existència pròspera. Aquest és el repte. No hi ha cap altre camí.

No s'hi val a continuar amb el joc dels retrets, les lamentacions i els tòpics de poca volada que han caracteritzat el poc diàleg dels últims temps. Ni el país, ni el món, ni l'època, estan per frivolitats que acaben sent perjudicials per a tothom.

Avui presento un projecte de país, defenso un programa de govern.

La proposta que tinc l'honor de liderar compta de veritat -perquè la necessita- amb les aportacions positives de tothom. Però, també rebutja radicalment la bel·ligerància inútil de la qual el país està saturat i cansat.

Les nostres dimensions ens permeten ser més eficients i fer costat als actors econòmics i socials, i ens asseguren una bona protecció social, acompanyada d'un bon sistema sanitari i educatiu.

No tenim temps per perdre, ni volem perdre el tren de les veritables solucions.

Les nostres fites de govern són oferir un conjunt original, lleuger i eficaç de serveis. Desfer-nos de les pràctiques burocràtiques ineficients, de la rigidesa, de l'immobilisme, dels tabús, de la por. Perseguir l'optimització fiscal de les empreses sobre la base del respecte i de la norma fonamental: la transparència.

Desenvolupar l'educació i la formació. Fomentar, crear, retenir el talent, els mèrits, les bones aptituds, les virtuts, les habilitats. Evitar la temptació de les normes jurídiques rígides. Crear un nou model legislatiu més modern, més eficient, més flexible i més àgil.

Amb un sistema financer que tingui els mateixos acords marc que altres places o centres financers comparables. Una administració nacional i comunal àgil, transparent, poc burocratitzada, accessible, oberta en lluita permanent contra la rutina, la rigidesa i les deficiències per l'ús universal de les noves tecnologies.

Tot el que acabo de dir és difícil de materialitzar, però és possible si sabem sumar esforços, si ens sabem unir, com ja hem demostrat els reformistes, al voltant d'un projecte que doni més importància a l'èxit col·lectiu d'Andorra que no pas a les velles ideologies que acaben desacreditant les intencions més lloables.

Per això, Andorra ha de desenvolupar encara més la seva flexibilitat i la seva agilitat. Està clar que si no trobem el camí adequat, si no adaptem les nostres realitats a les exigències actuals, qualsevol errada comportaria el risc de perdre part de la nostra identitat.

Hem de saber explicar que, en l'actual situació internacional de confrontació creixent, només guanyaran els països més preparats i forts. Els qui ho tenen més complicat són els estats petits, i és que els petits, som fràgils i vulnerables en les relacions de confrontació. Les nostres aptituds i les nostres possibilitats conegudes es troben al costat oposat de la confrontació.

Estem convençuts però, en les grans possibilitats que Andorra ens ofereix.

Entrem, doncs, a considerar, sota la nostra visió, en aquest entorn de risc que ens envolta, la recerca d'un nou sistema i d'una nova relació social i econòmica.

El fil conductor s'ha de trobar en els diversos camins, en les diferents opcions que uneixen o separen, segons com es miri, el nou paradigma de relació entre l'estat del benestar i el nou model de capitalisme social.

Si fem una simple anàlisi de l'evolució social i econòmica dels últims 50 anys, observarem els grans canvis que la societat ha sofert; les diferents ideologies polítiques han condicionat el nostre present i la transformació de la societat és avui la gran preocupació.

A tall d'exemple, la darrera cimera de Davos, aquest poble suís que li dóna nom i fa d'oracle del món

financer, va concloure la reunió d'aquest any afirmant que no hi havia conclusió possible i que una quarta part de la riquesa mundial havia desaparegut.

Ens podem demanar, doncs, si aquesta riquesa realment ha desaparegut o simplement ja no havia existit? Si l'economia productiva és la que ha de sustentar l'estat del benestar, on és llavors el futur?

La recent aliança francoalemanya en defensa d'estats més intervencionistes dins el món financer, i l'aliança angloamericana, establerta en defensa d'estats més reglamentistes, és la disputa en el nou ordre mundial encara no resolt. Les cimeres del G-20 més Espanya intenten trobar l'escenari necessari per recuperar la confiança, aturar la caiguda i redefinir el nou model de capitalisme social.

La nostra opció, la dels reformistes, és un nou esquema financer, és de canvi gradual, apostant per la transparència, la cooperació i el servei.

El nou model econòmic ha de primar l'economia productiva com a pas indispensable pel manteniment i creixement del Benestar Social i posar en primer pla la generació de riquesa i d'oportunitats com aval de la justícia i de la cohesió social.

Un exemple podria ser, un sistema en el qual els treballadors participin en la titularitat i en la gestió de les empreses; és aquest un nou repte d'organització empresarial, encara que cal reconèixer també la més que probable continuació en certs sectors tradicionals de l'esquema de negoci, basat en accionistes, directius i treballadors, però avançant cada dia cap a la nova fórmula de futur.

De les diverses oportunitats que el sistema ofereix, les tradicionals deixaran pas a les modernes.

L'estat, però, ha de ser el gran catalitzador i creador del marc idoni de les garanties de progrés, i basant-nos en la nova economia, hem de ser més interactius, amb estructures menys rígides i més àgils en el funcionament de l'Administració, promovent l'ús de noves tecnologies al servei de tots i la construcció d'uns governs amb vocació de servei públic, generant nous escenaris als nous emprenedors i garantint la convivència i la igualtat d'oportunitats per a tothom.

El sentit comú a canvi de les complicacions.

Els dos pols de l'actual sistema -de l'estat del benestar i del capitalisme especulatiu- estan en perill. Els qui tradicionalment han viscut de l'especulació i de la bombolla financera, i els que han viscut de l'abús i de la mala interpretació de les ajudes socials, ho tenen complicat.

Si som capaços d'excloure els dos pols d'especulació i d'assistència del sistema aconseguirem el just equilibri en un món més social, amb més cohesió i un

millor estat d'oportunitats, on tots i cada un de nosaltres puguem lliurement, sota les nostres necessitats i la nostra ambició econòmica, elegir el nostre lloc dins la societat basat sempre, però, dins la cultura del respecte.

Des del ciutadà que voluntàriament decideixi que amb la seva feina, els seus coneixements i el seu esforç pugui assolir un gran èxit, fins al que, fent prevaler la seva qualitat de vida, decideixi assolir el màxim de temps per a ell mateix o per a la seva família. Tots, però, units i respectuosos dins l'imperi de la llei.

L'estat, garant dels drets i les llibertats, i també del compliment dels deures, ha de mantenir el just equilibri per a tots, especialment per a la gent gran i per als col·lectius més vulnerables, i ajudar l'emprenedor a crear llocs de treball i generar oportunitats.

Avui podem dir que la població andorrana ja ha assolit un objectiu necessari, i els polítics l'hem de materialitzar; el consens davant la necessitat d'implantar unes reformes que es poden resumir en un gran objectiu: fer possible la inserció de l'economia del Principat en el seu entorn europeu, fer-la internacional i obrir-la al món, com a camí per mantenir el nostre nivell de vida, consolidar-lo i augmentar-lo sobre unes bases més sòbries, més duradores i més sostenibles. L'aposta: la innovació, la recerca i el progrés. L'oportunitat: Un estat on ningú se senti desprotegit i on es premiï l'esforç personal i el coneixement. La promoció ha de ser gradual i garantista: per l'esforç, pel mèrit o pel saber.

Aquest és el nostre plantejament en un nou món emergent en el qual Andorra ha de tenir la seva gran oportunitat. I nosaltres, des de Coalició Reformista, continuarem amb tots els mitjans possibles a treballar per tal d'assolir el futur per al nostre estimat país que, en definitiva, és el que més ens uneix a tots.

Centrant-me ja en les propostes concretes de Govern, voldria remarcar, d'entrada, que la primera preocupació dels reformistes queda definida per tot allò relacionat amb la persona, amb la família i en les polítiques socials.

Per això estem convençuts que cal desenvolupar una Llei d'atenció social, i desplegar-la posteriorment per tal d'aplicar el Pla d'atenció nacional duent a terme totes les actuacions aprovades i donar cobertura suficient a tots els col·lectius implicats -infants, dones, gent gran, famílies i persones amb discapacitats.

Volem també desenvolupar i incrementar la xarxa sociosanitària del país.

Alhora, posar una atenció especial en les polítiques de conciliació de la vida familiar i laboral; reforçar les mesures perquè les persones amb dependència puguin continuar vivint a casa seva amb totes les necessitats cobertes.

Intensificar la col·laboració amb la Batllia per revisar de manera àgil i eficient els procediments en casos de cobrament de pensions alimentàries i també en altres casos de conflictes familiars.

Concedir tolerància zero a la violència de gènere.

Impulsar mesures de protecció de la infància com l'adopció, l'acolliment familiar o l'acolliment preadoptiu, sempre donant suport a les famílies i proposar l'ampliació de l'oferta de pisos tutelats amb pisos assistits durant les 24 hores per als malalts mentals.

Intensificar el control sobre el maltractament infantil en col·laboració amb els centres educatius i amb els serveis sanitaris i promoure l'aprovació d'una Llei d'infància, que reguli la protecció integral del menor d'una manera global.

Els reformistes estem convençuts que s'ha d'ampliar el suport a les entitats cíviques del país que promoguin projectes d'àmbit nacional i que incrementin la solidaritat entre generacions i apropin als infants la figura del padrí.

Alhora, també hem d'impulsar la Llei del voluntariat per tal de reconèixer i oferir garanties a totes les persones que dediquin el seu temps lliure a ajudar els altres.

Ens sembla necessari, avui, crear l'Observatori Andorrà d'Atenció Social per establir lligams de col·laboració amb altres organismes, com també la figura que reguli la família nombrosa, la família monoparental i les ajudes que han de rebre.

Per tot això, ens sembla especialment rellevant impulsar polítiques actives d'ocupació, orientades al reciclatge professional, a les feines en què l'experiència sigui un factor més valorat o als sectors especialment afectats pel risc de pèrdua de llocs de treball. Tothom ha de poder treballar i viure dignament. L'estat n'ha de garantir la solidaritat del poble andorrà.

Es tracta de crear noves accions d'inserció social per donar una resposta més àmplia a les noves realitats socials i econòmiques amb projectes concrets i amb acords amb la vida i la iniciativa privada.

El Servei d'Ocupació ha de ser una eina bàsica de formació, intermediació i contractació de les persones que estiguin temporalment sense cap lloc de treball.

Finalment, considerem que és necessària l'adaptació de la política d'immigració referida als treballadors temporers, per tal de solucionar les necessitats del sector del turisme i del comerç.

Pel que fa a les nostres polítiques de salut, els reformistes estem plenament convençuts que les polítiques sanitàries han de ser, sobretot, de caràcter preventiu.

La nostra estratègia de salut es basa en el desenvolupament de programes dirigits a protegir la salut dels grups de població vulnerables, com la gent gran, els infants i els joves.

Es tracta d'incidir en la salut sexual i reproductiva i en la prevenció de conductes de risc, i també en els problemes derivats dels trastorns alimentaris i de la salut mental.

Volem centrar els esforços en la lluita contra patologies com el càncer amb el desenvolupament del Pla oncològic nacional i volem actuar amb les accions proposades pel Pla estratègic de salut, per desenvolupar, de manera concreta, el treball en xarxa.

Cal prioritzar l'assistència primària a través del metge de capçalera i la Xarxa d'atenció primària, i treballar per ampliar els serveis de l'hospital de dia per poder-hi tractar més patologies, amb l'objectiu de reduir les estades hospitalàries.

Estem d'acord també a facilitar la implantació de centres especialitzats privats.

Els reformistes volem treballar per protegir la salut de la població tot establint accions per garantir la seguretat alimentària i la qualitat de l'aigua de consum.

Pel que fa referència a l'habitatge, hem de fer efectiu el dret que tothom té a un habitatge digne: és responsabilitat de l'estat promoure polítiques actives que n'afavoreixin la compra i el lloguer.

Coordinar amb els comuns totes les iniciatives relacionades amb polítiques d'habitatge per tal de millorar el servei i l'oferta als usuaris.

Promoure la cultura del lloguer amb opció de compra.

Fomentar la pràctica i la cultura de compartir habitatge, especialment entre joves i gent gran, a través d'un programa tutelat.

Impulsar, alhora, modificacions legislatives per millorar la seguretat i les garanties del propietari i també del llogater, establint un canal de col·laboració amb l'Associació de Consumidors i Usuaris per desenvolupar un sistema d'arbitratge en el sector de l'habitatge similar al que s'aplica al comerç.

I finalment, oferir ajudes directes per a la rehabilitació de parcs i immobiliaris ja existents, la qual cosa promourà l'activitat de les empreses constructores i ajudaria a mantenir els màxims llocs de treball en el sector.

En la nostra aposta per l'educació volem, d'entrada, facilitar l'accés a les beques per a joves de menys de 25 anys que estiguin treballant i no tinguin la titulació bàsica.

També considerem necessari incrementar la partida pressupostària dirigida a la concessió de beques d'estudi, sota els principis de necessitat i de resultats.

Cal, alhora, dotar els centres educatius del país dels mitjans necessaris i els més avançats, i informatitzar les aules.

Convé crear una plataforma educativa virtual i fomentar l'ús de les tecnologies de la informació en el marc de la innovació educativa i posar en marxa un seguit d'accions encaminades a millorar les instal·lacions i els centres actuals, adaptant-les als espais necessaris per garantir-ne un funcionament òptim.

Implementar el programa educatiu "Esquí-Escola" a segona ensenyança i a batxillerat dels tres sistemes educatius.

Promoure un acord amb el professorat que propiciï la dignitat i el reconeixement social de la seva feina.

Estem plenament convençuts en la promoció internacional de la Universitat d'Andorra a través d'acords i projectes de col·laboració amb altres universitats i centres d'ensenyament superiors i de prestigi reconegut.

Al mateix temps, cal elaborar noves formacions de segon cicle en l'ensenyament superior -tipus màster-, per complementar l'oferta actual de formacions que corresponguin a les necessitats i a la realitat econòmica i social del país per tal de facilitar que els estudiants es puguin beneficiar de programes educatius europeus.

I finalment també creiem que cal desenvolupar grups de recerca que entronquin la història, la cultura i la identitat del nostre país.

Pel que fa a la formació professional, s'ha de reforçar i reforçarem la formació professional fent un èmfasi especial en les relacions amb l'empresa, sota el principi de millora en el treball a través de l'aplicació pràctica del coneixement adquirit i com a eina que permet l'obtenció d'una titulació de qualitat per a una incorporació al món laboral amb més garanties.

És convenient desenvolupar una Llei de formació professional que doti aquest ensenyament del marc legal necessari. A més, cal promoure les mesures

següents: desplegar noves branques de formació professional tenint en compte la demanda del mercat laboral andorrà; adaptar la formació professional a la modalitat de la formació continuada i de la validació de l'experiència professional a l'empresa; crear un sistema nacional de qualificacions professionals que permeti ordenar i donar transparència a totes les qualificacions professionals susceptibles de ser reconegudes o acreditades i, finalment, millorar l'orientació professional i fomentar l'aprenentatge al llarg de la vida.

Pel que respecta a la joventut, els reformistes volem que els nostres joves s'involucrin en el país cada dia més i millor i alhora es preparin per liderar la nova societat del futur, per això proposem: donar suport als projectes empresarials de joves emprenedors que siguin viables i aplicables; desenvolupar el Pla nacional de la joventut com una eina per donar resposta a les inquietuds dels joves; reforçar la figura del Fòrum de la Joventut com un instrument de representació dels joves i de les seves associacions; desenvolupar programes d'educació sexual, amb una atenció especial a la prevenció de l'embaràs no desitjat, i també programes específics de prevenció de les malalties de transmissió sexual, facilitant l'accés als sistemes anticonceptius masculins i femenins; dissenyar programes de retorn al sistema educatiu, especialment per als joves que hagin abandonat prematurament els estudis; elaborar un Pla de mobilitat juvenil que inclogui mesures destinades a fomentar la creació de xarxes de transport nocturn i de cap de setmana i, aportar els mitjans necessaris per desplegar i aplicar el Pla nacional contra les drogues, com a resposta als problemes que comporten les addiccions i la dependència a aquestes substàncies.

Per a la innovació i la recerca, creiem que són el futur i, per tant, la inversió en aquests àmbits suposa una de les millors garanties de progrés.

En aquest sentit, proposem: posar en marxa programes de formació digital bàsica gratuïta, amb formació específica enfocada a la gent gran amb dificultats; promoure el marc legal que permeti desenvolupar l'e-comerç o comerç electrònic com un element de modernització comercial i com un complement de negoci, amb l'objectiu de millorar-ne la seva competitivitat; ampliar els punts d'accés públics a Internet a través de les xarxes Wi-Fi i possibilitar l'accés gratuït a Internet als edificis públics, a més d'ampliar els temps de connexió actuals; desenvolupar un marc normatiu de protecció als usuaris en l'àmbit dels serveis de la societat de la informació i crear la figura del Defensor de l'internauta que vetlli pel compliment de les bones pràctiques a Internet i també per la

protecció dels menors; promoure les reformes legislatives necessàries per facilitar la creació d'empreses de base tecnològica, com un pol d'atracció per a inversors estrangers; crear programes de suport a la innovació tecnològica de les pimes, per tal d'impulsar el desenvolupament de nous productes, processos i serveis, amb mesures fiscals i acords per a l'obtenció de crèdits en condicions avantatjoses; establir els mecanismes de relació que calguin per permetre que els talents del nostre país puguin iniciar o ampliar la seva formació als millors centres internacionals i que el nostre país pugui recuperar-los per treballar en projectes i programes, nacionals i internacionals, des d'Andorra; en aquesta mateixa línia, pensem que cal coordinar accions amb ADISA per tal de detectar i fer el seguiment dels talents nacionals que s'estan formant o que ja desenvolupen la seva activitat fora del país i, finalment, volem promoure l'acció legislativa dirigida a disposar del marc legal en matèria de patents i en matèria de recerca i innovació.

Pel que fa al turisme que és, sens dubte, una de les claus de supervivència econòmica del nostre país -segons el nostre criteri-, és important duplicar el pressupost en promoció externa, per tal de fer conèixer el país arreu, i impulsar el màrqueting turístic del país a través d'Andorra Turisme, SA, fent partícips els actors públics i privats de turisme i reforçant la marca unificada: ANDORRA.

Hem de cercar noves formes d'estada del turisme i fomentar nous productes i serveis, a més de millorar la segmentació, amb iniciatives com ara *l'Andorra Convention Bureau*.

Impulsar nous projectes que presentin un fort atractiu turístic i ampliar l'oferta d'oci destinada al turisme d'estada, com poden ser parcs temàtics de lleure i de natura, edificis emblemàtics d'alt valor arquitectònic i contingut cultural, centres d'oci, casinos i camps de golf, i donar suport a les iniciatives viables, comunals o privades, que es plantegin en la mateixa línia.

Per això creiem necessari: incrementar el nombre d'itineraris de natura que uneixin les xarxes de camins entre les nostres parròquies; establir mitjans de control dels serveis i de la qualitat que ofereixen els hotels d'acord amb la seva categoria; generar el màxim nombre d'esdeveniments internacionals a Andorra; continuar la tasca de promoure les rutes culturals, que inclouen continguts com els frescos, l'arquitectura, i les rutes de muntanya; impulsar l'arribada del tren a Andorra aprofitant els fons Interreg com una clara aposta per la sostenibilitat i el respecte pel medi ambient i, alhora, afavorir altres canals de comunicació del país, com poden ser l'heliport, l'aeroport o l'estació nacional d'autobusos;

fer que el comerç estigui present en totes les campanyes institucionals de promoció turística, tant en presència publicitària com presencial en les fires del ram i, professionalitzar la figura del guia turístic creant un pla de formació i de reconeixement per mitjà d'una titulació oficial.

La nostra economia i el comerç. El plantejament reformista es basa en l'obertura gradual al capital estranger que es vulgui establir al nostre país, amb les mesures de control i fiscals necessàries per tal de garantir la nostra sobirania i donar la garantia jurídica necessària.

A més, la nostra proposta de govern en matèria d'economia i comerç es basa en la implantació de les mesures següents: ampliar l'actual percentatge d'inversió estrangera en el sector bancari a fi de poder fer efectiu el principi de reciprocitat; afavorir l'activitat industrial, sota el màxim respecte pel medi ambient i per les empreses que efectuïn activitats d'innovació i recerca, mitjançant mesures fiscals favorables; optimitzar els tràmits administratius amb vista a facilitar la creació d'empreses i les obertures de comerç; augmentar l'oferta de microcrèdits per als joves empresaris i emprenedors; crear la figura del fons en garantia de dipòsit de clients per fer evolucionar l'actual figura de reserves en garantia de dipòsits i altres obligacions operacionals; accelerar el tràmit d'aprovació de la Llei de la signatura electrònica; establir plans de formació per als treballadors del comerç; millorar els tràmits d'importació de petites expedicions per a particulars, i elevar l'import de la franquícia d'entrada de mercaderies; promoure la renovació i la rehabilitació dels comerços per adaptar-los a les noves tendències i demandes; lluitar decididament contra l'intrusisme i les pràctiques econòmiques irregulars; implantar el segell de qualitat del comerç com un element de garantia de l'activitat econòmica del nostre país; impulsar la Llei general del comerç i la professionalització del sector comercial a través de programes de formació per a directores, encarregats i responsables dels comerços.

Pel que fa a les nostres infraestructures creiem que és important actualitzar els protocols d'actuació entre administracions per tal de coordinar les intervencions a la via pública, així com simplificar la normativa urbanística; de continuar potenciant els convenis bilaterals amb França i Espanya en temes d'accessibilitat al país, comunicacions i transport; augmentar, conjuntament amb Protecció Civil, l'important esforç fet fins ara per assolir els més alts nivells de protecció davant dels riscos naturals; col·laborar amb els comuns en les carreteres turístiques o de muntanya d'àmbit parroquial que alhora uneixin alternativament les nostres

parròquies; elaborar un pla de millores en les barreres de protecció de les carreteres per augmentar la seguretat dels motoristes, tal com ja s'està fent als nous vials; apostar de manera decidida per la utilització de materials reciclats en la construcció i la conservació d'infraestructures.

Pel que fa a l'Administració, concretament a les administracions públiques, creiem que han de ser més àgils i eficients, per tant, proposem d'accelerar els procediments en la concessió dels permisos de residència i de treball, tant els permanents com els temporals; continuar apostant pel procés de centralització de la gestió de dades entre les diverses administracions; establir processos d'avaluació anual dels ministeris, participació ciutadana, per veure les millores en la qualitat dels serveis que ofereixen; reduir l'administració presencial i incrementar els tràmits d'administració electrònica que facilitin que els ciutadans i les empreses puguin realitzar a través d'Internet el màxim possible de gestions; millorar el marc legal i normatiu que regula la funció pública; establir els paràmetres genèrics que permetin dissenyar un sistema de carrera del funcionari que cobreixi amb claredat i homogeneïtat; continuar apostant pels processos de promoció interna i potenciar la formació continuada com a instrument per assolir-la; prioritzar la contractació de professionals del país per als serveis d'assessorament tècnic de l'Administració i d'empreses parapúbliques; limitar els contractes de relació especial durant tota la legislatura; indexar els salaris dels membres i directors del Govern, com també els salaris dels directors de les parapúbliques, als moviments de creixement o decreixement de l'economia i reduir les despeses protocol·làries; obrir la finestra del Defensor de l'administrat; facilitar els processos perquè els ciutadans i professionals coneguïn permanentment el contingut i l'estat de la tramitació en què tinguin interès legítim permetent-los la consulta telemàtica; dotar l'Estat de mecanismes permanents de reflexió consultiva, amb persones d'experiència en l'àmbit institucional, social i professional; potenciar l'acció transversal de l'Administració, començant pels ministeris, amb l'objectiu d'optimitzar els esforços i l'eficàcia en el servei.

La nostra garantia en la justícia i interior, els reformistes volem que el nostre país continuï sent un referent en matèria de seguretat. També volem que la nostra justícia sigui garantista i eficaç.

És per això que plantejem: polítiques de foment del repatriament voluntari, amb ajuts a les persones que desitgin acollir-s'hi, tal com els nostres països veïns fan; habilitar el Despatx d'Acollida per a les persones que acaben d'arribar per tal que els informi de tot el que han de saber sobre el país, dels seus drets i dels

seus deures, com una veritable guia; apostar fermament per l'efectivitat del Pla de policia de proximitat amb l'ús de noves tecnologies i fer de la seguretat d'Andorra un dels pilars de la seva promoció com a destinació turística i residencial; hem d'adaptar el Codi penal a les noves formes de criminalitat i divulgar als nostres infants i joves les conseqüències de les conductes addictives, per tal de conscienciar-los dels perills i riscos que se'n deriven; acabar la construcció del Centre de menors adscrit a institucions penitenciàries i aplicar polítiques d'integració a través de plans de formació i educació; promoure el marc legislatiu adequat per a la regulació de la protecció civil, amb la participació dels comuns i continuar intervenint en la formació i l'especialització dels nostres batlles, magistrats, fiscals i personal adscrit a la justícia, mitjançant la creació d'especialitzacions, per donar resposta a les demandes dels ciutadans; promoure l'aprovació d'un text homologat de la Llei arbitral i continuar dotant la justícia de mitjans econòmics, humans i tecnològics adequats; finalment, impulsar l'aprovació d'un Codi de procediments judicials, laborals i administratius.

En el nostre entorn, la nostra preocupació pel medi ambient és per l'economia sostenible. Creiem que és la millor opció de futur per a Andorra.

A partir d'aquesta consideració, la nostra proposta de govern es basa en les propostes següents: d'acord amb el Pla nacional de l'energia, aprovat l'any 2007, promoure la utilització de les energies renovables i, alhora, fomentarem l'eficiència energètica; impulsar la reducció del consum energètic dels edificis, establim una eina d'informació per als consumidors amb l'aplicació del sistema de l'etiqueta energètica per a habitatges; també desenvolupar la cultura de l'estalvi energètic com a forma d'inversió per a un futur més sostenible; disminuir la dependència d'energia de l'exterior, produint-ne més amb la instal·lació gradual de sistemes d'energies renovables, com ara l'energia solar, l'eòlica o la biomassa, i d'energies alternatives, com la cogeneració; impulsar la producció d'aigua calenta en habitatges i instal·lacions públiques mitjançant l'ús de l'energia solar i la cultura del desenvolupament sostenible -per això creiem en la creació de l'Agència Nacional de l'Aigua, com a òrgan rector de la gestió de les aigües del país amb l'objectiu d'assolir-ne un millor aprofitament-; conscienciar la ciutadania sobre el compliment màxim de la cultura de les tres erres -reduir, reciclar i reutilitzar i, finalment, negociar amb els comuns un barem d'exempcions fiscals per als professionals i les persones físiques o jurídiques que utilitzin materials ecològics en la seva construcció.

Amb referència a l'agricultura, aquest sector econòmic és l'origen de la nostra societat; hem de vetllar perquè també sigui part important en el nostre futur.

L'agricultura ha estat, històricament, un dels sectors importants de la vida del nostre país. És un fet constatat que, amb la irrupció d'altres sectors de l'economia, Andorra ha viscut un boom turístic i comercial que ha deixat el sector agrícola i ramader un pèl estancat en la seva activitat més bàsica.

Ara és el moment per donar-li una empenta dinamitzadora i explorar noves vies per fer que aquesta activitat sigui un sector sòlid i pròsper.

Per això són necessàries les ajudes a la ramaderia i a l'agricultura com a mitjà per preservar els nostres recursos naturals.

Els reformistes creiem en l'establiment de plans de formació per tal de cercar nous productes substitutius o paral·lels del tabac, com poden ser entre altres: la tòfona, les plantes aromàtiques, la mel o les trumfes; impulsar fermament la incorporació dels joves al sector agrícola i ramader, i fomentar el cooperativisme. Una manera per aconseguir-ho es posar en marxa el turisme rural a Andorra, vinculat a iniciatives com ara granges escola, ecobotigues i circuits de muntanya; juntament amb els comuns aconseguiríem una millora de la gestió de pastures d'alta muntanya i la neteja de boscos i incentivant la creació de la casa rural crearíem un nou atractiu model turístic, que permetria així també valorar la riquesa natural del nostre país; fer el seguiment dels plans de recerca impulsats per l'Associació de Pagesos i Ramaders d'Andorra i posarem en relació i interacció l'Oficina d'Innovació, ADISA i les oficines de marques per tal de complementar una sinèrgia entre el possible negoci i els recursos; crear la Denominació d'Origen d'Andorra per a tots els productes d'alimentació autòctons i, avançar en el projecte d'homogeneïtzació de la raça Bruna d'Andorra.

La cultura. Per creure en el futur, hem de conèixer la nostra història. La cultura és el vincle que ho fa possible. Creiem en la promoció de la cultura andorrana com a signe d'identitat del nostre país.

Per això, volem instaurar la gratuïtat en l'entrada a tots els museus del país per a totes les persones residents al Principat.

Hem de donar utilitat turística o cultural al recentment recuperat edifici de Ràdio Andorra.

Augmentar el suport a les associacions culturals relacionades amb el país, per facilitar l'organització d'esdeveniments.

Establir un sistema de desgravació fiscal per a les persones, físiques o jurídiques, que contribueixen a l'enriquiment cultural nacional mitjançant la donació o la cessió d'obres d'art.

Promoure el mecenatge de les empreses en actes i programes culturals.

Afavorir l'ús del català en l'àmbit de les noves tecnologies.

Crear una taula de cultura formada per elements diversos del nostre món cultural, que ha de permetre una coordinació i una projecció dels nostres artistes i de l'oferta cultural del país.

Fer coincidir les manifestacions culturals amb els moments àlgids d'afluència turística.

Establir un programa de coordinació entre administracions per tal d'optimitzar i coordinar l'oferta cultural del nostre país.

Creiem en l'esport, i l'esport ha de ser un dels pilars de l'educació dels nostres infants i joves. Valors com el treball en equip, l'amistat, l'esperit de superació o els hàbits saludables són una petita mostra del que aglutina l'esport de base en la formació de la persona quan es troba en període d'aprenentatge.

Tampoc no hem d'oblidar que l'esport és una ruta que cal seguir al llarg de la vida, és el fil conductor d'hàbits saludables i una forma natural de relació social entre les persones. Som un país d'esport, amb grans possibilitats i amb una gran oferta, ben estructurada i ben dissenyada.

Volem fomentar decididament l'esport de base, per tal d'afavorir la formació com a persones dels infants i com a activador de l'esperit col·lectiu.

Per això adoptarem mesures per garantir l'accés dels menors amb discapacitats a les activitats físiques i esportives en l'àmbit escolar.

Utilitzar els centres escolars, fora del calendari lectiu, per a activitats culturals i esportives d'estiu.

Continuar aplicant les línies mestres del Pla estratègic de l'esport 2004-2014, d'acord amb les recomanacions del Consell Andorrà de l'Esport.

Establir sistemes de desgravació fiscal per a les persones físiques o jurídiques que contribueixin a patrocinar entitats esportives del país, dins del marc d'una Llei de patrocini i mecenatge esportiu.

Ampliar el reeixit programa d'ajudes i beques ARA (Alt Rendiment Andorrà) a les noves disciplines esportives, tan individuals com col·lectives.

Aplicar amb responsabilitat els paràmetres derivats del Conveni Internacional per a la Lluita contra el Dopatge de la Unesco.

Implantar l'actual marc legislatiu en matèria d'esports per permetre la constitució de societats anònimes esportives.

El model fiscal. Andorra, amb el compromís de desenvolupar-lo amb el màxim consens i diàleg, el nou model fiscal ha de ser una ajuda als diferents sectors econòmics, homologable amb Europa i de baixa tributació. Per això la nostra proposta es basa en la reactivació de la tramitació legislativa de la figura impositiva d'un sol model unificat d'impost indirecte, basat en el valor afegit i mantenint el tipus general al 5%, substituïnt a l'ISI, a l'IMI, a l'IPI i a l'IAC.

Pel que fa a les importacions temporals, creiem que el període per facilitar l'exportació d'estocs i l'establiment de franquícies de 3 a 6 mesos.

Reactivar, també, la tramitació legislativa per tal d'assolir el marc legal necessari per aplicar un impost sobre els beneficis de les societats i les activitats econòmiques i comercials, amb un tipus del 10%, així com un impost sobre la renda dels no residents que obtinguin rendes dins del territori andorrà, ja siguin empreses ja siguin persones físiques amb establiment permanent o sense.

Aquests impostos seran directes, objectius i proporcionals i serviran per facilitar la signatura de convenis d'eliminació de la doble imposició.

Un cop creada la figura de l'impost sobre societats i activitats econòmiques, substituïrem els cànon de FEDA i Andorra Telecom del 10% pel tipus general del 5%.

Cal reforçar i ampliar el control de la despesa pública per garantir l'ús eficient dels recursos públics, i aplicar una política responsable de contenció en la partida de funcionament i de racionalització en l'apartat d'inversions, després d'establir prioritats en el desenvolupament dels projectes d'obra pública.

Cal reproduir la metodologia de liquidació ja existent en el cas de la vinyeta i de l'ITP a la resta de figures fiscals, les receptes de les quals es reverteixen en part als comuns i en part al Govern, tot mantenint la potestat normativa dels comuns en cadascuna de les figures.

Activar la proposta per crear un marc legal que permeti l'ordenament fiscal i la regulació de les loteries foranes dins del país.

El nostre entorn: Europa. Finalment, parlem d'Europa. En parlem sovint, fem debats, consultem experts i cerquem la millor via. Sabem que parlar de la Unió Europea és parlar de temes que concerneixen el dia a dia dels habitants, dels nostres habitants.

Des de fa 17 anys ens felicitem de poder gaudir, mercès a l'acord duaner del 1990, de la lliure circulació de mercaderies i poder exportar les mateixes fabricades al Principat sense aranzels a tot l'espai econòmic europeu.

Al llarg d'aquests anys, hem anat tenint l'Acord sobre la fiscalitat de l'estalvi i l'Acord de cooperació, signats el 2004. Aquest darrer, tot i ser un acord marc, genèric sense un compromís financer clar per part de la Comissió Europea, ha estat cabdal perquè, gràcies a l'article 7 -cooperació regional-, Andorra figurei al costat de França i d'Espanya en el programa Interreg IV per al període 2007-2013, amb la qual cosa es dóna un senyal fort a totes les iniciatives transfrontereres -infraestructures, esport, educació, economia, recerca i cultura, entre altres- amb els nostres veïns.

Aquests reptes i fets són per seguir generant riquesa amb el coneixement i la productivitat, mercès al treball qualitatiu de la nostra gent, fomentant el model de creixement en el qual creiem.

Nosaltres advoquem per encaminar-nos cap a una integració a l'Espai Econòmic Europeu, perquè és l'Acord d'associació vigent i més complet que té la Unió Europea amb Estats tercers de petita dimensió, com són Liechtenstein, Islàndia i Noruega.

Som tots conscients que els acords d'associació s'estructuren en els drets i les obligacions de les parts associades i l'interès d'Andorra és la seva adaptació al mercat interior de la Unió Europea. Aquest mercat interior que ens afecta a tots els que volem treballar, comerciar o estiuajar en un dels 27 estats membres que componen la Unió Europea.

Ara bé, també estem convençuts que tan bon punt el Tractat de Lisboa entri en vigor, gràcies a l'article 8 i a l'annex 3 d'aquest nou tractat, s'obren unes perspectives totalment innovadores ja que en l'argot comunitari s'insereix l'expressió: "*relacions específiques*".

Aquest fet trenca motlles i sense que sigui una mera utopia, lluny de la cotilla normativa tradicional comunitària, pensem que serà possible que es facin acords asimètrics entre estats com el nostre, adaptats a la realitat del país i amb una lògica econòmica compatible.

Primerament, però, caldrà signar els acords i els convenis per evitar la doble imposició amb 12 països per complir les exigències internacionals i per estar en igualtat d'oportunitats, ni millors, ni pitjors, que altres places similars a la nostra.

Creiem en el diàleg i en el consens amb totes les forces parlamentàries per establir el nou marc de

relació amb Europa, aquesta és també la nostra predisposició.

Per cloure la meua intervenció i el programa que avui presento, permeteu-me que molt breument citi 20 mesures que el nostre futur comú ens reclama inexcusablement per sortir al més aviat possible de la crisi en la que estem immersos i les quals, Molt Il·lustres Senyores i Senyors, creguin, són imprescindibles:

- 1.- La transformació d'Andorra de paradís fiscal a paradís dels Pirineus.
- 2.- L'establiment d'un sistema de baixa fiscalitat, homologable i competitiu.
- 3.- La negociació de la supressió de la doble imposició.
- 4.- La integració a l'Espai Econòmic Europeu o l'aportació, progressivament, cap a Europa.
- 5.- L'obertura de la nostra economia.
- 6.- La reestructuració de l'Administració.
- 7.- La creació d'un consell consultiu.
- 8.- L'enllaç de la diplomàcia amb l'economia i el turisme.
- 9.- L'aposta decidida per la formació continuada i vetllar decididament pels drets socials.
- 10.- La creació de la marca Pirineus estratègicament amb els nostres veïns.
- 11.- La creació de pols d'atracció: tipus casinos i edificis emblemàtics, entre altres.
- 12.- La millora de les comunicacions: heliport, altiport i aposta clara pel tren.
- 13.- L'impuls del turisme cultural, basat sobretot en el romànic d'Andorra.
- 14.- La creació d'una sola marca de país: la taula de turisme, Andorra.
- 15.- Establiment de criteris d'optimització i d'estalvi en les despeses dels comuns.
- 16.- La creació de relacions de cooperació amb empreses d'innovació i recerca.
- 17.- La creació de nous models de negoci amb garantia jurídica i que creïn alhora valor afegit.
- 18.- L'agilització i la simplificació dels processos administratius.
- 19.- El desenvolupament de la cobertura i sortida per al futur dels nostres estudiants.
- 20.- L'afirmació del nostre Principat com un país de llibertat i independent.

Aquest, senyories, és el nostre compromís, del qual, n'estic plenament convençut, tots en compartim l'ambició nacional de situar Andorra en el bon costat

de la línia divisòria que separa cada cop més els països enfonsats en la recessió que caminen cap a la depressió, dels que hauran trobat les polítiques més adequades i les estratègies més apropiades. I en el marc d'aquesta ambició nacional, ningú es imprescindible però tots hi som necessaris.

Avui comparec davant de tots vostès com un andorrà lliure i capaç, amb experiència i responsabilitat per tirar endavant el país amb noves formes i nous continguts.

Em sento motivat per unir i il·lusionat per conduir la transformació reformadora que Andorra necessita.

Compto amb un gran equip humà, preparat i divers, que ha demostrat amb fets la seva vocació i el seu entusiasme per Andorra.

Tenim davant nostre unes noves realitats que ens aportaran grans perspectives i possibilitats en determinats camps.

Amb treball, esforç i visió, mitjançant l'aplicació de reformes ràpides i diligents, serem capaços d'eliminar els nusos i els contrapesos que impedeixen que la nostra economia pugui sortir de la recessió.

Formo part d'una nova generació de polítics, que mirem el futur amb optimisme, sense ancoratges preconstitucionals, sense actitud autoritària, ni pretensió de domini.

Estic predisposat al diàleg obert, franc i sincer, arreu i amb tothom.

Compto amb la meua experiència d'haver sabut federar nombroses persones i molt diferents al voltant d'una política d'unió nacional, al voltant d'una única ambició i un sol objectiu: Andorra, el nostre estimat país. Un país segur, modern, pròsper i integrat al món.

Moltes gràcies, senyories, per la seva atenció.

Sr. síndic.

(Se senten aplaudiments)

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Gabriel.

Reprendrem la sessió demà divendres 29 de maig a les 10 del matí, amb la intervenció dels grups parlamentaris.

Se suspèn la sessió.

(Són les 12.22 h)

(Es repren la sessió l'endemà, divendres, dia 29 de maig del 2009, amb l'assistència de tots els membres del Consell General.)

(Són les 10.00h)

El Sr. síndic general:

Bon dia a tothom.

Es reprèn la sessió.

És ara el torn dels grups parlamentaris, d'acord amb l'estipulat en l'article 122.3. Intervindran per ordre de menor a major. L'ordre serà el següent: començarà el Grup Andorra pel Canvi, continuarà el Grup Reformista, i s'acabarà amb el Grup Socialdemòcrata.

Recordo que cadascú disposa de 30 minuts com a màxim.

En representació, doncs, del Grup Parlamentari Andorra pel Canvi passo la paraula al Sr. Eusebi Nomen Calvet. Teniu la paraula

El Sr. Eusebi Nomen:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Bon dia a tothom, senyores i senyors, M. I. consellers.

Ahir va ser un dia important. Va ser un dia en el qual en l'exercici del respecte democràtic vam escoltar els discursos dels dos candidats a cap de Govern.

Avui també serà un dia important, perquè tindrem la votació per a l'elecció de cap de Govern. Una elecció que ve marcada per un resultat molt clar de les eleccions. El poble andorrà ha decidit que tinguem un Consell General format per catorze consellers d'un grup, onze d'un altre grup i tres d'un altre grup. Està clar que ningú té majoria. Està clar que serà una legislatura en la qual hi haurà dinàmiques de concertació, dinàmiques de consens, dinàmiques de diàleg.

Des d'Andorra pel Canvi sempre hem defensat, i molts de les altres forces s'hi han sumat o també hi estan d'acord, en la necessitat de la concertació, del consens, de la unió. Per aquest motiu, nosaltres ens vam permetre preparar una base d'entesa per a la legislatura 2009-2013, és a dir una base de concertació que vam presentar a les altres dos forces parlamentàries. I ahir vam escoltar uns discursos que des d'Andorra pel Canvi els vam interpretar com una resposta a moltes coses, però entre altres a aquesta iniciativa.

Em permetran que passi o revisi breument el principi d'aquesta entesa, el principi d'aquesta base de concertació que vam oferir. Aquesta base, el seu objectiu és clar; l'objectiu d'aquest informe és identificar els punts d'una base sobre la qual

construir una entesa entre els grups parlamentaris al llarg de la legislatura 2009-2013. I està formada per tres capítols.

El primer capítol és la constitució econòmica. Primer de tot revisem tot el marc, busquem una base d'entesa a tot el marc impositiu, dels convenis de doble imposició, amb una especial atenció a l'impost sobre la renda dels no-residents. Figura impositiva que serà essencial per retrobar l'equilibri en les dinàmiques econòmiques d'Andorra. Revisem les qüestions relatives a les rendes de les activitats econòmiques, de l'impost sobre les rendes salarials i l'equilibri que s'ha de trobar, sobretot aquestes càrregues que hi ha sobre els salaris a Andorra, ja siguin en concepte de seguretat social, ja siguin en concepte d'impost sobre les rendes salarials, i es va a buscar un equilibri perquè no hi hagi un increment de la pressió fiscal en aquests conceptes, al mateix temps que una homologació amb els requisits necessaris per a establir convenis de doble imposició.

Es revisen qüestions tècniques que es necessitarà mirar a les plusvàlues immobiliàries, i s'entra en la qüestió de la fiscalitat indirecta. I per trobar una base de consens en la fiscalitat indirecta, vam proposar que es faci un estudi tècnic per mirar la implicació real amb simulacions correctes del que suposaria la introducció d'un IVA; i que a la vista dels resultats tècnics, sense polititzar la qüestió de l'IVA, es prenguin les decisions més adients per a l'equilibri econòmic d'Andorra.

Es fixa la necessitat d'un calendari per a totes aquestes accions, un calendari que ha de ser breu, que ha de ser ràpid, que ha de ser eficient. I entrem en la qüestió de l'intercanvi de dades. I pel que respecta a la qüestió de l'intercanvi de dades i dels convenis de doble imposició, que és un tema urgent, que des d'Andorra pel Canvi reconeixem que és un tema urgent i que contribuirem en totes les accions necessàries per donar de forma urgent una solució a aquestes qüestions, diem que: que proposem utilitzar el model bàsic de l'OCDE d'acords de doble imposició, i proposem fer el marc d'intercanvi de dades seguint l'article 26 d'aquest model; és a dir, proposem tractar la qüestió de l'intercanvi de dades dins del model de doble imposició. Nosaltres proposem quedar-nos al nivell d'intercanvi de dades de l'OCDE, sense arribar al nivell que sembla que alguns estats membres de la Unió Europea voldrien assolir; que voldrien assolir tant dins de la Unió Europea com implementar amb països tercers.

I està clar que hi ha un calendari d'actuacions molt important. Per això diem o proposàvem, que acordat un full de ruta estem d'acord a redactar una carta de compromís de la majoria parlamentària, la que sigui, i ens agradaria molt que fos vint-i-vuit. Conforme

tenim un acord de legislatura, de tots, per fer aquest nou marc legislatiu, hi presentem un calendari concret, ferm, d'actuacions, seguint el ritme que realment pot seguir aquesta Cambra.

I jo estic segur que des de la seriositat, des del rigor, rebrem tota l'ajuda dels nostres coprínceps, com sempre s'ha rebut al llarg de segles d'història a Andorra.

Aquest text revisa, també, totes les qüestions relatives a qüestions econòmiques, model comptable, supervisió financera, i sobretot, entrem en el tema del control de les despeses de l'Administració, degut a la gravetat de les dinàmiques a les que estem arribant i que s'ha fet il·lustrativa amb les decisions que s'està prenent des d'un Govern en funcions. Una desproporció total de la realitat d'Andorra, i que s'ha d'acabar al més ràpid possible.

Parlem, també, de la necessitat de revisar el model d'inversió estrangera, la Llei general d'ordenació del territori. I després, entenem, un capítol a proposta de l'encaix amb la Unió Europea amb la importància dels models de doble imposició com a primer pas vers un acord adhoc amb la Unió Europea en la qual, Andorra pel Canvi, apostarà fermament.

I passem al capítol tercer, de gran importància per a tots, que és el de la constitució econòmica, agafem el compromís, ferm compromís, del desplegament del títol segon de la Constitució inclòs el dret de vaga sindicats, estatut del treballador, de la forma més ràpida, eficient i equilibrada que puguem fer. Entrem en les solucions per a l'atur, per a la immigració, per a la seguretat i per a tot el seguit de qüestions socials que ens preocupen a tots, i que, a més, hem fet l'exercici de mirar els punts de concertació als quals pot arribar, -que són amplis-, i per tant, tinc tota la seguretat que en aquest àmbit arribarem a solucions potents i ràpides.

Davant d'aquesta base de consens que hem proposat, que ens hem permès proposar als altres dos grups parlamentaris, amb tot el respecte, hem rebut i vam escoltar ahir amb atenció els dos discursos dels candidats a cap de Govern, dos discursos molt diferents.

Per un costat, vam escoltar un discurs que està emmarcat dins de la concertació, el diàleg, la mà estesa. Un discurs de Jaume Bartumeu que parla des de la realitat que té catorze consellers en el seu grup parlamentari. Que per assolir els importants projectes d'aquesta legislatura es necessitaran majories parlamentàries fortes per donar seguretat a les solucions que Andorra necessita en aquests moments. I fa un discurs conseqüent, un discurs que parla de concertació, que parla de mà estesa, que parla de diàleg.

Per l'altre costat, vaig escoltar molt atentament el discurs del Sr. Gabriel, un discurs en el qual no vaig escoltar la paraula concertació. No vaig escoltar dinàmiques de consens. És un discurs en el qual des de la realitat que el Grup de Coalició Reformista té onze consellers, no era un discurs de candidatura a cap de Govern, perquè per ser cap de Govern es necessita més que això. I per tirar endavant un projecte que sigui fort, un projecte de legislatura es necessita una base sòlida per poder tirar endavant aquest projecte.

I em va sorprendre. Em va sorprendre, especialment després de totes les promeses insistents de concertació, de suma, d'unió, que es va fer al llarg de tot el període electoral.

Tant sols vaig trobar una breu frase al final del discurs, que la vull interpretar com orientada vers el consens, la frase que diu: "em sento motivat per unir, il·lusionat per conduir la transformació reformadora que Andorra necessita". I vull agafar aquesta frase com la base d'una voluntat de concertació.

Per altre costat, si mirem el discurs del Sr. Bartumeu, veiem una mà estesa molt clara a les conclusions. Una mà estesa molt clara vers CR concretament. I diu: "iniciaré la meva acció de govern amb la mà estesa a tot l'arc parlamentari d'aquest Consell General -molt bé- i amb la ferma voluntat de diàleg i concertació"; i també diu: "però el meu oferiment d'acord s'adreça de manera especial al partit que fins ara i durant catorze anys ha tingut la responsabilitat de govern, i que serà amb una nova denominació atesa la creació de la Coalició Reformista, el partit de l'oposició en la legislatura que comença".

Molt elegant. És a dir, estén la mà concretament a Coalició Reformista, que a més és un grup que té la vocació, pel resultat matemàtic, d'oposició, i diu: "a l'oposició també li estenc, de forma especial, l'oferiment d'aquest acord".

Nosaltres, davant d'aquesta realitat, des d'Andorra pel Canvi, el que diem és: que bo fóra si des de Coalició Reformista s'acceptés aquesta mà estesa del Partit Socialdemòcrata; que bo seria assolir aquesta concertació a tres, perquè entre tots, tirar endavant les importants solucions que necessita Andorra davant la realitat en la qual ens hem situat.

Nosaltres, el que diem davant d'aquesta realitat és que, amb tots els respectes, en aquestes candidatures que s'han presentat, nosaltres ens abstindrem per deixar pas a què des de Coalició Reformista es manifesti de forma clara aquesta voluntat de consens, aquesta voluntat d'unió, de suma, amb la qual s'han compromès al llarg d'aquestes eleccions, amb la mà estesa que se'ls hi ha ofert des del Partit Socialdemòcrata. I nosaltres, humilment ens

retirarem perquè vostès liderin la concertació a tres. Demostrin davant dels ciutadans andorrans, el seu discurs de suma, de concertació, d'unió, i nosaltres també hi serem.

I també dic una cosa, que si vostès diuen no a la concertació, si vostès diuen no a la suma, si vostès diuen no al consens, Andorra pel Canvi agafarà la responsabilitat d'aquesta concertació que hem promès a la ciutadania andorrana, i actuarem en conseqüència en la propera votació. Perquè estic segur que després d'escoltar el discurs de Jaume Bartumeu d'ahir, de concertació, de mà estesa, de diàleg, arribarem sense cap dubte, tinc el convenciment fort que arribarem a una base per tenir una legislatura de concertació.

Si vostès s'autoexclouen, és la seva decisió. Nosaltres ja no podem fer més. Hem preparat aquest document, li hem presentat, hem tingut tantes reunions com hem pogut. Si al final s'autoexclouen, és la seva decisió.

I per tant, avui que serà un dia molt important, i crec que el debat que s'obra a partir d'aquesta primera intervenció i al llarg de tota la jornada, serà molt interessant per a tots els ciutadans.

Sr. síndic, moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Passo, doncs, la paraula al Sr. Ladislau Baró, en representació del Grup Reformista. Teniu la paraula.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, Gràcies Sr. síndic.

Bé, d'entrada ens agradaria remarcar, doncs, que en la sessió d'ahir vam poder escoltar els dos discursos dels candidats a cap de Govern. Volem, també d'entrada, celebrar la qualitat expositiva de les dues intervencions que vam escoltar, ja que ens permeten identificar amb claredat, ens permeten situar amb precisió les propostes que s'ofereixen i, en conseqüència, ens permeten valorar-ne el seu contingut polític.

El Sr. Joan Gabriel ha fet o va fer un discurs realista i prudent i, alhora, engrescador i valent, proposant tot un seguit de mesures programàtiques integrades en el marc general del nostre plantejament polític reformista, amb una clara vocació modernitzadora de la nostra societat. El contingut del programa exposat pel nostre candidat a cap de Govern estableix amb claredat les pautes programàtiques en les quals s'inscriurà la nostra activitat política en la present legislatura.

Estem en un moment polític i econòmic que porta necessàriament a intensificar el procés de modernització del nostre país ja iniciat decididament en l'anterior legislatura. Per tal d'atendre aquesta necessitat, com ens va explicar ahir el Sr. Gabriel, Andorra ha de fer compatibles, amb intel·ligència i des de la sobirania més plena, els interessos nacionals amb els requeriments internacionals.

Aquest és per als reformistes el gran imperatiu que els representants polítics hem o haurem de satisfer en el decurs de la legislatura que avui tot just comença a configurar-se. I aquest, també, és el principal criteri que el nostre grup parlamentari aplicarà a l'hora d'establir les prioritats que han de pautar la nostra activitat parlamentària.

El Sr. Jaume Bartumeu, per la seva banda, i continuant una mica amb aquest exercici de comentari de text comparat que el Sr. Nomen ha iniciat en relació als dos discursos programàtics, doncs, en relació a l'anàlisi que nosaltres fem del discurs del Sr. Jaume Bartumeu, ens interessa d'entrada remarcar que ens va proposar un discurs força complet, treballat i elaborat, on ens va explicar les seves intencions polítiques inicials a l'hora d'encarar la legislatura.

En certs aspectes, es pot afirmar que es tracta d'un discurs que inclou, doncs, consideracions de filosofia política general, força interessants, -tot s'ha de dir-, però que, de vegades, tendien a concretar-se en una mena d'inevitable catàleg de bones intencions. A veure, no és un retret. Si es parla de plantejaments generals, doncs, és difícil anar als detalls i viceversa. Per tant, és una mica l'opció política que es va escollir a l'hora de presentar el discurs-programa, i la respectem.

Però sí que ens va quedar una mica aquest gust de boca de catàleg de bones intencions.

Sigui dit d'entrada o de passada, que les bones intencions són sempre benvingudes. Hi hem trobat a faltar, però, en alguns apartats del seu discurs, Sr. Bartumeu, el necessari nervi polític, com dèiem, que haurien d'haver aportat les propostes concretes. És aquesta, potser, una mancança a la que sí que pensem que cal fer-hi referència.

A tall d'exemple, ens comenta, en les seves paraules, que pensa desenvolupar, si és escollit cap de Govern, determinades mesures d'aplicació immediata per combatre els efectes de la baixada del nostre Producte Interior Brut; però, malauradament, -i dic malauradament perquè penso que això ens hauria interessat a tots els membres d'aquesta Cambra i al conjunt dels ciutadans-, evita entrar en la concreció d'aquestes mesures. També ens ha sobtat, dins d'un apartat més general, que, en descriure les seves

intencions en matèria econòmica, hagi evitat qualsevol referència a l'activitat agrícola o que en presentar el seu programa de benestar social no s'hagi referit a les polítiques sanitàries.

Bé, se'ns podrà dir que en un discurs d'aquesta naturalesa, doncs, no es pot arribar a parlar de tot, i és cert. Però les absències a les quals ens acabem de referir no deixen de tenir, segons el nostre criteri, el seu puntet de significació.

Un altre element que ens sembla rellevant del discurs exposat pel Sr. Jaume Bartumeu queda definit pel suggestiu o suggerent viatge al centre que ens proposa, -o millor dit-, que proposa de manera més especial i concreta als seus militants i simpatitzants: impulsar i modernitzar l'economia per tal que el benestar arribi a tots, combinar creixement i benestar social. Aquestes són les seves propostes. Benvingut al territori reformista, Sr. Jaume Bartumeu.

No podem menys que aplaudir aquesta lectura dels plantejaments socialdemòcrates en clau revisada, atenent a la necessitat de compatibilitzar les polítiques socials amb un necessari increment de la productivitat, tal com expressava ahir, també, molt clarament el Sr. Gabriel en el seu discurs.

Però el referit viatge cap al centre, al qual acabem d'eludir, no es manifesta només en relació a aspectes programàtics. Es pot detectar, es pot trobar, també, en l'àmbit de les actituds; així, en el seu discurs es parla sovint de diàleg, d'acord, de trobada, d'entesa, de concertació.

Una companya del grup parlamentari m'ha fet remarcar que fins a vint-i-sis vegades, paraules relatives a l'entesa i a la concertació apareixien en el seu discurs.

Excepte la paraula consens, que si no recordo ara malament no ha estat usada en tot el discurs pronunciat pel Sr. Bartumeu. No sé, potser sí, però en tot cas no de manera freqüent. Però penso que s'han fet servir gairebé tots els possibles sinònims d'aquest terme per expressar la seva predisposició a la negociació. I des de Coalició Reformista celebrem sincerament aquesta bona disposició.

Que lluny queden avui aquelles evocacions a ascensors socials que semblaven deliberadament espatllats per una oligarquia governant només atenta als seus privilegis. Que lluny queda també aquella retòrica de xoc basada en la pretesa existència de dues andorres enfrontades i contraposades, que semblaven destinades a no entener-se mai. Certament, Sr. Bartumeu, es poden trobar grans diferències entre els seus discursos celebrats en el marc d'anteriors debats d'investidura i el que vam poder escoltar ahir. Alguna cosa deu haver canviat.

En qualsevol cas, insistim, ens sembla positiva la seva expressió de respecte envers la feina feta per tots els governs anteriors, sense excepció.

I ens sembla també positiva la seva invocació a la tradició de diàleg que va presidir el procés constituent. Ambdues consideracions acrediten certament la voluntat de consens, o si ho prefereix d'entesa o de diàleg.

Ara bé, com molt bé va dir ahir, també, el propi Sr. Bartumeu parlant, això sí, d'un altre tema, el nom no sempre fa la cosa. Caldrà veure si aquest viatge cap a la moderació, cap al diàleg i potser cap al centre és purament nominal o si, en canvi, és un viatge real. En tot cas, senyors socialdemòcrates, els concedim alguna cosa més que el benefici del dubte i desitgem sincerament que la important feina política que s'haurà de resoldre durant la present legislatura, almenys en relació als temes de més rellevància, es pugui encarar en un sincer clima de diàleg impulsat des del parlament, tal com han expressat els dos candidats a cap de Govern i tal com ho va demanar el propi síndic general en la sessió constitutiva.

D'altra banda, si continuem amb l'exercici de comparar els dos discursos que vam poder escoltar ahir, els reformistes constatem que, si bé existeixen punts de confluència entre ambdues propostes, també es poden remarcar nombrosos punts de sana discrepància i alhora legítima. De l'anàlisi dels continguts dels discursos-programa presentats pels candidats en el si del Consell General se'n pot constatar quines seran les principals línies de discussió programàtica que definiran la legislatura. A la vegada, en el decurs del debat d'avui, articulat al voltant dels dos discursos referits, s'haurien d'anar dibuixant les coordenades polítiques en les que ha de quedar contextualitzada la feina de la legislatura.

Caldrà aprofitar els punts de confluència programàtica per tractar d'establir consensos, com s'ha començat a fer en determinats aspectes relatius a la fiscalitat i a la política vinculada amb les relacions amb Europa. I caldrà recollir i inventariar les discrepàncies per a permetre un debat obert i democràtic sobre punts de vista programàtics i models de país diferenciats. Aquesta és la lògica que ha de presidir el debat d'idees en el si d'un sistema parlamentari.

Volem remarcar, però, que de vegades no és suficient amb què hi hagi similitud o proximitat programàtica per poder establir un acord. No n'hi ha prou amb això. Els mètodes i procediments per pautar el diàleg polític són gairebé tan importants com les eventuais proximitats programàtiques. Ni la llei de l'embut (aquesta modalitat normativa no hi té cabuda dins l'Estat de dret), ni la política de fets acomplerts, ni

les estratègies practicades en determinats jocs de cartes acostumen a ser bons procediments per acompanyar les negociacions polítiques. Cal instaurar un cert clima o un bon clima de confiança per encarar les negociacions i per trobar els mecanismes de diàleg i de discussió que dificultin l'aparició de malentesos. Cal també que existeixi bona fe recíproca a l'hora de solucionar les controvèrsies que inevitablement es produeixen o es produiran. Si les coses es fan d'aquesta manera, no tinguin dubte que els reformistes col·laborem a desenvolupar conjuntament amb les altres forces polítiques els temes d'Estat que siguin susceptibles d'acord.

No podem deixar d'esmentar que, tal com afirmava ahir el nostre candidat a cap de Govern, ens trobem en un moment econòmic complicat. Tant per a Andorra com per a la resta del món. I hem de ser especialment sensibles a aquesta realitat.

A la vegada, hem de remarcar també que el resultat de les darreres eleccions deixa el panorama polític general en una situació que pot ser qualificada, -i el Sr. Nomen ho evocava fa poc-, pel cap baix, com a mínim, de complexa o d'interessant, segons com es miri. Els socialdemòcrates han obtingut un resultat que els ha permès constituir el grup parlamentari més gran del Consell General, sense arribar a obtenir la majoria absoluta. Els reformistes, per la nostra part, ens situem nítidament com a segona força política parlamentària amb onze consellers i, finalment, la plataforma Andorra pel Canvi queda situada com a tercera força política present al Consell General. Constatacions empíriques.

Si abans comentàvem l'absència de referències directes a l'agricultura i la sanitat en el discurs programa del Sr. Bartumeu ara volem remarcar una altra clamorosa absència: en escoltar el referit discurs ens ha semblat no sentir cap esment directe de la plataforma Andorra pel Canvi. No deixa de ser curiós que únicament es parli de manera diguem-ne el·líptica d'una força que pot resultar clau per a l'articulació d'una majoria parlamentària. De qualsevol manera, aquest fet pot obeir a les exigències o a les particularitats d'una negociació política de la qual, des de Coalició Reformista, no tenim constància ni del seu resultat ni de les seves intimitats. I ens explicarem una mica més tard Sr. Nomen.

El que ens interessa ara posar de relleu és que, en qualsevol cas, estem en una situació parlamentària en la que *a priori* no hi ha majoria absoluta.

Fins aquí res d'especial. Aquesta situació es produeix molt sovint en règims parlamentaris democràtics d'arreu del món.

Constatat aquest fet, s'obren, això sí, diferents opcions o possibilitats, però totes elles passen, d'entrada, perquè la força política amb més representació prengui la iniciativa per a la constitució d'un Govern. D'aquesta manera, el candidat a cap de Govern ha d'aconseguir, d'entrada, la majoria necessària per ser investit i, en segona instància, el Govern ha d'anar obtenint, en el decurs de la legislatura, les majories suficients per poder governar. L'aritmètica parlamentària ha de donar de manera constant suport a les proclames polítiques i a les declaracions d'intencions. Aquestes segones sense la primera serveixen per ben poca cosa des del punt de vista polític.

Una de les solucions per a la formació d'una majoria estable passava sens dubte, vista la complexitat del resultat, per la formació d'un Govern d'unitat nacional, amb presència de totes les forces parlamentàries dins de l'executiu, en proporció a la seva diferent representativitat.

Aquest és, Sr. Nomen, segons el nostre criteri, a més un criteri bastant usual dins la ciència política, l'accepció que cal donar a un Govern d'unitat nacional. Presència de totes les forces parlamentàries dins l'executiu en proporció a la seva representativitat.

Volem ara recordar que els reformistes hem proposat reiteradament a les altres forces presents al Parlament la possibilitat de constituir un Govern d'aquestes característiques, d'unitat nacional, plantejament que, cal reconèixer-ho, també ha estat formulat, amb diferents variacions segons el moment, per Andorra pel Canvi. Des de Coalició Reformista pensem que aquesta hauria estat una bona fórmula per proporcionar bon govern al país en un moment econòmic complicat i en una situació política complexa. El Partit Socialdemòcrata, formació política, l'alternativa, a la qual li correspon la iniciativa per intentar formar Govern, d'acord amb el resultat electoral, no ho ha vist així, no ho ha vist clar, no n'ha vist la necessitat. Què hi farem! Segons el nostre criteri és una llàstima, ja que el Govern d'unitat hauria estat una bona manera, probablement la més efectiva, per materialitzar les aspiracions d'entesa i de diàleg que el Sr. Bartumeu ha formulat, reiteradament, fins a vint-i-sis vegades, em diuen, en el seu discurs. De qualsevol manera, una vegada descartat el Govern d'unitat, s'obren -legítimament, a més- d'altres possibilitats.

Això sí, cal remarcar que, un cop situats en un escenari d'absència de Govern d'unitat, les coordenades polítiques canvien notablement. Almenys des del punt de vista dels reformistes.

D'entrada, cal dir que nosaltres mantenim la nostra oferta de diàleg en relació amb determinats temes claus per al nostre esdevenidor econòmic i social, sempre, això sí, que ens acabem posant d'acord en qüestions de calendari i de procediment. Ara bé, constatada la situació política que s'ha descrit anteriorment, els reformistes volem fer públic el nostre dret a discrepar d'aquells plantejaments o posicionaments que s'allunyin del nostre programa, així com a manifestar, si s'escau, -si s'escau- la nostra disconformitat amb determinades actituds i mètodes de fer política. Ja diem: si s'escau, si arriba el cas.

Els reformistes, descartat el Govern d'unitat, hem presentat el nostre candidat a cap de Govern i el nostre programa alternatiu. Les pautes polítiques amb les que encarem la legislatura queden perfectament explicitades amb aquesta decisió. Aquesta és una decisió política de gran transcendència per entendre com nosaltres encarem la legislatura. Volem treballar plegats per al futur d'Andorra, és cert, però també volem expressar, legítimament avalats pel nostre resultat electoral, el nostre plantejament polític diferenciat i encaminat a l'alternança.

Ha de quedar ben clar que una vegada descartada la solució política definida per la constitució d'un Govern d'unitat (i ha de quedar també ben clar que no hem estat els Reformistes els que hem rebutjat aquest plantejament) la legislatura, descartat el Govern d'unitat, queda inevitablement situada en la dinàmica de majoria i d'oposició; una dinàmica, d'altra banda, perfectament coherent amb la lògica d'un règim parlamentari. Així ho reconeix o reconeixia explícitament en el seu discurs d'ahir el Sr. Jaume Bartumeu quan definia Coalició Reformista com el partit de l'oposició de la legislatura que ara comença. I d'aquest reconeixement en deduïm -o almenys n'hauríem de deduir- que els socialdemòcrates ja tenen articulada la majoria suficient envers el partit de l'oposició, que els ha de permetre governar.

Aquest és el nostre plantejament, aquesta és la nostra formulació tal com estan avui les coses. Senyors del Partit Socialdemòcrata, de l'alternativa, ja saben on ens trobaran i perquè ens hi trobaran. I també saben on no ens trobaran. Ja saben el que poden esperar de nosaltres (consens en els temes importants) i el que no els podem oferir (assistències sistemàtiques per apedaçar la legislatura en aspectes puntuals, en el cas en què això fos necessari). Coalició Reformista no pot fer, ni farà, de cossa o de frontissa parlamentària.

El que sí que farà Coalició Reformista és col·laborar amb les altres forces polítiques amb la màxima

intensitat per tirar endavant els temes claus pel bon desenvolupament del país.

Per tant, Sr. Bartumeu, un cop descartat el Govern d'unitat, vostè ha de buscar la majoria suficient per tirar endavant el dia a dia de la legislatura en les altres forces polítiques, presents a l'arc parlamentari. Altres forces polítiques que no siguin Coalició Reformista, i no en queden gaires. I no en queden gaires més de forces polítiques presents al Consell General.

Si hem de fer cas, que no ho sabem, del que han anat esmentant els mitjans de comunicació aquests darrers dies, sembla que hi ha alguna modalitat d'acord en vies de concreció o ja del tot concretada, -tot i que no ho sabem-, en la intervenció del Sr. Nomen en el sentit de l'abstenció, bé, tampoc no acaba d'aclarir res pel que respecta. Però, bé, sembla que hi ha, com a mínim, una possibilitat que hi hagi un acord entre Socialdemòcrates i Andorra pel Canvi. Això sembla també intuir-se, -només intuir-se- a partir del seu discurs d'ahir. Potser la incògnita s'aclarirà avui mateix. Però, en tot cas, nosaltres serem pacients.

Sí que volem ara esmentar que se'ns ha fet arribar, des de la plataforma Andorra pel Canvi, un document titulat "Base d'entesa per a la legislatura 2009-2013". En aquest document s'identifiquen de forma esquemàtica, i cito textualment "els principals punts del pacte d'Estat i el seu contingut bàsic", fi de citació.

El Sr. Nomen planteja, així ens ho va dir quan ens va fer arribar el document, i avui hi ha insistit, en què aquest document queda inscrit en la necessitat d'una política de concertació. Bé, genèricament estem d'acord amb la concertació, especialment pel que fa relació als grans temes d'Estat. I així ho hem reiterat al llarg de la nostra intervenció.

El que passa, és que el nostre grup parlamentari considera que un acord global d'aquestes característiques, sense entrar ara en la valoració concreta dels punts que en ells s'hi inclouen, sota la denominació de pacte d'Estat, només es pot vincular, per a la seva implementació, a la constitució d'un Govern d'unitat en els termes als quals ens hem referit anteriorment. El Sr. Rodríguez ens va fer arribar, també, una proposta genèrica, -no era tant concreta com aquesta però també era una proposta genèrica, inicial, per començar a parlar-, i la nostra resposta va ser que si no anava vinculada aquella proposta genèrica a un plantejament de Govern d'unitat nacional, doncs, no vèiem clara subscriure-la en uns termes, doncs, que podien portar a uns condicionaments excessius de cara al nostre posicionament parlamentari.

El mateix els hi diguem i els vam dir a vostès. Amb un Govern d'unitat nacional estaríem disposats a entrar en la discussió i en l'aprofundiment d'aquell document. Però nosaltres, Sr. Nomen, no ens excloem de la formació d'un Govern d'unitat nacional, ni ens excloem de la formació de mecanismes de consens, de diàleg i de concertació.

En el que sí que no estem d'acord, el que compartim amb vostè, és aquest pretès concepte de Govern de concertació que no sabem exactament el que vol dir, però que semblaria que és la manera que vostès troben, un cop s'han passat tota la campanya electoral, bona part de la precampanya i la postcampanya, pregonant, doncs, que aconseguirien posar fi, finalment, a totes les maldats del bipartidisme, unint les forces polítiques en un Govern d'unitat; com que el Partit Socialdemòcrata que és el que té la capacitat per proposar o no proposar el Govern d'unitat no el proposa, vostès s'inventen aquest concepte intermig de Govern de concertació, en el qual, doncs, bé, pretesament es posen uns ministres que més o menys van bé. I amb aquest plantejament, segons vostè, tots hauríem d'estar d'acord en subscriure el seu document programàtic.

Nosaltres no hi estem d'acord. O hi ha un Govern d'unitat nocional amb tot el que això comporta, o nosaltres ens situem a l'oposició i ens dedicarem, amb tota la bona voluntat del món, a negociar a arribar a un acord pels temes d'Estat. Ni ens excloem ni ens deixem d'excloure. El que fem és definir amb tota claredat el nostre plantejament polític.

Un plantejament polític que hem fet arribar en repetides ocasions als representants socialdemòcrates i també a Andorra pel Canvi. Per tant, com dèiem, només hauríem pogut participar en l'elaboració d'un acord d'aquestes característiques sota la prèvia premissa de l'establiment de l'objectiu d'un veritable Govern d'unitat i sota la condició d'establir un procediment de treball conjunt, una vegada satisfeta la primera premissa, a l'hora de redactar el text de l'acord.

Hem de ser sincers, desconeixem l'abast real del document que hem rebut. Francament, no sabem si aquesta proposta, aquest document és l'embolcall o bé la drecera per arribar a una acord a dues bandes entre Socialdemòcrates i Andorra pel Canvi. És més, com dèiem, no sabem ara mateix si un acord d'aquestes característiques existeix o no, ni tampoc sabem si hi ha possibilitats d'assolir-lo. El que sí que sabem és que un acord per formar una majoria, -una majoria parlamentària-, no pot ser assimilat ni confós amb un acord per formar un veritable Govern d'unitat, amb independència del nom que es vulgui

donar a l'acord en qüestió, -ja sigui el de pacte d'Estat o el de Govern de concertació.

Senyors d'Andorra pel Canvi i del Partit Socialdemòcrata, si tenen un acord per formar una majoria parlamentària (inclogui o no un Govern de coalició), doncs, benvingut sigui i ja decidiran vostès quan el volen fer explícit, si en la primera votació del debat d'investidura -que sembla que no serà el cas-, en la segona, o entre l'una i l'altra, quan vostès estimin oportú fer-ho. I si no tenen encara aquest acord però estan provant d'assolir-lo, doncs, ja ens informaran, quan ho creguin oportú, de l'evolució dels esdeveniments.

De qualsevol manera, del que sí que estem convençuts des de Coalició Reformista és de la bondat del programa presentat pel nostre candidat a cap de Govern. Un programa realista, sensat i alhora il·lusionant. Un programa que parteix de la convicció que cal cercar el just equilibri entre la productivitat i el creixement econòmic, per un costat, i les polítiques socials, per l'altre. Un programa reformista, que aposta per la transformació gradual, sense ruptures, de les estructures econòmiques i socials del nostre país. El món, com a conseqüència de la globalització -i també de la posterior crisi econòmica sobrevinguda- està canviant i Andorra s'ha d'adaptar a aquest canvi. El nostre entorn ens ho demana i les necessitats dels nostres ciutadans ens ho exigeixen.

Els Reformistes, partint sempre dels criteris establerts en el nostre programa, som sabedors que, certament, com deia ahir el Sr. Bartumeu, les propostes polítiques no són espais tancats sense relació d'unes amb altres. Així, a partir d'aquesta consideració, que compartim plenament, estem disposats a col·laborar en el sentit més ampli, amb les altres forces parlamentàries, des del diàleg i l'entesa, des del consens, per tal de poder fer front als importants reptes que avui Andorra té plantejats.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Baró.

Passo la paraula al Sr. Francesc Rodríguez Rossa en representació del Grup Socialdemòcrata. Teniu la paraula Sr. Rossa.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Moltes gràcies Sr. Síndic.

L'elecció d'un cap de Govern és una gran responsabilitat que el nostre ordenament jurídic constitucional encomana al Consell General, com a

representant de la voluntat popular. Per això és essencial per als consellers generals valorar amb especial atenció les propostes que ens vulguin fer les persones que estan disposades a assumir la conducció de la política general de l'Estat.

He de dir d'entrada que celebren que els dos candidats que ahir ens van presentar les seves propostes manifestessin clarament que són conscients que Andorra es troba davant de la necessitat d'un canvi que ha de ser estructural. Un cop això constatat, també he de dir que ens va agradar molt més la proposta que, per afrontar aquest canvi, va ser detallada pel Sr. Jaume Bartumeu, fins al punt que compartim plenament la seva anàlisi sobre la situació en la qual es troba Andorra, així com l'oportunitat i la bondat de les polítiques que vol que el seu Govern porti a la pràctica, en els propers anys, per fer realitat el canvi.

Avui, la situació del país, sense ser preocupant en un grau màxim, sí que és delicada. Caldrà adoptar decisions d'especial rellevància -algunes de les quals de forma urgent-, per tornar a situar Andorra en la via que porta a un futur de certes positives, de la qual ens han apartat les polítiques equivocades -segurament no per a tothom, però sí per una immensa majoria de la ciutadania-, que durant molts anys ens han imposat, sense diàleg ni concert, els diferents governs del Partit Liberal. Aquestes decisions hauran de ser molt ben valorades i compartides per una majoria si pretenem que siguin efectives, duradores i d'interès general. Per això, Sr. Bartumeu, ens va agradar especialment la proposta global d'acció de Govern que ens va presentar, així com la voluntat manifestada d'encapçalar un projecte col·lectiu que ens uneixi. L'època de les divisions, de les percepcions partidistes o corporativistes, de l'exclusió, ha de ser superada i la vostra proposta va en aquest sentit. Compartim la constatació que els ciutadans ens exigeixen l'entesa i el diàleg i celebrem que en vulgueu fer l'eix de la vostra acció. També compartim la necessitat de defensar la transparència, l'austeritat, la participació ciutadana, la pluralitat i la qualitat de la informació i dels debats públics.

La necessitat de canvi estructural a la qual m'he referit fa una estona, va portar el candidat del Partit Socialdemòcrata a centrar la primera part del seu exposat sobre les accions concretes de govern en matèria econòmica. El model proposat, que ha de ser sostenible, vol impulsar un equilibri entre el mercat i la societat, entre la lliure competència econòmica i la cooperació social, com solen fer tots els governs de tendència socialdemòcrata. Aquest és, evidentment, el model que sempre hem defensat i, per tant, només podem fer que compartir-lo. Hi va haver, però, la

introducció d'un nou element en el debat: la necessitat que el model inclogui una bona relació amb els nostres veïns i que sigui dut a terme acompanyat d'una ferma i positiva vinculació d'Andorra amb la Unió Europea. I en aquest sentit va proposar dues accions immediates: la celebració d'una trobada amb els grups parlamentaris per plantejar un acord polític nacional per a les relacions econòmiques i socials amb Europa, i la convocatòria d'una taula de diàleg amb entitats i associacions econòmiques, empresarials i sindicals per assolir un Pacte per al treball i el desenvolupament econòmic. Aquestes dues accions són per a nosaltres essencials si volem encarrilar el futur econòmic i social del país de forma adequada. La situació nacional i internacional només ens permetrà assolir la fita d'un canvi positiu en aquest aspecte si actuem de forma concertada i tenint en compte un entorn també canviant.

Ahir el nostre candidat va dir que el model de creixement econòmic dels darrers anys no havia estat gens assenyat. Us he de dir, Sr. Bartumeu, que va ser prudent, ja que ens podem arribar a qüestionar si hi ha hagut realment model econòmic -en el sentit d'orientació política, de govern, cap a un objectiu clar i definit-, més enllà del deixar fer i de l'anar tapant forats de pressa i malament, quan la decisió ja era indefugible. Volem evitar que es torni a produir una situació similar. Per això us agraïm la claredat amb la que va exposar, de forma precisa i valenta, la necessitat d'un canvi profund en les estructures de l'Estat i en la manera de portar les regnes d'aquest, i la proposta d'accions concretes per assolir els objectius fixats en les millors condicions. En relació amb allò exposat fa una estona, l'acostament a la Unió Europea és fonamental si no volem ser superats pels esdeveniments i, per això, celebrem en particular que ens digueu que Europa no és el problema sinó el camí cap a la solució de moltes de les dificultats que ens amenacen.

Vam entendre també del vostre discurs que l'encarament d'un nou marc general de relacions econòmiques i socials amb la Unió Europea, així com la definició i l'endegament d'un nou marc de desenvolupament econòmic, han de portar necessàriament moltes reformes en les noves relacions socioeconòmiques que la ciutadania ens demana, -hi estem d'acord. En aquest sentit, les persones que estem assentades en aquesta sala, totes, tindrem, hem de tenir, una responsabilitat especial per aconseguir aquesta fita. Estic segur que tots hi participarem de forma decidida i generosa i que aquesta feina donarà uns fruits imprescindibles per encarar el demà amb optimisme i, com he dit, amb certes.

Sense entrar en cadascun dels apartats de la vostra extensa exposició en aquest àmbit, -ens va parlar de turisme i de comerç, motors essencials de la nostra economia, però també de molts altres aspectes d'aquesta-, sí que em vull referir al darrer, en l'ordre de presentació, el relatiu a la reforma fiscal. És bo que ens recordeu que els sistemes fiscals moderns es basen en els principis de suficiència, equitat, eficiència i senzillesa. El sistema fiscal vigent no en respecta cap, d'aquests principis. Si volem obtenir una major justícia fiscal, si volem obtenir una major competitivitat per a les empreses, una obertura del mercat i de la inversió andorrana cap a l'exterior -i viceversa-, una possibilitat d'inversió adequada en infraestructures i serveis, i una gestió eficaç de les finances públiques, trobem essencial que assumim aquests principis com a orientadors de les reformes que penseu emprendre en aquest aspecte.

El segon gran apartat de la vostra proposta de govern es va centrar en el benestar de la societat. En referir-vos als drets socials dels ciutadans va esmentar quatre grans línies de treball, que són: modificar el reglament de prestacions d'assistència social pel que fa als tipus d'ajuts; aprovar una llei de drets i serveis socials que reguli l'accés als mateixos; impulsar polítiques de suport a les famílies, i reorganitzar la xarxa pública d'atenció primària.

Suposem que la voluntat de síntesi, així com el fet que es puguin entendre compreses en aquests grans eixos de les polítiques que pensa dur a terme el vostre Govern pel que fa als drets socials, no us van permetre fer referència a algunes propostes més concretes, com poden ser les referides a les escoles bressol o als serveis extraescolars, així com altres en relació amb la seguretat social, com podria ser la implantació amb caràcter general del règim de tercer pagador, només per citar-ne alguns exemples.

De la mateixa manera, i vist que ens va confirmar al final del vostre discurs que l'exposat que ens va fer era el corresponent només als eixos fonamentals del vostre programa de govern, entenem perfectament que no va poder ser exhaustiu en la presentació de totes les vostres propostes en tots i cadascun dels aspectes de les polítiques socials que penseu promoure. Tanmateix, vam trobar a faltar un cert aprofundiment en alguna qüestió relativa al benestar de la societat, com pot ser la salut -malgrat us hi va referir en la part introductòria-, ja que l'accés al dret a la salut és per a nosaltres un dels pilars fonamentals de l'estat del benestar i de la seva protecció. No dubtem, però, que també mereixerà una atenció especial per part del vostre Govern. Amb el marc d'uns principis generals que han d'incloure factors com la concepció integral del sistema de salut o la racionalització de l'ús del

sistema sanitari, pensem que cal fer més efectiu el lideratge del ministeri de sanitat en la definició de la política sanitària i en la seva planificació, i fer que el Servei Andorrà d'Atenció Sanitària tingui major incidència pel que fa a la gestió i la coordinació dels recursos. D'altra banda, ens agradaria també que el vostre Govern vetllí de forma especial per la salut pública, perquè de la seva bona planificació i execució en depèn que la població gaudeixi d'una bona qualitat de vida, i també demanem que prengui totes les disposicions i les mesures oportunes per assegurar una atenció sanitària de qualitat amb uns serveis públics i privats eficients i eficaços.

Pel que fa a les altres propostes relatives al benestar, sense entrar tampoc en el detall del vostre extens i clar exposat, sí que em permeto esmentar la rellevància que va manifestar voler donar a l'educació. Va dir que seria una de les vostres prioritats polítiques i ens en felicitem. Estem totalment d'acord en què l'educació ha d'anar més enllà de la formació acadèmica, i que una bona política educativa ha d'afavorir una societat cohesionada i ha de desenvolupar les estratègies necessàries per una educació en valors significativa i profusa.

No insistiré en els aspectes relatius al tercer gran eix de la política de govern que ens proposeu: la reforma de l'Administració i el reforçament de les institucions. Coincidim plenament amb els vostres plantejaments i els considerem totalment necessaris si volem un millor funcionament dels òrgans de l'Estat una relació de la ciutadania amb els poders del mateix positiva i efectiva.

Per acabar i en relació al vostre exposat, us hem de dir que el vostre parlament ens va permetre fer-nos un dibuix complet d'un model d'Estat concret i global, i que aquest fet ens tranquil·litza. Andorra no es pot permetre continuar el seu camí sense un rumb clar i definit, previsor, que miri més enllà del demà però que, alhora, solucioni de forma efectiva els problemes de l'avui.

La segona consideració general que valorem especialment del discurs és la vostra reiterada voluntat de concertació, de diàleg, d'explicació de les decisions que s'adoptin, d'incorporació en l'adopció de les mateixes de la visió que es pugui aportar des d'altres perspectives polítiques.

I en tercer i darrer lloc, valorem també especialment la clarividència institucional que manifesteu en afirmar que penseu orientar la vostra acció de govern de manera que sigui possible que el Consell General torni a ser la seu de la centralitat política de l'Estat, i que pugui assumir de forma efectiva la seva funció d'impulsor de l'activitat del Govern, funció negada

pels darrers governs del Partit Liberal i consentida pels grups parlamentaris que els hi han donat suport.

Abans d'entrar a analitzar el discurs del Sr. Gabriel, em permetran una breu al·lusió a les paraules del Sr. Baró, referent al darrer punt que acabo d'esmentar del discurs del nostre candidat, per dir-li que vostè s'ha referit i ha demanat el dret a discrepar. Jo més que el dret a discrepar, li dic que té l'obligació de discrepar, si és a l'oposició, però aquest dret a discrepar és impossible des d'un Govern d'unitat, i... Sí que és possible, però efectivament no és possible i en som tots conscients, i per tant, la nostra proposta, vista la situació que he esmentat al principi, que sí que és preocupant, en major o menor grau, segons com s'analitzi i segons des de quines perspectives es miri, no es troba en una situació d'urgència que ens hagi de portar a aquest Govern de concertació.

Si em queda temps, em referiré al final a l'altra part del seu discurs, la relativa als documents presentats. Bàsicament, només per dir-li que estem d'acord que un pacte d'estat, segurament, i vista la situació, havia d'anar més enllà del document al qual s'ha referit, que havíem preparat nosaltres i que era un esborrany, i que havia de tenir altres continguts; i estic content, - i ho puc dir en nom de tots -, que malgrat aquesta possibilitat coincidíssim que només era possible amb aquesta via i descartada que aquesta via es pogués tirar endavant, hagin continuat les converses per establir pactes sobre temes determinats. I me'n felicito.

Bé, com deia, quant al discurs del Sr. Joan Gabriel, he de dir que no hi hem trobat al darrera un model de país ben definit, concret. En la seva exposició es va limitar pràcticament, al nostre entendre, a resumir de forma ordenada, això sí, el programa electoral de la Coalició Reformista. Amb alguna diferència, també és veritat: el model fiscal i les relacions amb Europa han canviat de lloc i s'han situat al final del discurs. Quant al contingut d'aquests dos darrers apartats, i també m'hi vull referir, n'hem retingut especialment dos aspectes: el compromís de desenvolupar-los, tant l'un com l'altre, amb el màxim consens i diàleg, i un nou enfocament de relacions que Andorra hauria de mantenir amb Europa, en relació amb allò exposat durant la campanya electoral. El resultat d'aquest canvi ha estat que el seu model actual, -el que vam poder llegir ahir o escoltar ahir en aquesta sala-, és molt més concret i, alhora, proper a la proposta que vam defensar des del Partit Socialdemòcrata i l'alternativa. Entenem que les seves propostes han estat assumides, si les va fer vostè ahir, pel Grup Parlamentari Reformista, avalador de la seva candidatura. En qualsevol cas, ens fa ser optimistes quant a l'assoliment d'un acord polític, entre els

diferents partits i coalicions representats en aquesta sala, quant a les futures relacions amb Europa, i que permetrà expressar, d'aquesta manera, una voluntat unànime, -és el que volem-, davant els nostres interlocutors, situació que ens ha de donar sense cap mena de dubte una força suplementària en la negociació. De la mateixa manera, també veiem possible aquest acord pel que respecta a la concreció del nou model de fiscalitat que tots pensem que Andorra necessita.

Per acabar em referiré breument a les vint mesures que ens proposa el candidat reformista per sortir de la crisi. Tot i compartir una part considerable de les mateixes, altres només les podríem assumir en part o, com a mínim, ens semblen matisables. Tanmateix, així enunciatedes, per a alguns dels casos se'ns fa difícil copsar l'abast real de les mateixes: com vol transformar Andorra de paradís fiscal a paradís dels Pirineus?, què vol dir crear un consell consultiu?, de quina manera proposa enllaçar la diplomàcia amb l'economia i el turisme?

Una resposta adequada a aquests dubtes no ens farà, però, variar la nostra apreciació global de trobar la proposta del Sr. Bartumeu més engrescadora i definidora d'un model d'Estat que coincideix totalment amb el que defensem nosaltres. Una proposta per a la qual vol treballar des del Govern -ahir ens ho va dir el candidat- sumant forces polítiques i socials, reivindicant, això sí, sense cap exclusiva, la voluntat de conviure entre propostes polítiques diferents per representar així millor el conjunt de la societat andorrana i construir un país per a tots. Per aquest i per tots els altres motius que he anat desgranant des de l'inici de la meua intervenció, el candidat Jaume Bartumeu serà el que tindrà el suport dels membres del Grup Parlamentari Socialdemòcrata per rebre la investidura com a nou cap de Govern d'Andorra.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Rodríguez.

Demanaré que els candidats puguin ordenar la seva intervenció. Recordo que serà de 15 minuts.

Se suspèn la sessió durant un quart d'hora.

(Se suspèn la sessió)

(Es reprèn la sessió)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

Continuem, doncs, amb la intervenció dels candidats.

Sr. Jaume Bartumeu, podeu passar a la taula central.

Us recordo que ara el temps està limitat a 15 minuts.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Bé, gràcies Sr. síndic.

Sres. i Srs. consellers, procediré a contestar les intervencions dels presidents dels grups parlamentaris per l'ordre en el qual les hem escoltat. Em sap greu haver de donar una mica l'esquena al Grup Parlamentari Andorra pel Canvi.

Diu el Sr. Nomen que està clar que ningú no té majoria. Efectivament està clar. També m'hi vaig referir jo ahir. Però crec que també hem de tenir a l'esperit, que també està clar que el Partit Socialdemòcrata va guanyar les eleccions a la llista nacional, que va guanyar a les quatre de les set parròquies, i que té el 50% dels escons al Consell General. Per tant, entenem que en lògica conseqüència és aquesta força política que jo represento aquí com el seu candidat, que li correspon la responsabilitat d'assumir aquest resultat electoral, i entenc, i no dic que amb això vostè hagi dit el contrari, entenc que en el discurs d'ahir, la proposta d'ahir anava cap aquesta direcció.

Per això hem proposat, d'alguna manera, aquesta mà estesa que està a tot el llarg del nostre discurs d'ahir, del meu discurs d'ahir, i per això hem arribat a proposar a APC, i m'hi referiré més endavant, un pacte de legislatura.

Primer, el president d'Andorra pel Canvi ha fet un repàs de les propostes, que ell ens ha fet arribar als altres grups parlamentaris, vull dir el Grup Parlamentari d'APC. I jo vull parlar, perquè el temps és limitat, m'ho recordava el Sr. síndic, especialment de la qüestió de l'intercanvi de dades.

Si he entès bé el que ara ens deia vostè, parla de fer un text de compromís dels grups parlamentaris. Miri, jo crec que aquí hem d'anar molt en compte en no complir amb els compromisos contrets per l'Estat andorrà, en aquest cas, pel cap de Govern en funcions. Ho vaig dir ahir i ho he de repetir avui. Nosaltres hem de complir amb els terminis indicats en aquell compromís, i si no ho fem ens equivocarem i no assumirem la responsabilitat que tots plegats, uns i altres, grups parlamentaris i el futur Govern, haurem d'exercir en aquesta situació.

I a més a més, tampoc dic que vostè ho hagi fet, però de la seva intervenció em quedava un dubte. Crec que també hem de, potser per primera vegada en la història recent constitucional, hem de saber distingir

entre el president de la República Francesa i el copríncep francès. Jo ho vaig fer ahir en el meu discurs i per si no havia quedat prou clar ho reitero ara. El compromís, el cap de Govern en funcions es va reunir amb representants del Govern francès també; per tant, el compromís és amb el nostre veí França, siguem-ne conscients també d'això.

Crec que en el meu discurs d'ahir, Sr. Nomen, vostè en fa una lectura una mica forçada de la mà estesa que nosaltres efectivament vam oferir, i que torno a oferir avui benentès, i després em referiré, a Coalició Reformista.

La interpretació del meu discurs s'ha de fer en la clau que el mateix Sr. president del Grup de Coalició Reformista interpretava fa una estona, que és que nosaltres considerem que l'escenari és d'una majoria i d'una oposició, i un diàleg parlamentari, i per tant, nosaltres no hem demanat a Coalició Reformista res més que el que deia el meu discurs d'ahir. És a dir, un diàleg en positiu, acceptar la centralitat del Consell General com a eina bàsica dins de les institucions de control i d'impuls de l'acció del Govern; i per tant, aquesta és la nostra posició.

A partir d'aquí vostè ha anunciat l'abstenció. Cregui'm que ho lamento. Ho lamento perquè fa dies que estem avançant en unes converses a partir d'aquest document al qual vostè s'hi ha referit extensament, i crec que la ciutadania hagués agraït que a partir d'avui haguéssim, ja, fet un salt endavant per començar a estar en situació de posar-nos a treballar de valent.

Pel que fa a la intervenció de Coalició Reformista, les consideracions de filosofia de política general, el catàleg de bones intencions que m'ha atribuït, bé, efectivament alguna cosa hi deu haver. Jo crec que són més que bones intencions, són manifestacions d'una ferma i clara voluntat política, però no estic d'acord en què no hagi anat als detalls. Hi ha propostes concretes quant a la reforma fiscal, tot i que també es diu que no es detalla perquè precisament s'entén que això s'ha de situar en el marc dels pactes als quals, tant vostè com el president del Grup Socialdemòcrata han fet referència. Però hi ha propostes, jo diria no concretes, sinó concretíssimes pel que fa a la relació amb Europa. Hi ha propostes molt concretes pel que fa a la reforma de les institucions a la necessitat d'adequar el marc institucional amb els comuns, a la reforma de la justícia, a la modificació del sentit del silenci administratiu.

Les mesures de reactivació. Miri, jo crec que estan bastant clarament anunciades i enunciades. El temps era no limitat, però sí que jo diria que la resistència de Vostres Il·lustres Senyories segurament sí, i per

tant jo crec que més enllà d'una hora vint o vint-i-cinc minuts hauria estat una situació que potser no hauria estat profitosa pel debat que estem fent en aquests moments.

Nosaltres tenim un avantatge en aquesta qüestió. El Diari de sessions ja hi ha pràcticament les mateixes mesures en forma de redactat alternatiu a un projecte de llei que havia fet el Govern anterior i on vam detallar bona part de les mesures que he tornat a anunciar. Però, en tot cas estem disposats, en el moment que correspongui i quan abans millor, poder-ne parlar amb vostès.

Efectivament, en el programa d'ahir no hi havia referències a l'agricultura, ni tampoc a sanitat, ni fins i tot a més coses que vostè no ha anunciat com a relacions laborals i immigració.

Nosaltres, com les altres dos forces polítiques aquí representades, vam presentar a la ciutadania un programa extens i detallat, i jo crec que l'exercici d'ahir tampoc està fet, almenys en el criteri d'aquest candidat que els parla, com per repetir tot el programa. Evidentment, érem conscients, i també ho ha dit el president del Grup Socialdemòcrata que tot no hi cabia. Això no vol dir que no tinguem unes propostes concretes i que no tinguem un compromís amb la ciutadania.

Viatge al centre. No miri, si viatge al centre hi hagués, la proposta que hi ha en el meu discurs, que és la mateixa o és filla en part del nostre programa, és una proposta a la ciutadania primer i al Consell General després, a ningú més. I va en la mateixa línia, -insisteixo-, que aquest programa que tinc aquí, un programa que ha tingut un ampli suport ciutadà.

Hi ha hagut només un moment, i li agraeixo que només hagi sigut un moment, però ja l'he notat que ha fet servir el retrovisor, però aquest retrovisor té un mirall una mica deformat.

No està lluny la nostra proposta política d'ascensor social. Se'n parla aquí. Ni la nostra lluita per acabar amb les dues andorres, perquè el nostre programa i les meves propostes d'ahir en l'àmbit social i econòmic van directament al cor de la resolució del problema de l'Andorra a dues velocitats. Que a més a més li recordo, perquè segur que ja ho sap, que tampoc és un invent dels Socialdemòcrates ni del seu candidat, sinó que el més gran il·lustrador tècnic i objectiu que a Andorra s'estava constituint una Andorra a dues velocitats, és la del Sr. Michel Camdessus, que com tothom sap no forma part de la internacional socialista.

Bé, el nostre programa és el resultat de tot això que li deia, d'aquest treball d'aquestes propostes i li voldria dir que ens ha concedit alguna cosa més que el benefici del dubte. Però abans em demanava

precisió, i és clar, jo he d'expressar una mica el desig que em digui en què consisteix aquesta cosa de més que ens dóna el benefici del dubte, no?

En tot cas, jo crec que del discurs... o de la intervenció, perdó, que vostè acaba de fer, el que sí que es veu és que podem aplicar la lògica parlamentària, i estic totalment d'acord amb el que vostè assenyalava des de la bona fe de totes les parts. I torno a la mà estesa. Nosaltres hem de treballar per evitar mals entesos. Vostès han començat a treballar, els grups parlamentaris amb temes d'estat com Europa i fiscalitat. Vostè s'hi ha referit. Si el document inicial era, -també ho ha dit el president del Grup Socialdemòcrata-, doncs, una base insuficient, segur que trobaran la manera d'ampliar-la, i des de la responsabilitat que jo estic demanant al Consell General de rebre, doncs, nosaltres estarem aquí per treballar en allò que se'ns demani de treballar per impulsar aquests acords que són essencials per al futur del nostre país.

Deia el Sr. Baró que no vaig parlar d'aliança pel canvi... perdó, Andorra pel Canvi en la meua intervenció. Miri, primer, no la vaig situar a l'oposició. Vaig situar a Coalició Reformista a l'oposició, a l'oposició positiva. I després, jo entenc, i a mi m'ha semblat entendre que el president del seu grup, i així ho recollia en comentar la meua intervenció d'ahir al matí, jo entenc que tot el nostre discurs, tot el nostre programa d'ahir recull aquesta voluntat de concertació amb el conjunt de l'arc parlamentari, però especialment amb aquell grup parlamentari amb el qual nosaltres entenem que estem en disposició política d'arribar a un pacte de legislatura. I per això hi estem parlant tots aquests dies, des del resultat electoral.

Ja li ha dit el president del Grup Socialdemòcrata fa un moment. Nosaltres reconeixem, ja ho vaig dir ahir al discurs, només faltaria, el dret a discrepar de tots els consellers generals i del primer grup parlamentari després del grup que jo represento avui aquí com a candidat. És evident que el dret a defensar el projecte polític de cadascú ha d'estar reconegut i, també és evident que vostès estan en situació, com ha declarat fa un moment, de preparar una futura alternança en la majoria parlamentària.

Per tant, no els hi demanem ni assistència ni crossa en el sentit de la seva intervenció. Els hi demanava ahir i els hi demano avui aquesta lleial col·laboració en temes d'estat que jo els hi ofereixo, i els hi vaig oferir ja ahir, i no és una declaració retòrica, sinó que és un ferm compromís d'informació i de diàleg en tots aquests temes d'estat i en tot allò que es pugui concertar i concordar des de les posicions de cadascú.

Perquè, insisteixo, la correcta lectura del resultat electoral efectivament ens obliga a buscar acords en positiu amb el conjunt de l'arc parlamentari, però també ens obliga a aquest acord per una majoria de legislatura. No a un Govern d'unitat, perquè entenem que això podria frustrar el debat parlamentari. Nosaltres, ho vaig dir ahir, tornem a la clara voluntat del text constitucional, i tornem a situar-nos en la centralitat d'aquesta casa, del Consell General. Vaig assumir ahir, jo només ho recordo, el discurs del Sr. síndic de la setmana passada, i vaig manifestar ahir i em reitero avui que des del lloc institucional que em correspongui seré un lleial servidor d'aquesta filosofia o d'aquesta lectura de la Constitució.

Miro les meves notes per no passar-me del temps.

Bé, precisament per això, i abans de referir-me al parlament del president del Grup Socialdemòcrata, doncs, jo he de dir avui aquí davant de la insistència del president Reformista, en el sentit de saber si estem o no estem ja en situació de tenir un pacte formal amb APC. Jo li dic que nosaltres estem parlant, no és cap secret, hi estem treballant, i encara ho vam fer ahir. Jo entenc que estarem en una posició raonable de poder presentar aquest acord. Si no és possible avui en el resultat de la votació, doncs, en la propera sessió del Consell General.

El president del Grup Socialdemòcrata, és clar, m'ha recordat, amb tota la raó, el mateix que ja havia fet el conseller Ladislau Baró, que en el discurs hi havia mancances que sí que estan al nostre programa. Evidentment que nosaltres assumim que el Ministeri de Sanitat ha de tornar a la centralitat, en la direcció de la política sanitària, que s'ha d'adequar el SAAS, que s'ha de treballar per la salut pública, com també que s'ha de treballar per un sistema fiscal distint i diferent que ahir no vaig tenir el temps ni la voluntat, perquè entenc que això ha de formar part de la concertació aquí en aquest Consell, de voler defensar a peu i a cavall una única proposta de reforma fiscal.

Acabo, Sr. síndic, no sé si he esgotat el temps, però suposo que gairebé.

Dir i insistir que la concertació que es demana, la voluntat d'acord que ens anima i que estava en el meu discurs, passa per estar sempre i en tot moment a temps al que digui el Consell General, al que digui la majoria de legislatura, que entenc que tindrem, però al que digui el conjunt del Consell General, i per tant, demanarà de ser especialment atents al que digui el grup parlamentari, que l'escenari final del debat d'investidura quedi situat en la força que ha de preparar l'alternança en aquest país.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bartumeu.

Sr. Joan Gabriel podeu passar a la taula central, si us plau.

Teniu la paraula

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies Sr. síndic.

Si em permeten, abans de contestar a les tres propostes dels diferents grups parlamentaris voldria fer una petita reflexió general, que també servirà o serviria, en aquest cas, d'antecedent per a la resposta que jo crec que va dirigida als tres grups parlamentaris, no a un específic. També demanar excuses al Sr. president d'APC perquè li dono l'esquena.

Nosaltres ens vam plantejar, el Grup Parlamentari Reformista, si entràvem la nostra candidatura, la meva candidatura a cap de Govern, o desestimàvem aquesta opció.

Després de donar-hi molts tómbos, com també ha explicat en la seva intervenció el president suplent del Grup Parlamentari Reformista, el Sr. Ladislau Baró, doncs, al veure que no hi havia una possibilitat d'acord del grup que havia obtingut la majoria simple en aquestes eleccions de fer un Govern d'unitat, vam entendre que teníem l'obligació, per dos motius molt importants, que comparegués davant d'aquesta sala, davant d'aquest Ple, presentant la candidatura a cap de Govern.

Els dos motius lògics i evidents, doncs, el primer és pel compromís amb les electores i amb els electors d'Andorra que ens van votar el nostre model de país, el nostre programa electoral i el nostre compromís, i el segon, benentès, és per deixar constància, com ha de ser, i quin serà o quin ha de ser la nostra defensa en pro del futur del nostre país. És a dir, durant els quatre anys que esperem i que creiem que han de ser de legislatura, tal com es va començar la setmana passada, doncs, nosaltres defensarem el nostre programa. I aquí, ahir, en vam deixar aquesta clara constància.

Feta aquesta remarca una mica global per la intervenció que tot seguit contestaré, el Sr. Eusebi Nomen, president d'APC, ens ha fet una referència en el seu... primer li volia agrair, i li vull agrair amb tota la sinceritat que ha trobat segurament una de les frases que a mi més m'han marcat del discurs que ahir vaig fer. I em giro per dir-li a la cara perquè li agraeixo molt la seva sensibilitat al moment d'haver

elegit aquesta frase. Hi havia molt text per trobar-la i estic molt content, doncs, que hagi fet servir aquella referència.

Ens parla que ens va facilitar un document. El començo al revés de l'ordre que ho ha fet, si vol acabaré intentant contestar tot el que m'ha suggerit o demanat. Un document titulat "Base d'entesa per a la legislatura 2009-2013", la qual m'he permès el luxe de portar, que és cert que se'ns va trametre al nostre grup parlamentari, fa breument tres dies, quan ja teníem la nostra proposta entrada com a cap de Govern. I difícilment, doncs, podíem anar en contra de la nostra decisió. Només li voldria llegir literalment l'últim paràgraf del primer full que diu textualment: "en aquest primer esborrany de negociació identifiquem de forma esquemàtica els principals punts de pacte d'Estat i el seu contingut bàsic. Les qüestions del millor sistema de comunicació entre PS-APC les deixem per una segona fase, i en aquest sentit pot anar des d'un equip humà amb persones d'APC, a uns mecanismes d'intercanvi d'informació suficients i sòlids...".

Per nosaltres, si aquest document és per demostrar la seva voluntat i predisposició, doncs, a la informació amb els demés grups, doncs, li agraiem, li agraiem de veritat. I vull que en quedi constància aquí en aquesta casa, perquè hem entès...- sí que hi ha una cita petita de CR en la qual ens deixaven participar en aquest document amb la taula d'Europa. Però és clar, això és un document que entenem nosaltres, i així ho diu el seu títol i el seu exposat, entre dos grups parlamentaris per trobar un acord de base d'entesa, tal com diu el títol, per a la legislatura 2009-2013.

Ens felicitem que puguin avançar, que arribin a un bon acord, el país ho necessita, Andorra també. Però en cap cas nosaltres, els reformistes, creiem que si li hem de donar l'autorització perquè ho pugui signar, ja la té. Ho dic aquí públicament. Si això li fa refermar el vot i ens estalviem el Consell de la setmana que bé, doncs, millor. Ja té el nostre vist-i-plau perquè pugui tirar endavant el seu document. El document el trobem treballat, és encertat, està fet amb una base de rigor, -com ha dit vostè-, de respecte, i sobretot d'objectivitat.

Només podem fer que felicitar-lo per la feina que ha fet, i encoratjar-lo perquè acabin de crear aquesta majoria; que el poble andorrà, de ben segur espera i necessita, i no retardar més, doncs, l'elecció del cap de Govern, que malauradament, doncs, vist el resultat electoral, i jo, des d'ahir amb el discurs que vaig fer, em proposo de cap de Govern molt conscient que tenim onze vots i ens situem, doncs, a l'oposició, com molt bé s'ha de fer des de l'arc parlamentari al no haver assolit, des del grup, doncs,

que tenia aquesta potestat, que legítimament ha decidit, doncs, governar amb la seva majoria, doncs, tirar endavant l'arc parlamentari.

Agraït tot això, em diu també, que no fem referència a la paraula consens. Sí, l'he trobat. Ho he mirat i l'he trobat. Sí, que en fem, sí. Com a mínim dos vegades. Una vegada en fem quan parlem de model fiscal. I li cito, ho he apuntat aquí en el meu discurs: "amb el compromís de desenvolupar-lo amb el màxim consens". Sí que és cert que he deixat consens a seques aquí, i no he continuat. I amb el tema d'Europa també el trobarà, si ho busca, ho posa literalment: "creiem en el diàleg i en el consens necessari amb totes les forces parlamentàries". Si s'hi fixa hi ha una diferència, a model fiscal cito "consens", i a Europa cito "consens amb totes les forces parlamentàries". Perquè també en el seu document es desprèn que estem molt més a prop de trobar un camí d'unió, i és necessari trobar aquest camí d'unió de vint-i-vuit per anar cap a Europa. En canvi, pel model fiscal, són evidències tècniques, no voluntats polítiques que segurament hi ha diferències més palpables. I estic convençut, també, quan acabarem de fer, podrem dir, doncs, que ha estat amb totes les forces parlamentàries, també hi ha el nostre compromís.

Ens diu que vol -no sé si ho hem entès bé-, que voldria fer una votació de vint-i-vuit. És clar, nosaltres difícilment ens podrem deixar de votar. El nostre electorat no podria entendre-ho, doncs, que ens presentem, i avui, amb un document que fan dos parts, molt ben escrit i molt ben defensat, ara per agrair-li el seu document ens deixéssim de votar a nosaltres.

Potser el que hem entès una mica és com si es volgués excusar amb nosaltres el seu vot. No ho hem acabat de definir. El que en tot cas no podem entendre de cap manera, si vol fer oposició que ens la faci a nosaltres, que ja ho som. Si vol fer oposició ho haurà de fer, doncs, al grup que li pertany. En cap cas el grup de l'oposició, perquè el poble així ho ha triat. Que més voldríem nosaltres estar en posició de catorze i poder negociar aquest document. No ens ha tocat, però tot i així, li reitero la nostra voluntat d'acord perquè ho pugui tirar endavant i que arribi al màxim de compromís possible perquè el país funcioni bé, que és el que els ciutadans i ciutadanes necessiten.

Moltes gràcies Sr. Nomen per les seves preguntes.

Al Sr. Ladis Baró, li vaig demanar ahir si em podia deixar alguna cosa per contestar. Li ha semblat, doncs, que no calia. En tot cas, li agraeixo molt, doncs, els comentaris i les referències, doncs, que ha

fet també de la meua proposta d'ahir, i amb la clau i la intenció en què ho ha dit.

No cal, evidentment, doncs, que continuï fent-nos la pilota entre companys parlamentaris, ja que no tindria cap sentit i gastaríem un temps malaguanyat, que segurament, si no contesto al Sr. Rodríguez li sabria greu per la deferència que ha tingut.

Sr. Rodríguez miri, han canviat els papers, han canviat. Ens hem canviat de lloc. Aquest canvi de lloc, representa que abans uns érem catorze, els altres eren dotze, i bé, ara ens toca, doncs, bé, aprendre a tots la lliçó, a nosaltres també. L'aprendrem, la farem bé, i ens hi comprometem.

Estem, estic, personalment molt agraït de les seves amables paraules en el començament del seu discurs. També crec que s'ha escoltat i s'ha interpretat, doncs, amb el bon fi que està fet i amb la finalitat, doncs, que ha de representar un discurs un programa de Govern.

Parlem de la taula de diàleg, del treball de desenvolupament econòmic. Com vostè sap, estem negociant els dos grups per tirar endavant aquest document. I sàpiga que aquí em comprometo, també públicament ja ho hem fet, doncs, a treballar sincerament i obertament pel bon acabament d'aquesta taula, d'aquest diàleg.

Respecte a Europa també ho hem dit abans. Aquí ens trobarà, aquí estarem, hi hem d'anar junts. La nostra predisposició és total.

Diu que no hi ha hagut model econòmic. No em toca a mi defensar les polítiques malgrat sigui l'hereu legítim de tota la política liberal, però no em toca a mi, ni és la nostra intenció de venir avui a parlar de passat sinó de futur. Però, simplement, a títol d'anècdota, evidentment en algun lloc deguem estar, en algun model econòmic deguem sostenir perquè l'economia funcioni, millor o pitjor, dins d'aquesta recessió. Alguna base hi deu haver. Dic jo!

Com que apunto tan de pressa, miri, no em sé llegir ni jo mateix el que hi he posat ara. Però em sembla que deia, -per això poso aquest petit afegitó al davant per si ho he interpretat malament-, que no tenim rumb, ni clau, ni concert. Suposo que es devia referir quan parlava de model econòmic o potser és la mala lletra que jo m'he fet a mi mateix. Ho deixo amb un interrogant, però en tot cas no ho compartim, sigui per a la situació econòmica o sigui ja pel programa que parlàvem ahir.

Diu que no creuen que s'hagi de fer un Govern d'unitat. Ho respectem, només faltaria. Si s'ha de fer amb un concert, doncs, quan l'hagin fet ja ens l'explicaran, ja ens diran la comparsa que hem d'agafar i els instruments.

No ha trobat un model clar de país. No, no el pot trobar en un escrit de trenta-dos pàgines. Dificilment es pot explicar un model de país, però molt gustosament li puc ensenyar, doncs, el projecte que nosaltres tenim, que hem fet servir a les eleccions, i que moltes andorranes i andorrans hi han vist la seva solució, i la proposta clara i evident, doncs, que el país necessita. No en tingui cap tipus de dubte, i vostè ho sap que el tenim, i el posarem a la seva disposició quan governin, perquè així ha de ser, i treballarem conjuntament amb tot el que puguem aportar des del nostre clar model de país.

Com sap, les propostes es fan a curt i a llarg termini. Ahir, a part de fer unes pinzellades molt bàsiques, perquè el temps, -com deia el Sr. Bartumeu abans, malgrat ens ho permeti, la paciència a vegades no hi pot arribar-, són propostes pinzellades a llarg termini i una mica de proposta concreta a curt termini. De les nostres vint mesures li agraeixo, doncs, que em faci la pregunta i de tenir la possibilitat de poder-ho explicar.

Primer de paradís fiscal a país dels Pirineus, va completament lligat al nostre model de país, amb el nostre model d'Estat, el que pensem què ha de fer Andorra, com se n'ha de sortir, i quin ha de ser el nostre futur. Però en tot cas passa per ser un país.

No tinc temps, aquí sí que estic limitat avui pels quinze minuts, el Sr. síndic em mira, I difícilment ho puc explicar, però sí que la nostra intenció és aquesta. Vostè segur que la comparteix malgrat no compartim, evidentment com no pot ser d'altra manera, totes les propostes concretes.

Consell Consultiu, ho hem portat al nostre programa electoral. Dèiem i creïem, si nosaltres haguéssim tingut la majoria parlamentària suficient per poder arribar a governar, doncs, haguéssim creat un Consell Consultiu. Creiem que és important dotant-lo d'unes persones amb experiència institucional, amb experiència dins el món de la societat andorrana, que tinguin i aportin una visió, una perspectiva diferent del que és la gestió del dia a dia dels equips de Govern, per aplicar, doncs, polítiques transversals que difícilment es fan des d'una visió unilateralment quan s'està governant, sigui del ministeri que sigui o del mateix cap de Govern, es trobarà al moment que arribi. A vegades la feina del dia a dia és tan important que no hi ha, doncs, aquesta perspectiva. Nosaltres creiem, malgrat no es contempli ni per la Constitució ni per la llei de tenir un consell d'Estat, sí que un Consell Consultiu, i punt, doncs, per poder veure i visionar una mica lluny de les polítiques del dia a dia.

La diplomàcia, l'economia i el turisme, totes les ambaixades, és a dir la finalitat de la diplomàcia de

tots els móns, la primera és evitar guerres, evitar desgràcies, parlar, posar d'acord principis diferents. Però és clar, dins de tot el que costa, del que representa la diplomàcia per a qualsevol país, hi ha la part econòmica, que en totes les ambaixades tenen el càrrec de l'agregat econòmic, que justament el que fa és posar en contacte empresaris, empreses de diferents països, i l'establiment del reforç legislatiu necessari que ha de tenir el mateix país, perquè puguin tenir intercanvi econòmic.

Evidentment, no podem deixar el turisme, que és la nostra eina, com jo crec que ahir els dos discursos, tant el Sr. Bartumeu com jo mateix vam coincidir, doncs, que és una de les eines, avui per avui, que Andorra ens ajuda a tirar aquesta economia endavant, i de cap manera la voldríem deslligar del cost que representa aquest apartat diplomàtic per a Andorra, i s'obriria una nova opció i una nova oportunitat.

Simplement és, doncs, reforçar el que ja tenim sense cap cost, i gràcies a aquest consell consultiu sota el nostre prisma, veuríeu, doncs, aquesta perspectiva de fer polítiques transversals als ministeris i polítiques d'acompanyament i de llarga visió, també transversals, en aquests departaments, el diplomàtic, l'econòmic i el del turisme.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Gabriel.

S'obre, doncs, un nou torn per als grups parlamentaris.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Sr. Nomen teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Havia vist el seu gest i he agafat la paraula.

El Sr. síndic general:

He esperat que retornés a l'escó.

El Sr. Eusebi Nomen:

Voldria començar amb la referència que el Sr. Bartumeu ens ha fet amb la qüestió de l'intercanvi de dades, breument.

La posició des d'Andorra pel Canvi és clara i ferma en aquests punts, i nosaltres intentarem aportar tots els raonaments, perquè l'intercanvi de dades es faci dins del context de l'article 26 del model de l'OCDE. Que no es faci per separat. Que no es faci l'intercanvi de dades fora de l'article 26 del model de l'OCDE.

Perquè per a Andorra és molt important assolir convenis de doble imposició amb França i amb Espanya, i amb altres països, i per tant que per tot això es faci una negociació conjunta.

Jo estic convençut que des del rigor i la serietat d'aquesta sala, podem fer decisions prèvies del Consell General, d'una política d'un consens en el marc fiscal que s'ha de fer, dins del qual s'emmarcarien aquests convenis de doble imposició, i amb aquest compromís ferm previ pres des d'aquesta sala, poder anar amb tota serietat, amb tot rigor a la comunitat internacional per marcar un calendari realista i sense les precipitacions que han caracteritzat el Govern anterior. És a dir, fora les improvisacions que han marcat el ritme polític d'Andorra, i entrem en dinàmiques de rigor, de serietat, que sempre porten el poder estar en consens.

I parlant de consens, celebro que el Sr. Gabriel hagi trobat el Wally del consens dins del seu discurs.

Només li dic una cosa. Ara que l'ha trobat, faci'l.

Miri, quan vostè ha presentat aquest text, el text que nosaltres li vam entregar a vostè, m'ha sabut molt greu que hagi trencat els compromisos de confidencialitat i de cortesia presents en tot procés de negociació seriós entre persones serioses.

Nosaltres vam lliurar a CR una còpia exacta del document que prèviament havíem estat presentant al PS, còpia exacta i literal, perquè vostès tinguessin tota la informació i sabessin que aquest era el document, còpia exacta del document amb el qual ens havíem reunit primer amb el PS. I per què primer amb el PS? Perquè és el grup que té més consellers en aquesta sala.

Que vostè ara utilitzi aquest text per fer-li dir el que no diu, diu molt poc del seu nivell de seriositat. Però és més, vostè ni es va dignar a venir a la reunió, perquè no va venir vostè, van venir dos altres persones del seu grup. Ja que vostè trenca la confidencialitat i la cordialitat que se suposa, permet'm que jo també faci aquest comentari. I, per tant, entenc que vostè no entengui els detalls d'aquest document.

Havent dit això, nosaltres no fem oposició al CR. Nosaltres fem oposició al que rebutja la concertació.

I tant que la fem. I tant. Vostès rebutgen la concertació, nosaltres fem oposició a la seva posició.

Perquè avui, tota la ciutadania ha entès una cosa. És veritat que la paraula no fa els fets o podem entrar en el mil·lenari debat filosòfic sobre paraula i cosa, però no és el moment ni és el lloc, ni estic capacitat per entrar en els detalls d'aquest apassionat debat. El que sí que tothom sap, -el que sí que tothom sap-, és que amb independència de si la paraula no fa el fet, el que està clar és que els fets demostren qui té paraula i qui no en té. I vostès es van comprometre a fer consens, es van comprometre davant de la ciutadania a fer concertació. Es van comprometre en una paraula, sense entrar en jocs semàntics, a treballar junts. I si vostè no sap el que és la concertació, és trist. Però tothom sap què vol dir concertar. Vol dir treballar junts. I si vostès no volen treballar junts, és la seva decisió. I no facin prejudicis, no tinguin prejudicis. No prejutgin. No diguin "no és que vostès ja han pactat a la foscor i van en contra de nosaltres". Tregui's de sobre aquest paper de víctima. Vostè simplement no vol treballar junt amb els altres.

És la seva decisió. L'he de respectar, però no el felicito per aquesta decisió perquè és trista. Vostès han trencat el compromís amb la ciutadania de treballar junts. I ara ho dissimulen amb semàntiques d'unitat, concertació, etc. El resultat és un: vostès no volen treballar junts.

Si vostès no volen treballar junts, nosaltres, ja li puc avançar, que sí que treballarem per donar solucions a Andorra. No sé com ho farem. Ens hem de reunir. I demà mateix ens reunirem amb el Sr. Jaume Bartumeu. Bé, demà no perquè és Canòlich, i les festes es respecten. Les festes es respecten.

Però el que sí que vull dir-li, és que ens posarem a treballar immediatament per tirar endavant les solucions adients per a Andorra. I tant que sí!

Vostès, sembla que s'han autoexclòs. És la seva decisió. Deixi'ns treballar als altres, aleshores.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Sr. Ladislau Baró teniu la paraula en representació del Grup Reformista. Us recordo que són deu minuts.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

A veure, per un costat, contestant o comentant les paraules del Sr. Jaume Bartumeu. Bé, d'entrada, doncs, agrair el que ahir vam poder intuir, i avui

sembla que ja s'ha concretat una mica més el fet que s'està desvetllant la consecució o l'avançament dins la negociació d'un acord entre Andorra pel Canvi i el Partit Socialdemòcrata. Un acord, doncs, que el Sr. Nomen interpreta a la seva manera o que vol vincular altres coordenades polítiques. Però bé, això ja ho comentaré al final de la meua breu intervenció.

De les paraules del Sr. Bartumeu no se n'acaba de deduir... bé, sí, més aviat sembla que s'està preparant un pacte de legislatura entre aquestes dos forces polítiques. Per tant, sembla que no avancem cap a l'establiment d'un Govern de coalició. En tot cas, bé, ja ho acabaran de decidir vostès. És una cosa que a nosaltres tampoc ens incumbeix, però sí que com que té una certa rellevància, una certa significació política, més que res de cara a la nostra relació triangular amb Andorra pel Canvi, llavors aleshores sí que ens convé, doncs, acabar de precisar com es produirà aquest acord, de cara a poder precisar el nostre posicionament polític i contraposar sanament idees i punts de vista amb el Sr. Nomen i amb la plataforma Andorra pel Canvi.

En relació als compromisos contrets a París per part del Govern d'Andorra, estem d'acord en què cal ser el més escrupolós possible de cara al seu compliment.

Presenten un calendari complicat quant als terminis que són una mica ajustats de cara a la important feina que s'ha de fer.

És d'altra banda, un calendari, doncs, que coincideix amb els plantejaments, una mica, que des de l'OCDE s'han fet no només en relació amb Andorra, sinó amb d'altres estats. Per tant, estem una mica amb la pauta de pressa conjunta que s'ha tramès o que s'ha fet arribar, doncs, a determinats països perquè adaptem el nostre ordenament jurídic en aquest sentit. I penso, doncs, que hem de ser prudents a l'hora d'atendre les clàusules del compromís, però a la vegada hem de ser diligents. Amb la qual cosa, doncs, nosaltres posarem tot el nostre esforç per poder satisfer amb garanties aquest calendari.

De fet, quan hem tingut converses prèvies per part dels Reformistes, hem posat bastant èmfasi sempre en aspectes vinculats al calendari, com molt bé el Sr. Rodríguez i el Sr. Naudi saben.

Una breu referència al tema de les dues andorres i de l'ascensor social. És cert, una cosa és la teoria econòmica o sociològica que es pot fer en base a aquests conceptes, que a més a més, fins a cert punt podem compartir. És a dir, són maneres gràfiques de parlar, doncs, d'aspectes com la promoció social, l'existència de desigualtats. El que passa és que també se'n pot fer de vegades, -i fins aquí estem d'acord-, se'n pot fer de vegades un ús polític. És a dir, fer-ho servir més o menys amb una intensitat

determinada de cara, doncs, a posar més èmfasi en aspectes de confrontació o de dialèctica, que no pas de consens.

Però bé, en tot cas, cap vocació de mirar pel retrovisor. Aquesta és una expressió que ja li havia sentit alguna altra vegada, que té la seva gràcia. Li reconec. No, en tot cas, nosaltres el que volem portar és el parabrisa ben net i mirar endavant. En aquest sentit no es preocupi. Però això sí, permeti'ns remarcar, doncs, el canvi de to entre el discurs programàtic que va plantejar, per exemple, fa quatre anys, del que ha plantejat avui dia. Alguna cosa deu haver canviat, com dèiem abans. Evidentment, n'ha canviat alguna.

És cert també, doncs, ara que es troba amb la teixidura d'haver de formar Govern, doncs, també remarca i vostè ho ha fet i el Sr. Rodríguez també ho ha fet, doncs, bé, sí que és una situació complexa la que té el nostre país, i hi ha una certa desacceleració econòmica. Però bé, sembla que no és el suficientment greu com perquè es prenguin mesures que vagin més enllà d'una certa normalitat.

Fa sis mesos, els recordo, que vostès plantejaven la situació econòmica d'Andorra i la presència de la crisi d'una forma molt més alarmant de la que ho fan ara. Segurament també, és aquest canvi de posicionament polític, però bé, que també el trobo justificable.

El fet que no hi hagi aquesta situació, com ha dit el Sr. Rodríguez, doncs, de necessitat tan acusant els porta a descartar el Govern d'unitat, però, també cal reconèixer que aquest rebuig que plantegen de la possibilitat d'un Govern d'unitat el sostenen, no només amb aquest argument, sinó amb un segon nivell d'arguments dient que la formació d'un Govern d'unitat nacional el que faria és frustrar el debat parlamentari.

Entenem que no és cert. Ni els governs de coalició ni els governs de concentració en presència de totes les forces polítiques no han de per què evitar que es produeixi el debat parlamentari. I més, si tal com diuen vostès, o tal com diu vostè, Sr. Bartumeu, que també ho ha dit el Sr. Rodríguez, -doncs, ja he fet bé de dir vostès-, sostenen que en aquesta legislatura el Consell ha de ser el fidel executor dels acords del Parlament... perdó... el Govern ha de ser el fidel executor dels acords del Parlament. Si ha de ser el fidel executor dels acords del Parlament vol dir que prèviament hi ha hagut el debat parlamentari, en què s'arriba a uns acords, i el Govern el que fa és executar-los. Per tant, ja no es faria el debat dintre del Govern, es faria dins del Consell i el Govern es limitaria a ser corretja de transmissió.

Jo agraeixo, -acabant ja amb el tema del Govern d'unitat-, agraeixo aquesta proposta de plantejar el Govern com a fidel executor. Però bé, Sr. Bartumeu, vostè que vetlla tan bé per l'esperit de la Constitució, vagi una mica més enllà. Jo crec que el Govern ha d'executar els acords del Consell en matèria d'Estat, però no es pot limitar, -i a més estic segur que no ho farà, coneixent-lo-, no es pot limitar a ser una mena de, no diré d'apèndix, perquè això tampoc ho ha dit, però una simple corretja de transmissió del Parlament. El Govern ha de dirigir, i així ho diu la Constitució, la política nacional. Per tant, doncs, val la pena que en alguns aspectes agafi la iniciativa, que prengui decisions, que governi en definitiva. I des del Parlament, doncs, ja controlarem la seva feina i, quan convingui, i de veritat que amb molta il·lusió, la impulsarem, el millor que puguem, i suposo que això ho farem tots els grups parlamentaris des de la posició política, doncs, que els resultats electorals ens han situat.

Li oferim alguna cosa més que el benefici del dubte. És que oferir el benefici del dubte simplement ens semblava una mica escadusser. Llavors, bé, estem a l'inici de legislatura, les bones intencions hi són en els diferents costats de l'arc parlamentari. I el que volem dir amb això és que oferim també la mà estesa del diàleg, la mà estesa per negociar, amb unes condicions, amb uns terminis, amb un calendari, amb uns procediments establerts. I bé, doncs, també potser volíem dir amb això el que no fem, doncs, ens volem reservar una mica una certa clàusula de salvaguarda, en relació que cal establir aquests procediments per negociar, en el sentit de dir, escolti, tampoc no estem disposats a signar xecs en blanc. Però sí que li reiterem i li tornem i també ho fem amb Andorra pel Canvi, la nostra mà estesa a parlar i a negociar.

Agraïm al Sr. Rodríguez el to cordial amb el qual ha manifestat o ha marcat la seva intervenció. Ha combinat, doncs, les propostes de diàleg i de concertació, doncs, amb alguna pulleta parlamentària, amb un estil, pensem, molt sa i que fa, doncs, preveure una legislatura interessant des del punt de vista de la dialèctica parlamentària.

Veurem com evoluciona la legislatura. En tot cas, el Grup Parlamentari Socialdemòcrata també els hi reiterem la nostra predisposició a negociar, des de la defensa, pensem que legítima, dels nostres plantejaments programàtics i des de la seva discrepància quan així ho entenguem convenient.

Bé, això en relació amb les intervencions del Sr. Jaume Bartumeu i del Sr. Rodríguez.

Em queda fer un breu comentari a les proclames formulades pel Sr. Nomen. Gairebé, podríem dir que

en la seva intervenció, el Sr. Nomen ens ha vingut a expulsar del paradís, o ens ha dit que el mossegar la poma prohibida de la discrepància, doncs, ens hem situat, doncs, no sabem ben bé en quina mena d'infern.

No és això, Sr. Nomen. Nosaltres no rebutgem la concertació. I així ho acabem de dir. No rebutgem el diàleg. No rebutgem el consens especialment en aquells temes d'Estat que tenen més importància per al nostre país. El que sí que volem afirmar, és que nosaltres tenim un plantejament polític alternatiu que pensem defensar fins a les conseqüències parlamentàries que el Reglament permeti.

La manera que nosaltres ens impliquéssim en una concertació, en un consens total a la legislatura era a través d'un Govern d'unitat. Govern d'unitat que ha quedat descartat per part del partit que té l'obligació d'agafar la iniciativa a l'hora de formar Govern. Un cop descartat això, nosaltres reiterem la concertació i el diàleg, però no volem participar en un Govern de concertació. I sense entrar en batalles semàntiques, ens sembla que vostè està buscant l'excusa per formar un acord de legislatura amb el Partit Socialdemòcrata o bé un Govern de coalició, no sabem encara quina forma agafarà això. Està buscant l'excusa per dir, "escolti, no, en realitat és un Govern d'unitat, però aquella gent no hi volen ser". No, no, no és un Govern d'unitat el que s'està formant. És una altra cosa. És una majoria parlamentària. Però, caram, no li faci por formar una majoria parlamentària. És que li vaig a dir, gairebé, amb el resultat que hi ha hagut a les eleccions, vostè té l'obligació, -si no hi ha un Govern d'unitat-, vostè té l'obligació de participar a formar aquesta majoria parlamentària. D'altra banda, estarà contribuint a bloquejar la situació del Parlament.

Per tant, escolti, el que en definitiva acaba sent la conseqüència lògica del resultat electoral, que a més a més li planteja a vostè una obligació o els hi plantegen vostès una obligació política molt concreta, no intentin traslladar a un altre grup polític, que a més a més les urnes li han encomanat molt clarament el paper d'oposició, a menys que hi hagi un veritable Govern d'unitat nacional, no intenti traslladar vostè una responsabilitat que li pesa, jo crec que víctima, una mica del seu plantejament inicial. És a dir, vostès van dir, "hi ha Govern d'unitat o res". I ara es troben amb la tessitura que possiblement hauran d'adoptar una forma política. Sense por, caram, no passa res. No passa res. Han de rectificar un pelet el seu discurs electoral, però en definitiva han de jugar el rol que les eleccions els hi han atribuït.

Per tant, Sr. Nomen, no ens pretengui expulsar del paradís. No pretengui fer-nos dir el que no hem dit.

No ens hem autoexclòs de res. Participarem amb el diàleg i amb el consens en aquells temes que considerem oportú, que ho hem de fer per tirar endavant el país...

El Sr. síndic general:

Sr. Baró hauríeu de concloure, si us plau.

El Sr. Ladislau Baró:

Gràcies Sr. síndic, acabo.

I farem oposició amb la resta.

No ens digui tampoc, que vulnerem confidencialitats... no sé, acusacions heterodoxes com per exemple dir que el Sr. Gabriel no ha anat a algunes reunions. A veure, jo he anat a unes quantes. Potser també me n'he perdut alguna. Vostè tampoc va venir en alguna reunió i em va dir "no, és que nosaltres som un equip, i de vegades vénen uns i de vegades vénen els altres". Doncs, en el nostre cas passa el mateix. Vostè pot parlar amb tota la confiança amb qualsevol dels que vinguem a la reunió. I per tant, en aquest sentit, doncs, bé, li aconsellaria que no es preocupés per aquestes qüestions que no deixen de ser col·laterals.

Hi havia més coses, però, el Sr. síndic ja ha sigut prou amable i prou pacient, doncs, considera que he d'acabar i així ho faré.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Baró.

Passo la paraula al Sr. Francesc Rodríguez Rossa.

Recordo que són deu minuts.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Gràcies

No crec que arribi a exhaurir el temps.

Bé, primer de tot agrair al Sr. Jaume Bartumeu els aclariments que ens ha aportat en relació a les apreciacions que havien fet quant al contingut de la seva intervenció d'ahir al matí en aquesta mateixa sala. No en teníem cap dubte, però ens agrada que ens ho confirmi que era un tema exclusivament formal, de temps, de presentació, no direm amena, però sí suportable i raonable per part de tothom, i per tant, li agraïm que ens hagi dit que efectivament està d'acord amb les nostres propostes, com no podia ser d'una altra manera.

Pel que fa al Sr. Joan Gabriel, també li agraeixo els aclariments. Jo, miri, només dos coses. Els exemples que li he posat de les vint propostes del final: primer, que només eren exemples, perquè n'hi ha més. N'hi ha més, perquè és clar, jo els havia emmarcat en el preàmbul, amb la frase del preàmbul que diu que "són unes mesures per sortir al més aviat possible de la crisi". I és clar, segurament m'he equivocat en la interpretació de les seves paraules d'ahir, però no entenia com eren unes mesures emmarcables en aquest sentit, quan algunes sí que en podríem parlar, que segurament hi hauria molta filosofia política al darrera, però són genèriques i són, aquestes sí, gairebé de model de país. Per tant, no entenia com amb mesures d'aquest tipus podien ajudar per sortir al més aviat possible de la crisi. M'ha fet l'aclariment. Respecte a tot el que ha dit, evidentment no entrarem en el contingut perquè no tindria sentit.

Una altra cosa que m'ha dit és que s'ha referit a la... no recriminació però sí a l'apreciació que hem tingut, que en el seu discurs al darrera no hi havia un projecte de país. No ens ha explicat, doncs, què hi havia al darrera, que hi havia tot un programa electoral, no hi era complet, perquè m'he entretingut mirant-lo detalladament, i sí que hi havia en cada apartat una immensa majoria de les propostes que vostès van fer a les eleccions, però no hi eren totes. Com que nosaltres vèiem, fins i tot, que el seu programa electoral tampoc era un projecte de país, per tant, si l'ha escurçat, és clar, entendrà que nosaltres veiem que encara es queda per sota. Però són apreciacions polítiques que evidentment són diferents les seves i les nostres, no van més enllà, per tant, tampoc insistiré al respecte.

El que sí que li volia dir quan m'ha dit que havia dit jo, que efectivament ho he dit, que no hi havia model econòmic al passat, jo no m'hi he referit en parlar de la seva presentació, sinó del discurs que ens va fer el candidat Jaume Bartumeu. Hem fet una constatació dintre del discurs dient tot això. I si s'hi ha fixat, suposo que sí que ho ha fet, no m'he referit en cap moment a Coalició Reformista, sempre m'he referit al Partit Liberal d'Andorra, és clar. Vista la dinàmica constatada, almenys per nosaltres, de voler-se desmarcar del Govern, dels governs del Partit Liberal d'Andorra, m'ha semblat que es podien donar per al·ludits, però mínimament. Per tant, no era aquesta la intenció, si s'ho ha pres vostè així. Mantinc tot el que hem dit en relació als anteriors governs, això sí.

Bé, finalment, i acabo Sr. síndic, només entrant una mica en les apreciacions del Sr. Ladislau Baró del final, insistir en el tema del debat parlamentari, que volem que sigui la centralitat d'aquesta legislatura. El Govern de coalició i un Govern d'unitat... En cas

d'un Govern d'unitat dubtem molt que aquest debat parlamentari existís realment. En un Govern de coalició sí que es pot donar. Sí que es pot donar perquè hi hauria una oposició i una majoria de coalició, però en aquest cas es donaria, segurament. Però en l'altre sentit ho dubto.

És una qüestió de filosofia, en realitat. I sí que jo aniria més enllà. Vostè s'ha referit que l'acord ha de ser o hauria de ser en matèria de temes d'Estat. Jo penso que hem d'anar més enllà. Hi ha altres temes de cabdal importància per a la ciutadania i per les institucions que mereixeran aquest acord.

I ja li dic des d'ara que treballarem perquè hi sigui, per poder-lo assolir, si pot ser amb totes les forces parlamentàries representades en aquesta Cambra.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Rodríguez.

D'acord, doncs, amb el que estipula l'article 122.3, dono per acabat el debat.

Se suspèn la sessió durant un quart d'hora, acte seguit quan la reprendrem, es procedirà a la votació.

(Se suspèn la sessió)

(Es reprèn la sessió)

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió, i doncs, acte seguit es procedirà a la votació. Recordo que és votació oral per crida. Cada conseller general expressarà el nom del candidat que vota o l'abstenció.

Sr. secretari general.

El Sr. secretari general:

Sra. Olga Adellach Coma : Joan Gabriel Estany
 Sr. Franz Armengol Avellana : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Daniel Armengol Bosch : Joan Gabriel Estany
 Sr. Ladislau Baró Solà : Joan Gabriel Estany
 Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Jaume Bartumeu Cassany
 Sra. Roser Bastida Areny : Joan Gabriel Estany
 Sr. Carles Blasi Vidal : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Josep M. Bringué Millat : M'abstinc
 Sr. Jordi Cadena Bons : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Josep Dallerès Codina : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Òscar Encuentra Bardina : M'abstinc
 Sr. Jordi Font Mariné : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Albert Font Massip : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Joan Gabriel Estany : Joan Gabriel Estany
 Sra. Montserrat Gil Torné : Joan Gabriel Estany
 Sra. Rosa Gili Casals : Jaume Bartumeu Cassany
 Sra. Mariona González Reolit : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Esteve López Montanya : Jaume Bartumeu Cassany
 Sra. Celina Mandicó García : Joan Gabriel Estany
 Sra. Conxita Mora Jordana : Joan Gabriel Estany
 Sr. Víctor Naudi Zamora : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Eusebi Nomen Calvet : M'abstinc
 Sra. M. Pilar Riba Font : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Francesc Rodríguez Rossa : Jaume Bartumeu Cassany
 Sra. Bibiana Rossa Torres : Jaume Bartumeu Cassany
 Sr. Amadeu Rossell Tarradellas : Joan Gabriel Estany
 Sr. Jaume Serra Serra : Joan Gabriel Estany
 Sr. Joan Torres Puig : Joan Gabriel Estany

El Sr. síndic general:

Sra. secretària, podeu fer el recompte, si us plau.

La Sra. Montserrat Gil:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Fet el recompte dels vots per a l'elecció del cap de Govern: el Sr. Jaume Bartumeu Casany obté 14 vots; el Sr. Joan Gabriel Estany obté 11 vots, i hi ha 3 abstencions.

El Sr. síndic general:

D'acord.

Doncs, a la vista del resultat obtingut, cap dels dos candidats no ha obtingut la majoria absoluta, i doncs, cal procedir a partir d'ara, en base a l'article 124 del Reglament del Consell General. Demanaria a la Sra. secretària que volgués llegir l'article.

La Sra. Montserrat Gil:

Gràcies Sr. síndic.

"En cas que cap dels candidats hagués obtingut la majoria absoluta, el síndic general fixarà la data per celebrar una segona votació que haurà de tenir lloc dins dels set dies següents. A aquesta efecte, proclamarà com a candidats els dos que hagin obtingut els millors resultats en la primera votació.

Els dos candidats proclamats presentaran el seu programa davant el ple sense límit de temps. A continuació, els grups parlamentaris fixaran la seva posició durant quinze minuts. Finalitzat el debat, es

procedirà a la votació, que serà pública i oral per crida. El candidat que obtingui més vots serà proclamat cap de Govern. El síndic general comunicarà als coprínceps el nom del candidat elegit."

El Sr. síndic general:

Gràcies.

Doncs, en haver-hi únicament dos candidats, proclamo, doncs, que els dos candidats que continuen són els mateixos: Jaume Bartumeu Cassany i Joan Gabriel Estany. I reprendrem, doncs, la sessió el dimecres 3 de juny a les 10 del matí per procedir a aquesta segona votació.

Se suspèn la sessió.

(Són les 12.44 h)

(Es reprèn la sessió el dimecres, dia 3 de juny del 2009, amb l'assistència de tots els membres del Consell General.)

(Són les 10.05h)

El Sr. síndic general:

Es reprèn la sessió.

Comencem, doncs, per la presentació del programa per part de cadascun dels dos candidats.

Sr. Bartumeu, podeu passar a la taula central, si us plau.

Teniu la paraula.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Amb una mica d'aigua, això serà més curt...

Senyor síndic, senyores i senyors consellers.

Després de la sessió del Consell General dels dies 28 i 29 de maig comparec novament davant del Consell General, d'acord amb el que estableix l'article 68.4 de la Constitució.

Ho faig per sol·licitar la seva confiança però també ho faig -i els demano excuses per la reiteració- no únicament per ser elegit cap de Govern, no solament per formar un Govern i presidir-lo, sinó per obrir una nova etapa política a Andorra.

Un nou temps per reforçar la nostra democràcia i per avançar en el projecte de modernització del país.

En aquesta segona compareixença, recordo la referència que va fer fa uns anys, en aquesta mateixa Sala, el cap de Govern, Òscar Ribas quan citant Max

Weber deia que l'ètica de la convicció és sovint incompatible amb l'ètica de la responsabilitat, que comporta una acció política col·lectiva, al servei de l'interès general.

Comparteixo el pensament de Max Weber. Estic convençut que només la seriositat i el mètode de treball -i la seriositat del mètode- ens portarà a assumir encertadament les decisions que el país necessita i espera.

Aquesta segona compareixença davant del Consell General per exposar el meu programa de Govern em permet ampliar l'exposició del meu punt de vista sobre la crisi actual.

Sense voler fer una reflexió filosòfica, que no s'escau en aquest debat, crec que val la pena que ens preguntem quines són les finalitats de l'economia, entesa com a forma de satisfacció de les necessitats de la gent. Aquesta pregunta ens pot portar a una reflexió més ampla sobre la crisi actual. Perquè és ben evident que es poden fer diverses, o almenys dues, anàlisis de la crisi.

En la primera, la crisi seria una sobtada pujada de febre, una patacada de la qual ens refaríem per retrobar, ja curats, l'estat normal. La crisi seria, així, un problema conjuntural que s'hauria d'analitzar des d'una òptica del curt termini.

En la segona concepció, la crisi no és ja un simple espasme sinó la manifestació d'un estat crònic, l'expressió d'un marasme durador. És el revelador del que Lionel Jospin ha definit, el 20 d'abril del 2009, com un "*malaise dans la civilisation*."

Som, en aquest cas, davant d'una realitat estructural que ens exigeix una visió de llarg termini.

La crisi andorrana actual té a veure, al meu entendre, amb les dues representacions. És, en part, una distorsió momentània que hom pot pensar que es pugui superar mitjançant una regulació adequada.

En aquest sentit es pot posar en relació els resultats poc brillants que han anat anunciant en els darrers dies les nostres estacions d'esquí amb el fet que les estacions d'esquí espanyoles hagin assolit, aquesta temporada, els seus rècords d'afluència amb 7,41 milions de visitants, un 21% més que els 5,83 milions registrats la temporada anterior segons xifres de la *Asociación turística de estaciones de esquí y de montaña*.

Però la crisi que ens afecta és també -i al meu entendre és sobretot- una crisi que posa en evidència un desequilibri més profund, que posa en qüestió el nostre model de desenvolupament. És per això que hi ha qui diu que hi ha una crisi en la crisi.

És, al capdavant, el que ja els deia dijous passat quan afirmava que a la crisi estructural de l'economia

andorrana s'hi afegeix aquesta crisi global, que també ens afecta.

La publicació, aquests dies del darrer informe de l'empresa *Standars & Poor's* confirma també l'evolució negativa de la nostra economia.

Com també és força il·lustratiu l'Informe de *Càritas* del 2008, publicat avui fa una setmana. Queda clar que les mancances socials afecten també els andorrans i persones que resideixen al país des de fa molts anys.

Per això esdevé no solament necessari sinó també urgent que ens puguem posar a treballar ben aviat. I que ho fem en la línia de concertació, que ja vaig definir dijous passat tant amb APC -a la qual he proposat un pacte de legislatura- com amb Coalició Reformista -amb la qual volem col·laborar en els grans temes d'estat.

Ahir al migdia vam concretar amb el president del Grup Parlamentari d'APC un acord de concertació per a la legislatura 2009-2013.

Els representants d'ambdós grups parlamentaris hem pogut constatar que l'objectiu central compartit és establir allò que s'ha definit amb el nom de "Constitució econòmica" i "Constitució social", que desenvoluparà el títol II de la Constitució.

Coincidim alhora en la voluntat de tornar la centralitat política al Consell General i fer de l'article 50 de la Constitució -quan assenyalava que és a aquesta assemblea, que representa el poble andorrà, que li correspon impulsar i controlar l'acció de Govern- l'eix vertebrador d'aquesta legislatura.

Val a dir que APC ens ha proposat anar més enllà en la concertació per encarar un possible govern de coalició. Aquesta segona fase d'aprofundiment de l'acord queda oberta per més endavant.

Senyor síndic, senyores i senyors consellers, el passat mes de febrer el president de la República Francesa va encomanar l'elaboració d'un informe estratègic per la renovació del sistema econòmic i social francès.

En encomanar l'informe a Jean-Philippe Cotis, Nicolas Sarkozy deia -i el cito-: "*Nous devons être capables de refonder notre modèle économique et social sur une éthique, celle du travail et d'un partage de richesses produites plus juste et plus efficace*."

Penso que ens podem aplicar, adaptant-la a la nostra pròpia situació, aquesta línia d'orientació estratègica.

Dijous passat els deia que l'agenda institucional situava al nivell de l'extrema urgència el desenvolupament de l'anomenada "Declaració del Principat d'Andorra", que el cap de Govern en funcions va signar a París el dia 10 de març.

En el segon torn d'intervencions dels grups parlamentaris, el divendres passat, el portaveu d'APC, el Sr. Eusebi Nomen, insistia en referir-se a l'article 26 dels convenis marc de l'OCDE a l'hora de parlar d'intercanvi de dades a nivell administratiu. Parlava també de la necessitat de disposar d'un calendari realista i de deixar fora les improvisacions.

Estic d'acord amb vostè, Sr. Nomen, en la voluntat de fugir de la improvisació i d'aprofitar el marc que ens ofereixen els textos de model d'acord amb l'OCDE.

Però també penso que hem de tenir en compte la nostra pròpia normativa andorrana, de manera especial la Llei 11/2005, de 13 de juny, en l'aplicació de l'Acord entre el Principat d'Andorra i la Comunitat Europea relativa a l'establiment de mesures equivalents a les previstes a la Directiva 2003/48/CE del Consell en matèria de fiscalitat dels rendiments de l'estalvi en forma de pagament d'interessos.

També divendres passat, el portaveu de Coalició Reformista, el Sr. Ladislau Baró, ens deia en relació al compromís de París que hem de ser "prudents i diligents.". També estic d'acord amb vostè, Sr. Baró. I celebro que coincidim en la necessitat de complir amb els compromisos de l'estat en els termes i terminis en què van quedar fixats en la declaració de París del 10 de març.

El que cal doncs, molt ràpidament, és iniciar la concertació entre el Consell General i el Govern amb la finalitat d'avançar en la redacció del projecte de llei que permeti encetar el camí de l'establiment de convenis per a l'intercanvi d'informació. Sense improvisacions, òbviament. Però també sense dilacions ni excuses, no cal dir-ho.

Perquè en aquesta qüestió no es tracta d'aixecar el secret bancari. Del que es tracta és de reformar el *modus operandi* del sistema financer per introduir-hi una nova regulació que permeti l'intercanvi d'informació en determinats supòsits i, per damunt de tot, amb una millor regulació. El que volem és donar més seguretat i més estabilitat al sistema financer andorrà.

Encarar amb fermesa la crisi econòmica, canviar el model de creixement, enfortir la cohesió social, són els nostres objectius.

Reivindico el paper de l'estat i de la necessitat de l'acció pública per afavorir un funcionament més harmònic de l'economia i del mercat. I ho faig assumint el que assenyala l'article 32 de la Constitució.

En conseqüència proposo un govern que generi ocupació i activitat econòmica. Que sàpiga col·laborar amb els agents socials en la promoció de l'activitat empresarial i la creació de llocs de treball.

Que gestioni els diners públics amb rigor i eficàcia. Un govern capaç de posar d'acord a totes les Administracions en les grans projectes de país, i de consensuar un pla estratègic per Andorra amb la participació dels comuns i de tots els sectors econòmics. Un govern que treballi per un nou acord amb la Unió Europea. Un govern que faci de la qualitat i la sostenibilitat el factor diferencial del nostre turisme. Un govern que impulsi també la modernització del comerç. Un govern que doni suport a les famílies: que faciliti l'accés a les escoles bressol, que ajudi a fer compatible la vida familiar amb la presència de la dona en el món laboral, que treballi per fer efectiu el dret constitucional de tothom a gaudir d'un habitatge digne. Un govern que ajudi a la gent gran: que permeti les persones d'envellir a casa amb el suport d'un pla d'atenció domiciliària i els asseguri una pensió de solidaritat; i que sigui un suport pels discapacitats. Un govern que doni més qualitat a l'assistència sanitària: que reforci el paper dels metges de capçalera i augmenti el nombre d'especialistes. Un govern, finalment, que faci de l'educació la seva prioritat essencial: que doti les escoles i els mestres dels recursos i del suport necessaris per tal que l'educació sigui la clau del progrés dels nostres infants i joves.

Senyor síndic, senyores i senyors consellers.

No hi ha cap contradicció entre declarar-se un ferm defensor del paper del Consell General perquè sigui l'impulsor de l'acció del Govern, assumint així el discurs del 19 de maig del síndic Josep Dallerès -com ho vaig fer dijous passat en el meu discurs- i, alhora, considerar que correspon vertebrar el nou govern a la força política que ha aconseguit la meitat dels consellers generals elegits el dia 26 d'abril.

Tal i com deia el Sr. Òscar Ribas dimecres passat: *"El missatge que resulta de les darreres eleccions, ens agradi o no, és prou clar per interpretar a qui correspon la legitimitat democràtica de formar un govern de manera normal, sense anormals compliments. Altra cosa és la responsabilitat política per la manera com ho fa. I aquesta solament és democràticament exigible després, i no abans, en el marc de les institucions parlamentàries."* -fi de citació.

Estem convençuts que un govern que assumeixi aquesta voluntat de concertació amb el Consell General pot desenvolupar una acció positiva en l'impuls de les reformes econòmiques que Andorra necessita.

Tenim moltes opcions, moltes possibilitats de construir una Andorra millor. Però aquestes possibilitats, aquestes opcions de futur d'Andorra no ens cauran del cel.

Són el resultat d'una situació i d'una història. Són temporals. Si no les sabem aprofitar, serà fora

d'Andorra que es decidirà el nostre futur. El temps que tenim és limitat, però nosaltres estem a punt.

Les responsabilitats del futur govern seran molt feixugues. I s'haurà d'entendre que tot no depèn d'ell. Que li pertoca, per damunt de tot, tornar la confiança a la gent. Incitar, ajudar i acompanyar més que no pas ordenar.

Li caldrà finalment, en mig del soroll, autoimposar-se el temps de pensar i fer compartir l'evidència que només les actuacions que són autèntiques són portadores del futur.

A l'hora d'encetar un nou camí, Andorra necessita ara un escalf col·lectiu, una esperança.

Aquest és el meu compromís: governar Andorra d'una altra manera des del respecte, la confiança, l'eficàcia, la concertació, la transparència i la proximitat.

Moltes gràcies per la seva atenció.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bartumeu.

Sr. Joan Gabriel, podeu accedir a la taula central.

Teniu la paraula.

El Sr. Joan Gabriel:

Moltes gràcies, Sr. síndic, Sr. subsíndic, senyories.

Vull començar la intervenció d'avui amb unes paraules d'agraïment. D'agraïment sincer a les conselleres i als consellers generals que amb el seu vot m'han donat suport i han fet possible que en el llibre d'actes del M. I. Consell General es reculli una opció de govern, un model de país i unes propostes adequades i necessàries pel nostre futur, la d'unes persones que també estimem el nostre país i ens definim com a reformistes.

Compartim la responsabilitat que el poble andorrà ens ha confiat. Avui, doncs, reitero el meu i més sincer compromís de treball en defensa dels interessos nacionals i en defensa del progrés general, reafirmant el programa de govern que constarà en l'acta d'aquesta sessió, com a garantia per a totes les andorranes i andorrans que pensen i veuen el present i el futur de la mateixa manera que nosaltres.

Un futur que voldria resumir, de les meves paraules pronunciades en el primer discurs, quan feia referència a les 20 mesures o actuacions que els reformistes creiem s'han de dur a terme.

De l'afirmació del nostre Principat com un país de llibertat i independent a la transformació de paradís fiscal a paradís dels Pirineus. Sí, estem d'acord que diu molt i defineix molt poc, però el concepte del

nostre model de país clar i concís el podem resumir amb les següents línies.

Andorra ha de continuar com a referent de lloc de pau, de respecte i de llibertat, com un país independent que aposti pel progrés, la felicitat i la cohesió social. La igualtat d'oportunitats ens ha de conduir a un futur esperançador, amb un nou marc fiscal i una creixent obertura de l'economia, consolidant alhora els pilars bàsics de la nostra societat, entrant a la modernitat que el país ens reclama.

No hi ha futur si no analitzem i interpretem correctament el present, acceptant que vivim en un món canviant.

El nou paradigma ha de marcar la relació entre l'estat del benestar i el nou model de capitalisme social, trobant el just equilibri entre el que s'ha de fer i el que es pot fer.

Andorra, la nostra terra i la nostra gent, és avui més exigent que mai; exigent amb les respostes que, tots els que tenim el privilegi i l'honor de servir a la causa pública en llocs tan destacats com el Consell General, hem de donar.

Servir al país amb il·lusió i amb realisme, recuperar la confiança en nosaltres mateixos i en el sistema i continuar fermament la consolidació del nostre estat, petit... sí, però estat. Aquests són els nostres objectius.

En aquesta sessió hem deixat constància del nostre programa electoral, de la nostra posició política, del nostre repte i de la nostra actuació, així com també de la nostra visió del món i de les estratègies que Andorra necessita.

No estem en una època de canvis sinó que assistim a un canvi d'època.

Avui, la meva candidatura obtindrà onze vots. Els reformistes no votarem al Sr. Jaume Bartumeu Cassany. Cal però, remarcar que avui, previsiblement, quan s'acabi la sessió, el Consell General haurà triat i Andorra tindrà un nou cap de Govern.

Sr. Bartumeu, sàpiga que també serà el nostre cap de Govern, encara que no l'haguem votat, i el nostre objectiu comú és i serà el progrés general d'Andorra.

Vostè, amb el seu suport i compromís i nosaltres, des de l'oposició, amb les nostres propostes diferents, sí, però constructives.

Prenem el seu testimoni quan en el seu primer discurs ens obria la mà per treballar plegats. Nosaltres, avui i aquí, reiterem el nostre compromís més sincer de diàleg i consens, dins el debat parlamentari i a partir de les tasques de control i

impuls que el Consell General ha de practicar en relació al Govern, tal com marca la Constitució. A partir d'avui quedarà establert el nou joc parlamentari.

Vull deixar constància, també, de la nova generació de persones que formem el Grup Parlamentari Reformista. La d'unes persones preparades i compromeses per assegurar l'alternança que el país necessita.

La història, la nostra, la d'un país, la d'una gent que ha sabut donar resposta a les necessitats de la societat durant molts segles, ens ensenya i ens guia, ens encoratja i també ens avisa. Per arribar a l'objectiu i a molts camins, encara que no tots ens hi porten amb les mateixes garanties.

Coalició Reformista ha marcat l'objectiu. El poble andorrà n'ha triat el camí, el que seguirem fidelment durant els propers quatre anys de legislatura per donar la garantia del nostre sincer compromís amb les ciutadanes i amb els ciutadans.

Andorra ens ho ha donat tot. És el moment, doncs, de tornar al nostre país, amb esforç, constància i respecte, el millor de nosaltres. Ens hi hem compromès per a les futures generacions i els hi deguem a tots aquells, homes i dones d'Andorra que ens han precedit en aquesta Casa, tenint ben present que gràcies a la seva valuosa contribució, avui tots creiem en el futur.

Moltes gràcies senyores i senyors consellers generals, i moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Gabriel.

Passem, doncs, ara al torn dels grups parlamentaris.

Recordo que el temps de les intervencions està limitat a quinze minuts.

Sr. Eusebi Nomen teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Moltes gràcies, Sr. síndic.

Hem escoltat uns discursos, uns discursos, tots dos, en els quals s'ha parlat de problemes, s'ha parlat de voluntats, del que es vol fer, però no s'ha parlat... no han estat discursos de solucions, de com fer-ho, amb quins mitjans fer-ho i amb quines capacitats humanes fer-ho i, Andorra necessita solucions.

Nosaltres hem vingut a aquesta respectable institució per a treballar, per a donar solucions a Andorra i no venim pas a enfrontar-nos.

Durant aquests dies he après molt sobre enfrontaments. Jo no en sé d'enfrontar-me, jo sé treballar...

He vist el domini de tècniques complicades d'enfrontament. He vist com es va a parlar amb un company teu per enfrontar-te amb tu mateix, de com se li explica a un una cosa i a un altre una altra cosa... A mi tot això, bàsicament, m'avorreix... bàsicament m'avorreix.

Amb això em guanyaran sempre perquè jo d'això no en sé. De l'única cosa que sé és de treballar i de donar solucions, i és el que Andorra pel Canvi ha vingut a fer.

Nosaltres hem vist i vam escoltar l'altre dia com des de CR -Coalició Reformista- es va proposar la possibilitat de fer un Govern d'unitat i vam veure que aquesta possibilitat no va ser possible per part del Partit Socialdemòcrata.

Vaig escoltar molt atentament el discurs del portaveu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata en el qual es va expressar d'una forma molt respectuosa i elegant que no podia ser el Govern d'unitat però poder sí el de coalició.

Nosaltres des d'Andorra pel Canvi hem proposat un Govern de coalició al Partit Socialdemòcrata. No som aquell partit petit que es vol mantenir al marge de la responsabilitat... no, no! Estem disposats a assumir responsabilitats. Estem disposats a portar capacitats humanes, a aportar dedicació, a aportar voluntat, a aportar ganes de treure Andorra del problema, però, el Partit Socialdemòcrata no ha volgut el govern de coalició; per a nosaltres és trist perquè entrem en dinàmiques que compliquen la forma de treballar junts a nivell de l'executiu.

Molt bé, podríem fer dos coses davant d'això: podíem fer: "l'enfrontament està servit i estripem les cartes", però entràvem a una crisi institucional tan forta, que ni el propi Reglament en dóna una sortida clara, i nosaltres no hem vingut a enfrontar-nos, hem vingut a intentar la concertació, la concertació a tres -no ha pogut ser-, la coalició a dos -no ha pogut ser... poder serà però, de moment no ha pogut ser. No per voluntat nostra sinó per voluntat seva. Però, hem de treballar, hem de treure Andorra del forat en el que està. Per això, recordant les paraules del Sr. síndic, que posa aquesta Casa en el centre de l'eix polític i de les solucions per a Andorra, perquè un Govern amb minoria... i dic bé "minoria", perquè catorze, sense una abstenció, és minoria. Ben poca cosa pot fer tenint en compte, a més, la situació dels pocs recursos financers amb la que es troba i amb la que es trobarà que li donarà ben poc marge de maniobra en aquest Govern. Traçaran un govern vulnerable, fràgil, sol, amb pocs recursos financers i amb les capacitats

humanes que cregui convenient el cap de Govern de coordinar i ajuntar.

Nosaltres, davant d'això vam veure claríssim que només quedava una solució, i que la solució passa per una concertació de la legislatura, una concertació a aquesta Casa. Una concertació de quines són les lleis que s'han de fer, quines són les lleis que poden donar solucions per a Andorra i com s'han de fer aquestes lleis. Per tant, nosaltres, aquí el que hem fet és assolir un pacte, un pacte signat i rubricat, de concertació per aquesta legislatura per fer, i ben fer!... fer i ben fer! una constitució econòmica, la constitució social i l'encaix amb la Unió Europea. I, aquí, sí que treballarem amb tota la nostra força, amb tota la nostra voluntat, i treballarem junts, i poder construïnt aquestes dinàmiques de treballar junts podem tots guanyar-nos la confiança necessària per anar tirant endavant... i trenquem ja aquestes dinàmiques de l'enfrontament! perquè de veritat, he vist una potència brutal de capacitat d'enfrontament. No havia après mai, jo, tantes tècniques d'enfrontament. Ara, fem un procés de reconduir tot això, tota aquesta energia, tota aquesta capacitat cap a unes tècniques de treballar junts i treure Andorra del toll amb el que estem.

I, aquest acord és concret, i es parla de solucions concretes, no genèriques. Es parla que no es posaran impostos sobre els interessos dels estalvis, es parla que es posarà un impost sobre la renda dels no residents -del 25 %- i que així evitarem l'intrusisme i, sobretot, les nefastes dinàmiques de subcontractació d'obra pública en el qual s'ha fet ja una tradició a Andorra en aquestes darreres legislatures i que cal acabar d'arrel.

Farem un estudi per veure la combinació de l'impost sobre la renda i de les càrregues de la CASS perquè les dues combinades no suposin una major pressió que l'actual sobre el món del treball i sobre el món de l'empresa.

Intentarem posar-nos d'acord per fer la moratòria de la CASS de passar del 18 al 20 % fins que s'esvaeixi el fantasma de l'atur, ja que no hi ha res pitjor per l'atur que incrementar la CASS.

IVA sí, IVA no, no serà un debat polític, serà un consens tècnic. Mirarem quines són les implicacions d'un IVA, un IVA d'un 5, del 5,5, del 3,5 com diuen altres institucions. Farem els estudis adients perquè amb això no ens podem equivocar, i es farà allò que pugui suportar la nostra economia i allò que pugui suportar els nostres ciutadans amb un objectiu clar que és: no incrementar la pressió fiscal.

Farem l'intercanvi de dades, sí, però dins de l'article 25... 26, perdó! dels convenis de doble imposició.

S'ha de fer conjuntament i amb això intentarem trobar l'ajuda, el consens i el respecte dels nostres països veïns i de l'OCDE que ens ajudi a caminar de forma seriosa, rigorosa i amb un calendari curt i compromès vers aquest camí. I, farem un model comptable simplificat d'acord amb les normes internacionals d'informació financera, però sense anar a totes les normes com es fa en aquest moment que és un autèntic mal de cap per a tothom. Farem una supervisió financera més forta, donarem els recursos a l'INAF, farem un control de la despesa pública seriós i, fins i tot, la circumstància ens obligarà... perquè ens obligarà, a fer una revisió de tot l'esquema de transferències i competències -Govern, comuns-... és a dir, el títol VI de la Constitució.

I farem una revisió del model d'inversió estrangera... I tant que s'ha de fer! per sortir del desgavell actual; i farem una revisió de la Llei general d'ordenament del territori i urbanisme... I tant que s'ha de fer! per acabar amb l'infern en el que es troben els petits propietaris que es troben veritablement paralyzats davant de la duresa d'aquest text; i tant que farem l'encaix amb la Unió Europea!... I tant!; i tant que farem la constitució social!; i tant que desplegem el títol II! I tant que ho farem! de forma consensuada, equilibrada i de forma ràpida. I tant que ho farem!; i tenim un document que es compromet i ens marca la forma de fer-ho; i farem un pla de xoc per l'atur; i donarem solucions a una immigració harmònica, equilibrada, en què l'immigrant estigui en una situació clara i que no fem aquests desequilibris que hem fet entrar increments poblacionals i decrements de productivitat, amb tots els problemes que han portat; i defensarem la seguretat.

I nosaltres, ens comprometem davant d'aquesta Sala a fer-ho, i ho farem. I ja hem sentit com el candidat Jaume Bartumeu també s'hi ha compromès, i ho celebri!... i ho celebri!

Nosaltres, en aquesta elecció a cap de Govern, davant de les dues candidatures que es presenten ens abstindrem, perquè cap dels dos ha presentat els mecanismes per fer un sistema d'unitat o de coalició. Es vol anar sol... Feu, feu! Nosaltres ens abstindrem. Som conscients que la nostra abstenció donarà la responsabilitat de ser cap de Govern al Sr. Jaume Bartumeu, i això serà pels vots positius dels consellers generals que han estat elegits per les persones que han votat PS. I, aquesta decisió del poble andorrà, que és sobirà, la respectem amb tot el rigor. Però, som conscients que aquesta abstenció permetrà aquesta expressió dels ciutadans andorrans, i que el que hem de fer és treballar amb aquesta concertació legislativa, aportar solucions, demostrar que es pot treballar i donar solucions a Andorra si

treballem junts, i desitjo que sigui un primer pas per acabar amb els doctorats en enfrontaments que he vist en aquests darrers dies. I, des d'aquesta voluntat de treballar junts, des del compromís ferm i redactat en un text, signat i rubricat ens comprometem a treballar en aquesta legislatura donant al Consell General un paper de màxima importància en el futur d'Andorra i en les solucions que necessita Andorra.

Moltes gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Passo la paraula al Sr. Ladislau Baró. Teniu la paraula.

El Sr. Ladislau Baró:

Sí, gràcies Sr. síndic.

Bé, una mica en la sessió d'avui s'han anat desvetllant algunes de les incògnites o s'ha anat posant fi una mica al suspens polític que havia acompanyat una mica l'anterior part de la sessió del debat d'investidura. La veritat és que en l'anterior part de la sessió, doncs, van quedar potser més interrogants que certes, però també s'ha de dir que aquests dies que han acompanyat o que han separat les dues parts de la sessió, doncs, almenys des de Coalició Reformista, doncs, hem estat una mica a l'expectativa que arribessin notícies quant al desenllaç o a la resolució dels esdeveniments en relació a la investidura.

Hem escoltat d'entrada avui, els discursos dels dos candidats a cap de Govern. Per part del Sr. Bartumeu... bé, pensem que cal remarcar dos grans aspectes quant a la seva intervenció.

Per un costat ha començat a desvetllar una mica els interrogants de com pensa encarar com a candidat a cap Govern de la força política majoritària del Consell General en la legislatura. Sembla que el govern de coalició de moment queda posposat -si ho hem entès bé-, no queda descartat però queda posposat, una mica de manera condicionada segons com evolucionin les negociacions polítiques amb Andorra pel Canvi.

No hem acabat d'entendre ben bé si al que havien arribat era a un acord de concertació o a un acord de legislatura però, en tot cas, sí que ens sembla que hi ha un acord per desenvolupar determinats punts programàtics, no sabem si definir-lo com acord de concertació o de legislatura; no sabem quin abast temporal té, no sabem quins procediments farà servir a l'hora d'implementar-se els aspectes que s'hagin acordat amb el marc d'aquest diàleg...

Bé, com que veiem que es va dosificant i és una mica un serial que va per entregues -la negociació aquesta-, doncs, anirem seguint amb interès els resultats de la negociació... No ho dic irònicament, ho dic de veritat que ho seguirem amb interès perquè estem preocupats pel desenvolupament d'una legislatura tan important com és aquesta.

El segon aspecte que remarquem del discurs que ha fet avui el Sr. Bartumeu és aquest èmfasi que ha posat amb la crisi: ha parlat de la crisi estructural andorrana que s'afegeix o que es ve a afegir a la crisi global a nivell planetari, -o crisi general de determinada forma d'entendre el sistema capitalista-; ha parlat que estem vivint una crisi en la crisi...

Estem d'acord... estem d'acord en què la situació és preocupant i això ens fa dir dues coses i insistir una vegada més en què potser en aquest context hauria estat millor fer un govern d'unitat nacional -amb els termes amb el que el vam descriure l'altre dia.

Dit això i sense voler fer-me reiteratiu, també ens fa dir que compartim el diagnòstic de situació complexa a l'hora d'analitzar l'economia andorrana i l'economia internacional i això ens fa dir, doncs, que reiterem la nostra política de mà estesa; recollim el guant de diàleg que ens va oferir l'altre dia -ho ha fet el nostre candidat a cap de Govern una vegada més avui a la presentació de la segona part del seu discurs programa- i, per tant, doncs, sàpiga que amb els temes importants, si ens posem d'acord quant a calendari i quant a procediment ens trobarà per treballar plegats.

En relació finalment al comentari o a la citació que ha fet el Sr. Bartumeu citant a l'Òscar Ribas parlant de Max Weber, parlant d'aquest doble component de l'ètica que el polític germànic atribuïa, doncs, a l'hora de definir el que han fet els polítics diferenciant l'ètica de la responsabilitat i l'ètica de la convicció, ens agradaria, de cara al bon desenvolupament de la legislatura, que el Sr. Bartumeu tingui la responsabilitat política d'anar trobant sempre la majoria suficient per tirar endavant tant les seves propostes com les propostes que pugui consensuar amb tots, i per assignar estabilitat a la legislatura. I, a la vegada, ens agradaria també que no tingués la convicció que amb 14 consellers es pot governar com si en tingués 15.

La responsabilitat política del grup majoritari passa per trobar una majoria suficient cada vegada que sigui necessari, sigui amb el recolzament d'Andorra pel Canvi, sigui amb el recolzament de Coalició Reformista, sigui amb el recolzament de tots els grups presents al Consell General.

Bé, no ens allargarem més. Pensem que bona part del gruix del debat d'investidura va quedar fet l'altre dia

-almenys pel que fa al nostre posicionament polític, és a dir, nosaltres donem avui suport a la candidatura del Sr. Joan Gabriel. Pensem que el seu programa reformista de modernització d'Andorra que passa per l'aposta d'adaptar el nostre país a un context de crisi econòmica a les noves exigències derivades de la situació internacional i que això s'ha de fer de forma gradual sense canvis traumàtics, doncs, és el millor plantejament per a Andorra. Pensem que aquest no és un plantejament polític tancat, que s'esgoti amb si mateix sinó que pot entrar amb diàleg amb els altres plantejaments polítics presents a la Cambra i, en aquest sentit doncs, estem disposats a treballar.

Bé, aquesta és una mica la sintonia política amb la qual encarem la legislatura reiterant, això sí, que pensem que com a partit, doncs, principal -no sabem si únic, sembla que no... perdó, sembla que sí, sembla que únic de l'oposició parlamentària-, doncs, no podem fer de frontissa ni de crossa parlamentària però sí que, en canvi, podem oferir consens amb els temes importants.

En relació a la intervenció que ha fet el Sr. Nomen... Bé doncs, sembla que ha proposat un govern de coalició, em sembla que aquest govern de coalició doncs, queda posposat o no sabem *sine die* o si serà implementat més endavant.

Ha fet una mena de... no diré d'apologia perquè més aviat ha fet una contraapologia d'una pretesa confrontació de la qual diu, doncs, que n'ha vist autèntiques excel·lències. La veritat, Sr. Nomen, crec que exagera una mica. És a dir, una cosa és el diàleg parlamentari, una cosa és el fet que hi hagi idees contraposades, que hi hagi visions diferents però, jo no he sentit en cap moment que no hi hagi voluntat -i ara parlo en nom de CR-, no només d'oferir-nos a participar en un govern d'unitat nacional -com ja m'he expressat en reiterades vegades-, però també a l'hora de trobar, doncs, punts de diàleg i de consens amb les altres forces polítiques.

Per tant, aquesta mena de màster o de mestratge amb confrontació que vostè diu que ha rebut aquests darrers dies, francament, ens ho haurà de dir on l'ha rebut perquè no entenc que no es pugui derivar del que ha succeït una mica amb la negociació política i amb la manera d'encarar com ha de funcionar la legislatura. Hi ha hagut una negociació complicada, varies negociacions complicades, i hi ha hagut -com dèiem abans- una mica de suspens, d'intriga però, bé, pensem que forma part una mica d'una negociació parlamentària complexa, com ha de ser, quan és conseqüència d'un resultat electoral també complex.

Bé, molt breument ha evocat també tota una sèrie de punts programàtics als quals, doncs, ha dit que farà

-no sé si ho faran conjuntament o si ho farem tots plegats, o si només els faran vostès-, en tot cas, sort en tindran del Sr. Nomen, m'ha semblat, perquè els hi ha encarat molt bé la feina que hauran de fer i, bé... són unes consideracions una mica en to jocós, a part.

Sí que des de Coalició Reformista volem reiterar, doncs, la constatació que estem davant una legislatura molt important per l'esdevenidor d'Andorra, i la nostra total predisposició a treballar des de les coordinades parlamentàries d'oposició amb les que molt probablement quedarem situats després d'aquesta votació, a treballar, doncs, per tirar endavant els projectes importants per l'esdevenidor del nostre país.

Moltes gràcies, Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Baró.

Sr. Francesc Rodríguez teniu la paraula.

El Sr. Francesc Rodríguez:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, la meua intervenció no serà massa llarga.

Aprofitant aquesta circumstància i amb el permís del Sr. síndic, si em permet, com que s'ha fet referència directa a la meua intervenció de l'últim dia, començaré amb unes breus notes respecte al que ha dit el Sr. Eusebi Nomen, president del Grup Parlamentari d'APC.

Estem totalment d'acord, i ho dic sincerament, en què s'ha de treballar per la concertació, en què s'ha de treballar i que s'han de trobar solucions per Andorra.

Un cop això dit, quan s'ha referit a la meua intervenció ha deixat el detall sobre si vaig dir o no vaig dir les possibilitats o la voluntat que es pogués arribar a un govern de coalició.

El que s'havia de dir sobre el govern de coalició per part nostra, ho ha dit el candidat per a cap de Govern, el Sr. Jaume Bartumeu. Si s'hi vol referir tindrà l'ocasió de fer-ho més llargament. Jo, el que sí que li puc dir, és que una coalició només és possible si hi ha la voluntat de dos: no és mai perquè un ha fet tot el possible i l'altre ha fet tot l'impossible; no és mai perquè un estigui d'acord i l'altre no estigui d'acord. Hi ha d'haver la voluntat de tots dos. Si no hi ha la voluntat de tots dos, això és impossible.

Un cop això dit, al que s'ha arribat amb APC -i no sé si ha quedat clar, i potser respondré una mica a la seva pregunta-, és amb un pacte de concertació per a la legislatura, que el nom tampoc vol dir -ni en

aquest cas, ni molt sovint- gran cosa, però sí que vol dir que s'estableixin uns principis sobretot quant a l'aplicació d'un programa, o d'uns programes, amb els que hi ha coincidències, amb els que no hi ha coincidències sempre però possibilitats d'atansament... vol dir tirar tot això endavant.

Només he de fer una altra petita referència quant als continguts.

El Sr. Nomen ha parlat en termes absoluts. Jo, si hem parlat del mateix document, he de dir que en alguns... bé, no en alguns sinó en un apartat concret del tema... del document, perdó, es parla en condicional, mai en termes absoluts, sinó en el sentit d'arribar a acords que afavoreixin sempre l'interès general. Això és el que jo vaig creure que estàvem acordant i penso que és l'esperit que surt d'aquest document. Per tant, si és en aquest esperit, la nostra col·laboració serà plena per trobar acords. Ara, els termes absoluts si es refereixen a unes manifestacions unilaterals, sempre són difícils d'assumir. Si es tracta de dialogar per arribar a aquests punts concrets, a acords que puguin assumir totes les parts, en aquest cas sí que hi estem d'acord.

Un cop tot això dit, vull agrair al Sr. Gabriel la manifestació... -que potser hauria pertocat més al representant del grup parlamentari, però, bé...- de servir a la causa pública i de voluntat de recuperar la confiança per part del Grup Parlamentari Reformista. En el cas que serà així en la legislatura i que avui s'iniciï amb un nou govern vist que vostè mateix ha dit que pensava que tindria onze vots i que en la nostra opció no en tindríem més i que, per tant, ens tocaria assumir, i de bon grat, aquest repte, aquest repte important, ha tingut alguna paraula que no acabem de compartir, un concepte sobretot que ha aparegut una mica amb la crisi actual, no a la nacional sinó a la internacional de capitalisme social -abans se'n deia d'una altra manera-... bé, els liberals han fet ràpidament seu aquest... -no vostès, eh? a nivell internacional-, aquest nou concepte vostè l'ha assumit, és compatible, sí, polint matisos amb el concepte que nosaltres defensem, per tant, ens fa ser esperançadors quant als resultats dels possibles acords.

El portaveu del grup parlamentari ha insistit, vostè s'hi ha referit, a la mà estesa, a la voluntat de col·laboració, i els hi agraïm sincerament. Pensem que ha de ser així i que no pot ser d'una altra manera.

L'últim dia vam manifestar i avui ho reiterem, evidentment, el nostre suport al discurs del Sr. Bartumeu. Insistim per això, ell s'hi ha referit, amb la voluntat que volem que es governi -i repetiré les seves paraules-: "*Des del respecte, la confiança, l'eficàcia, la concertació... la concertació, la*

transparència i la proximitat.". Andorra vol que treballem plegats -això ens ha quedat a tots, penso, clar-, per afrontar de la millor manera possible el futur, no un futur llunyà, també, però sobretot un futur immediat amb uns reptes molt importants i, pensem que no podem defraudar a la ciutadania.

Ja gairebé per acabar apel·lo a l'ètica de la responsabilitat a la que s'ha referit el Sr. Jaume Bartumeu i també el company Ladislau Baró; s'han d'anteposar els interessos de l'estat davant dels interessos partidistes i afegiré, fins i tot, davant d'interessos personals com pot donar la impressió que en algun cas s'ha fet... No dic aquí dins d'aquesta Sala. En resum, els interessos de tots, i estem disposats a afavorir aquesta política i a modular conviccions, si convé, a modular conviccions amb una condició: que sigui pel bé de l'interès general sense renunciar, per això, a uns principis bàsics en els que creiem, com poden ser la coherència, el compromís o la paraula donada.

S'ha d'acabar l'època dels dubtes i s'ha de promoure l'època de les decisions, sobretot sense forçar res, perquè quan les coses es forcen s'acaben trencant.

Aquest és el nostre compromís. Volem treballar pel bé de tothom. Donarem suport a la candidatura del Sr. Jaume Bartumeu perquè pensem que és la candidatura adequada per treballar en aquesta línia i, per tant, insistim, en la voluntat d'aquest grup parlamentari de treballar tots plegats per aconseguir que aquesta sigui una realitat durant tota la legislatura.

Moltes gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Rodríguez.

D'acord, doncs, amb l'article 124 dono per acabat el debat i passarem, doncs, a la votació. Recordo que la votació és pública i oral per crida. Cada conseller general expressa el nom del candidat al que vota, o l'abstenció.

Suspenc la sessió durant deu minuts i acte seguit procedirem, doncs, a la votació.

Es suspèn la sessió.

(Se suspèn la sessió)

(Es reprèn la sessió)

El Sr. síndic general:

Reprenem la sessió.

Sí? Sr. Bartumeu.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Sí, Sr. síndic, atesa la transcendència de la votació que hem de fer d'aquí un moment, i vist que només hem fet unes intervencions i no hi ha hagut un segon torn, us demanaria de poder intervenir per fer unes precisions als comentaris que he escoltat dels presidents dels grups parlamentaris d'Andorra pel Canvi i de Coalició Reformista.

Si fos possible i com que seré breu, si m'autoritzeu, ho faria des d'aquí mateix sense sortir.

El Sr. síndic general:

Si no hi ha oposició, en tot cas obriria un torn de paraula tal com preveu el Reglament.

El Sr. Jaume Bartumeu:

Gràcies Sr. síndic.

Bé, doncs, voldria respondre breument primer al Sr. Eusebi Nomen, a la seva intervenció en la qual ha parlat de la qüestió de la impossibilitat que ell ha constatat -que també ho ha dit després el Sr. Ladislau Baró, del govern d'unitat-, la qüestió d'un govern de coalició, i jo vull precisar que tal i com he dit en la meua intervenció no és que no l'haguem volgut aquest govern de coalició sinó que com he dit, i ho recordo, doncs, estem disposats a parlar-ne però els calendaris precisament si fins divendres jo he d'interpretar que no es va constatar que no era formalment aquí -que és on ho hem de fer-, que no hi havia possibilitat d'arribar a aquest govern d'unitat nacional, entrar en la hipòtesi -com hi vam entrar vostè i jo, ahir- a analitzar un govern de coalició, doncs, pel mandat que jo tenia no em permetia resoldre'l en vint-i-quatre hores i així li vaig dir, però, vull que quedi clar aquí que això no és una cosa que jo no l'hagi volgut i que no està tancada com, insisteixo, he dit en el discurs.

Li voldria precisar que: "*Els recursos financers del Govern seran escassos*" -dèia-... bé, estarem d'acord vostè i jo en què ho hem de matisar i hem de dir que són els recursos de l'estat. És a dir, el govern que nosaltres ens proposem de constituir no serà més feble que un altre que fos de coalició pel tema de les finances de l'estat perquè aquest és un problema que l'hem d'encarar.

I això, em porta a parlar-li del pacte: nosaltres tenim un pacte signat i rubricat, ho he enunciat i vostè també, i en aquest pacte signat i rubricat hi ha una sèrie d'acords concrets sobre la reforma tributària, la reforma fiscal sobre l'encaix amb Europa; vostè, de fet els ha enumerat pràcticament tots, jo també ho havia fet en el discurs parlant que tenim aquest

acord per tirar endavant la constitució econòmica i la constitució social. També és veritat que hi ha alguns temes en els quals, doncs, tenim unes lleugeres o notables discrepàncies que és en el tema de la reforma tributària que tenim pactat fins i tot un calendari de treball i que volem obrir, i així s'està fent paral·lelament com a pacte d'estat amb Coalició Reformista. Jo crec que l'única discrepància que ens separa ara sobre el desenvolupament dels temes importants de la legislatura, i que crec que la resoldrem, és aquesta urgència de l'intercanvi de dades. Vostè insisteix i jo, evidentment, sap que li respecto en dir que ho hauríem de fer en el marc d'uns convenis per impedir la doble imposició. El meu convenciment és que hem de complir el compromís de l'estat representat per la declaració de París, i que la presència de la República Francesa no ens donarà marcs -aquest és el meu convenciment-, però jo crec que anirem treballant i concertant.

El control de la despesa pública és un altre acord ferm que tenim signat; la revisió de la Llei d'inversió estrangera; l'encaix a Europa i el pla de xoc per l'atur que no em dol de reconèixer-li que és una proposta seva i no meua, i que l'hem assumit en aquest pacte.

Per tant, vostè ens ha anunciat que s'abstindran perquè jo voldria anar sol... Miri, bona prova que no vull anar sol és el meu compromís que li reitero ara, no? Aquest acord de concertació que teníem amb vostès demostra que no volem anar sols, que volem anar amb vostès i que també volem anar a partir de la mà estesa que deia abans el portaveu del Grup Lliberal, el Sr. Ladislau Baró que també volem anar amb Coalició Reformista que s'ha situat democràticament a l'oposició, doncs, anar junts amb moltes d'aquestes coses. Aquest és el meu compromís i que reitero aquí públicament a APC, i és el que tenim fet i firmat i que no cal que li digui que jo el compliré des de la primera línia fins a l'última.

Aprofito per contestar molt breument al portaveu de CR, al Sr. Ladislau Baró, que ha fet una mica de comentari sobre l'evolució dels nostres acords amb APC, però si vostès estan preocupats, -que em consta-, per l'evolució i el desenvolupament de la legislatura, nosaltres també ho estem, no cal que els hi digui, i per això volem fer aquest pacte d'estat amb CR, com a complement de l'acord de concertació que tenim ja establert amb APC, i ho volem fer des de la responsabilitat política.

La dinàmica de l'ètica de la responsabilitat, l'ètica de la convenció, i els 14 o 15, tinc una avantatge per dir-li el que ara li diré: que és que evidentment que estic d'acord amb vostè, que la meua convicció no em portarà mai a pensar que amb 14 vots podem tirar endavant segons què. És que jo ho vaig dir el dijous passat aquí en aquesta mateixa Sala que ni amb

majories absolutes, en una situació com la nostra amb uns reptes i amb unes necessitats de concordar com les que tenim, mai nosaltres ens atreviríem per convicció a voler tirar endavant coses que no estiguessin acordades amb la primera força de l'oposició.

Però, és que a més a més vull recordar que abans el Sr. Joan Gabriel posava de manifest que Coalició Reformista, doncs, ha tingut l'aportació positiva com també el nostre grup de persones de noves generacions que s'incorporen al treball parlamentari. En l'anterior legislatura moltes, per no dir la gran majoria, de les disposicions aprovades dels textos van ser aprovats per assentiment en aquesta Sala i, per tant, si eren aprovats per assentiment nosaltres, que érem l'oposició i l'alternativa, els estàvem aprovant. I, el Diari de sessions d'aquesta Sala està ple de manifestacions de presidents de comissions legislatives en les quals es feliciten del treball en comissió, i que s'ha avançat molt en comissió... i estic veient aquí alguns presidents de l'anterior legislatura. Per tant, nosaltres ja estem acostumats a treballar d'aquesta manera i ho farem, i ho farem perquè, a més a més, així ens hi hem compromès.

I, acabo Sr. síndic, amb un altre compromís: els projectes de llei que ja estan en el meu discurs de dimecres... perdó, de dijous passat, i que crec que APC ha de veure aquesta manifestació. En el pacte que tenim amb Andorra pel Canvi queda clar que els projectes no es portaran aquí en els temes d'estat si no hi ha hagut la prèvia concertació, i això jo ho estenc també a Coalició Reformista. Nosaltres no portarem textos aquí, projectes de llei sobre temes transcendents que no haguem parlat abans.

I encara afegeixo i acabo, ara sí, un compromís formal: els textos que arribin aquí des de l'Edifici Administratiu vindran amb la forma de les lleis escaient i amb la documentació necessària perquè el Consell s'hi pugui pronunciar tal i com diu, amb tota la documentació necessària perquè el Consell s'hi pugui pronunciar, tal i com diu el Reglament del Consell. I, per tant, evidentment Sr. Baró, quina sort tindrem del Sr. Nomen que ens ajudarà, com també estic convençut que sort en tindrem de vostès i del seu grup per poder tirar endavant totes les reformes que el país necessita.

Gràcies Sr. síndic.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Bartumeu.

Efectivament si les lleis no arriben tal com han de venir acompanyades, no estaran tramitades per la Sindicatura... això és evident.

Sr. Joan Gabriel teniu la paraula. No?

Començaria, doncs, el torn dels grups parlamentaris.

Sr. Eusebi Nomen teniu la paraula.

El Sr. Eusebi Nomen:

Gràcies Sr. síndic.

Nosaltres estem, des d'APC, profundament preocupats per les preguntes que el portaveu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata i cosignatari -perquè també signa ell, en nom del grup parlamentari, el document de concertació-, ha fet en la seva intervenció anterior.

Els documents estan fets per intentar reflectir l'acord entre dues entitats o dues persones. És molt difícil... molt difícil! posar per escrit tot, tot, tot el que es vol dir. És molt difícil. I, sempre, sempre hi ha una interpretació possible per escapar-te d'un contracte. Sobretot, quan escrius un contracte, amb un esperit de bona fe, de col·laboració i no posant vint-i-cinc clàusules de vigilància, sinó tot el contrari, clàusules que permeten la interpretació per obrir un diàleg constructiu.

Nosaltres hem sentit unes declaracions del portaveu del Grup Parlamentari Socialdemòcrata en les quals es deia: "*Sí, però l'acord s'ha d'interpretar i ho farem des de l'interès general*", etc, etc, etc... És a dir, allò que es pensaven vostès que estava acordat, sí, però ja ho veurem... Això és un no! Aleshores aquí sí que ens plantem.

Nosaltres quan fem un acord, el fem per complir-lo i no per buscar excuses per sortir-se'n, ni interpretacions per sortir-se'n.

Aleshores, nosaltres restem, agraïm molt les paraules del candidat Jaume Bartumeu el qual fa un esforç per aclarir aquest punt i dir: "*No, compte!, el que vostè ha dit, la seva lectura del compromís que hi ha...*" perquè és una qüestió d'interpretació. A mi no em serveix dir: "*No, no, complirem fil per randa de la primera a la darrera paraula del contracte*", no m'és suficient a mi, això, perquè depèn de com s'interpreten aquestes paraules. Aquí hem vist una interpretació que a nosaltres ens ha fet disparar tots els senyals d'alarma... tots, tots. I dius, home, si abans de començar ja hem d'anar així, no anem pas bé.

Aleshores, nosaltres demanem des del Grup Parlamentari d'Andorra pel Canvi un compromís ferm per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, de la interpretació que es fa d'aquest contracte. Si s'està d'acord, o no s'està d'acord en la lectura que des d'aquest escó hem fet del text. I no vull paraules de: "*Escolti'm, ja ho veurem i ja ho interpretarem*"... És un sí o és un no. És un: "*Estem d'acord en aquesta interpretació i treballarem per aquestes solucions i ens posarem d'acord*"

amb aquestes solucions”, o: “Ja en parlarem segons l'interès general”.

Necessitem un aclariment ferm d'aquesta qüestió per actuar en conseqüència, si us plau.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Nomen.

Sr. Ladislau Baró. No?

Sr. Francesc Rodríguez?

El Sr. Francesc Rodríguez:

Sí, gràcies.

Bé, només faré una molt breu intervenció per expressar que potser no he utilitzat les paraules adequades en l'anterior intervenció i dir que en nom del grup parlamentari tenim el compromís ferm que demanava el Sr. Nomen, que tenim la paraula donada i que tot ha quedat aclarit, penso, en la intervenció del candidat a cap de Govern Jaume Bartumeu i que, per tant, no farem interpretacions.

Gràcies.

El Sr. síndic general:

Gràcies Sr. Rodríguez.

Doncs, ara sí dono per finalitzat el debat i passem, doncs, a la votació que, recordo, és pública i oral per crida. Cada conseller general expressa el nom del candidat al que vota o l'abstenció.

Sr. secretari podeu procedir.

El Sr. secretari general:

Sr. Franz Armengol Avellana : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Daniel Armengol Bosch : Joan Gabriel Estany

Sr. Ladislau Baró Solà : Joan Gabriel Estany

Sr. Jaume Bartumeu Cassany : Jaume Bartumeu Cassany

Sra. Roser Bastida Areny : Joan Gabriel Estany

Sr. Carles Blasi Vidal : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Josep M. Bringué Millat : M'abstinc

Sr. Jordi Cadena Bons : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Josep Dallerès Codina : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Òscar Encuentra Bardina : M'abstinc

Sr. Jordi Font Mariné : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Albert Font Massip : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Joan Gabriel Estany : Joan Gabriel Estany

Sra. Montserrat Gil Torné : Joan Gabriel Estany

Sra. Rosa Gili Casals : Jaume Bartumeu Cassany

Sra. Mariona González Reolit : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Esteve López Montanya : Jaume Bartumeu Cassany

Sra. Celina Mandicó García : Joan Gabriel Estany

Sra. Conxita Mora Jordana : Joan Gabriel Estany

Sr. Víctor Naudi Zamora : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Eusebi Nomen Calvet : M'abstinc

Sra. M. Pilar Riba Font : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Francesc Rodríguez Rossa : Jaume Bartumeu Cassany

Sra. Bibiana Rossa Torres : Jaume Bartumeu Cassany

Sr. Amadeu Rossell Tarradellas : Joan Gabriel Estany

Sr. Jaume Serra Serra : Joan Gabriel Estany

Sr. Joan Torres Puig : Joan Gabriel Estany

Sra. Olga Adellach Coma : Joan Gabriel Estany

El Sr. síndic general:

Sra. secretària, voleu procedir al recompte si us plau?

La Sra. Mariona González:

Sí, Sr. síndic.

14 vots pel Sr. Jaume Bartumeu Cassany, 11 vots pel Sr. Joan Gabriel Estany i 3 abstencions.

El Sr. síndic general:

Doncs, a la vista del resultat proclamo elegit per a cap de Govern al Sr. Jaume Bartumeu Cassany.

(Se senten aplaudiments)

S'aixeca la sessió.

(Són les 11.45h)